Weinrauch Katalin

KUNKORODÓ KUTYAHANG

Kárpátaljai Magyar Könyvek
214.

Készült a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával

Fedélterv, illusztrációk: Veres Ágota

© Weinrauch Katalin 2012
© Veres Ágota, 2012
© Intermix Kiadó, 2012

INTERMIX KIADÓ
88000 Ungvár, Babuskin tér 5/a
Tel.: +380-(312) 61-38-98
E-mail: titkarsag@mekk.uz.ua
Felelős kiadó: Dupka György
Felelős szerkesztő: Nagy Zoltán Mihály
Budapesti képviselet: H-1011 Bp., Hunyadi János u. 5.
Készült a Borneo Kft.-ben

ISBN 978-963-9814-50-9
ISSN 1022-0283

Weinrauch Katalin

KUNKORODÓ KUTYAHANG

Versek, mesék iskolásoknak

INTERMIX KIADÓ
Ungvár – Budapest
2012

KÖLDÖKZSINÓR

A SZÜLŐFÖLD SÓHAJA

Komor felhők alatt
távol az ég alján
hegyek sompolyognak,
nyújtózkodnak kajlán,

lábuk előtt mezők
selymes zöld bársonyát
– mint erek a testet –
utak pókhálózzák,

a szétszórt falvakat
lazán összeöltik,
házak közé futva
lábunk nyomát őrzik,

templomokhoz érve
lelassulnak rendre,
s illőn térdet hajtva
fordulnak a rétre,

hátukat kínálják
a tehéncsordának:
alkony porkódében
hazataláljanak…

Selymes pára lebben
álmos mezők felett,
Munkács vára sejlik,
hol föld támaszt eget,

nád emléke zizzen
Szernye mocsarában,
a csend madárhangot
rejteget markában.

Esti harang szavát
szellő babusgatja,
szülőföld sóhaja…
– Nekem itt a Haza!

ÁLMOMBAN

Kis falut láttam:
naparanytól fényeset,
hol a dombon szőlőskertek
összebújva pihentek.

Álmomban
a hegy lábának
dörgölőző ösvények
csábítgattak, hívogattak,
ismerősként köszöntek.

Álmomban
ezüst csengettyűk
hangja kísért dalolva,
illatozó, friss kenyeret
dédelgettem karomba'.

Álmomból
kenyér ízével
számban keltett a reggel,
álom békéjét őrizve
a napot így kezdtem el.

ANYANYELV

Az én anyanyelvem
szavak varázsa,
mézzel cseppentett kalács
édes morzsája,
nagyapám szólít vele,
ki régen halott,
Tarpáról jött nagyanyám,
ki nem láthatott;
ajkukról csorduló szó
nekem anyatej,
anyanyelvem emlőjén
nevelkedtem fel,
tiszta forrás vizéből
ittam szavakat,
anyám kedves dalai
bennem zsonganak.
Szeretem, tovább viszem
beszédjük ízét,
korhadt fán sarjadó ág
így ment át reményt.
Csonka-Bereg lett hazám,
Tisza vont határt;
köldökzsinór volt e nyelv,
őriztük szavát.
Tiszta maradt beszédünk,
mint hegyi patak,
számunkra még ismertek
régi szép szavak…

Imádságos nyelven szólt
esténként mesém,
fiaimnak magyarul
verselgettem én.
Magyar nyelven éltem meg
álmok álmait,
más nép nyelvét bár tudom,
csak ez boldogít.
Őseim nem hagytak rám
földet, birtokot,
örökségem: ez a nyelv,
mit őrzök, ápolok!

ESTI CSILLAG

CSICSÍJA, BABÁJA

Csicsíja-babája,
esti csillag ragyog,
aludj el, báránykám,
én is álmos vagyok.

Alszik a napocska
felhők alá bújva,
piros cihát, dunyhát
a fejére húzva.

Alszik a katica
rózsaszirom ágyán,
alszik a hét pötty is
piros kabátkáján.

Alszik a játszótér,
nem libeg a hinta,
szunyókáló szellőt
játszani nem hívja.

Alszik a mákszem pók
a szoba sarkában,
elringatta anyja
szőttes hálójában.

Alusznak a polcon
könyvek, játék, labda,
aludj most már te is,
csicsíja, babája.

UNOKAALTATÓ

Álmos a kis unokám,
tente, aludj, baba,
két karjában elringat
téged a nagymama.

Szempilládra méz csöppent,
tente, hunyd be szemed,
álomtündér cirógat,
küld szép álmot neked.

Én őrzöm az álmodat,
tente, babám, tente,
repülj az álmok útján,
mint egy színes lepke.

ALUDJ, KINCSEM…

Pislogó csillagok
az éjszakát várják,
álmukban pityegnek
a kicsi poszáták.

Ezüst tavirózsa
levéltenyerében
béka vetett ágyat,
álmodik az éjben.

Az álmos gólya is
megtért már fészkére,
lehunyt szemhéj alól
les a sötét égre.

Fészekaljnyi fecskét
fészek-bölcső ringat,
anyjuk őrzi álmuk,
amíg meg nem virrad.

Szuszog odújában
négy kis mókusgyermek:
dióról álmodnak
az ugrifülesek.

Szundikál a cica,
álmában tejet kér,
amíg ő bóbiskol,
cincoghat az egér.

Csak a kutyus éber
estében és éjben,
őrzi az álmunkat
nyárban, hideg télben.

A kislány sem alszik,
akinek mesélek.
– Aludj, kincsem, aludj,
ásítozva kérlek!

BABABESZÉD

Beszélgetek unokámmal,
csecsemő, kis ember,
számolgatjuk: négy hónapját
hozta meg december.

Selyempillák árnyékában
nevet égkék szeme,
kicsi karja rebbenő szárny
álmából ébredve.

Gyönyörködve fölé hajlok,
mosoly vidul arcán:
– Mondj valamit nagyikádnak,
kincsem, fiúbabám!

Almaarcán mosolygödrök,
édesden felkacag,
majd komolyan válaszolva
betűszókat hallat:

m-m-m, e-gű, gí, a-ga…
várakozva néz rám.
– Kapjalak föl az ölembe?
Értem, kis unokám!

Gí-gí, a-gú, így folytatja,
s legörbül kis szája,
körbetekint: anya? apa?
Egyiket sem látja…!

– Ne szomorkodj, pici Karesz,
jön a mamád, papád,
nézegessük addig együtt
első karácsonyfád!

Itt egy ezüst kisangyalka…
nyújtsad érte kezed,
virágszirom tenyeredben
adjál neki helyet!

Ne pityeregj, csillagfényem,
lám, már itt van anya…
A-gú, rikkant kis unokám,
s repül a karjába.

Fészekmeleg ölelésben
anyja szíve felett,
hozzásimul, m-m, súgja:
anyukám, szeretlek!

ALTATÓ

Ásítozik a vén hold
mégsem alhat éjjel,
égi utak baktere
fényt permetez széjjel.

Dagadozó felhőkből
az ő ágya vetve,
derékalja jó puha
– mégse alhat benne!

Oly messze még a hajnal,
mikor lepihenhet,
be is les a szobánkba,
irigyel is minket.

Hunyd le szemed, aludj el,
lelkem kis virága,
édesanyád veled van,
álmodat vigyázza.

Ezüstfényű holdvilág
szórja rád az álmot,
oly színeset, oly szépet,
mit senki nem látott.

SZEPTEMBERI BABÁK

Szeptemberi égen
gólyacsapat száll,
útjuk nem sietős,
bár elmúlt a nyár:
még a napfény perzsel,
langymeleg az éj,
nem fázós a hajnal,
mikor a nap kél.
Hangol a nádasban
békák serege,
a gólyák begyének
kedvenc csemege!
Jó lenne maradni,
dolguk akadna…
Hogy születik meg sok
régen várt baba?!
Hogy jut el anyjához,
édesapjához?
Csak gólyák vihetnek
babát a házhoz!

Így tanulták ezt rég
az öreg gólyák,
ma is ezt beszélik,
így adják tovább…
A fiatal gólyák
meg csak kacagnak:
már a babák jötte
más rendben halad!

Nélkülünk lett most is
egy szép fiúcska,
ki nevet is kapott:
ő a Karcsika,
azaz Károly József
– neve így teljes,
de kis unokámat
még ne így keresd!
Ha megnő, Károly lesz,
Karesz vagy Kari,
így fogják őt egykor
megszólítani.
Csak édesanyjának,
ki most ringatja,
lesz Karcsika mindig,
s marad kisfia.

SZÉTSZEDŐS ÉG

– Szétszedős lett az ég,
jaj de jó, na végre!
– nevet kis Kamilla,
s felmutat az égre.

Megvillámosodva
nagyon nem szeretem,
mert olyankor félek…
nem is tetszik nekem…

De ha lesimáztad,
anya, a ruhámat,
mehetünk sétálni,
eső már nem áztat!

Anyja mosolyogva
hallgatja kislányát,
a bölcs háromévest,
érti minden szavát:

komor felhők közül
kikukkantott a nap,
szétszéledt a felleg,
csak foltokban maradt.

Erre mondta lánya,
kicsi Kamillája,
hogy az ég szétszedős.
– Gyermekszem így látja.

Tovább simáz tehát,
vasal nagy sietve,
Kamilla beszédjét
csak el ne feledje!

Titkon le is írja,
„megvillámosodik”,
ha megnő, szavait
együtt ízlelgetik.

Nyelvújító lesz ő,
a kis hároméves…
Ha meg nem, emléknek
így is nagyon szép lesz!

TEGNAP, MA…

Amióta iskolás
az unokám, kis Balázs,
egyre csak kérdez;
minden nap egy új kérdés,
s válaszolni oly nehéz,
íme, itt épp ez:

– Nagy gondban vagyok, mama,
tanár néni azt mondja:
a tegnapok holnapja,
az mindig a ma!
Tibike is állítja
– neki az apja mondta –,
hogy a holnap tegnapja
– hinnéd? –, az is ma!
Mama, ez oly bonyolult,
szerinted igaz?
Tegnap volt, holnap lesz ma…
Mondd, nem hamis az?!
Hisz a naptár e szerint,
elejétől végéig,
csupa mából áll,
legyen szerda vagy péntek,
mind ma… Egyet nem értek:
hibás a naptár?!

Ma megint csak folytatja,
szelíden kér, úgy mondja:
– Segíts szavaddal!

Könyvből valók e sorok:
a föld gömbölyű s forog,
az évszakok változók,
éjt követ nappal…
Tanítják, tudom, hiszem…
De hogy forgunk, nem érzem:
sose kóválygott fejem,
mint körhintán ha ültem,
ahol mindig szédültem…
S ha a föld tényleg forog,
hogyhogy le nem potyogott
róla senki sem…?
Válaszolj nekem!

Elég, elég, kis Balázs!
Mindent megértesz, meglásd,
csak várj, higgy nekem:
tanár néni megtanít,
a tanulás okosít,
meglásd, türelem!

SU-SU SÉTA

Kora tavasz a télben:
apró lányka szemében
tündöklik az ég,
ébredező kikelet
kínál újat, szépséget,
nyújtózik a rét.

Februári tavaszban
térdig érő avarban
jár-kel két cipő:
két kis láb a gazdájuk,
a topán illik rájuk,
s ragyog az idő.

Pici lábán a baba,
a susogó avarba'
kacagva tipeg,
lépte alatt az avar
su-su, zizeg nagy hanggal,
aztán elpilled.

Viszi a két cipőcske
a harasztban előre,
tip-top, szaporán.
Várja sok virágcsoda,
sárga földi napocska
száraz fű torzsán.

Kis Pankáját szereti
nagyikája, s követi
árkon-bokron át.
Első tavaszi séta:
zsombék tövén a béka
talált egy tócsát.

ANNA-PANNA

Csillagszemű Pannika
az asztalfőn trónol,
tányérkáján az ebéd,
válogat a jóból.
Pici kezében villa,
no de hol a kése?
Ő sem ehet kés nélkül,
s egyre nő az éhe…!

Pannának a szóbeszéd
még nem a kenyere,
virágszirom ujjai,
szeme szól helyette;
két kis markát szétnyitja,
nincs – jelzi, mutatja,
gyöngykacaja szétgurul,
fölcsipegi anyja:

– Egyél csak a villáddal
– biztatja Pankáját.
– Nem! – int Panni fejével,
s felkapja kanalát:
egyik kezében villa,
a másikban kanál,
tányérjából így szed ki
mindent, mit ott talál.

Nagyikája dicséri,
büszke a mamája,
Anna-Panna napsugár,
ragyog tapsot várva.

MOSATLAN

Mosatlan hegy,
edényhalom
gyűlik a konyhaasztalon:
tányér, fazék,
kislábas, tál,
nagyfejű, borzas fakanál
inog, billeg
a rakáson,
bögréből is van vagy három.
– Jaj, ez a sok
piszkos edény,
nem szeretem, bizony nem én
– húzogatja
orrát Kriszti –,
kinek kell ma mosogatni?
Reni nevet:
– Neked, Kriszta,
legyen minden edény tiszta!
Nem kell ehhez falinaptár,
a mosatlan ma terád vár!
Egyik nap én,
másik nap te,
gyürkőzz neki, fogjál bele,
két kislány van
a családban,
tartsunk rendet mi a házban!
Tiszta asztal
mellett ülve
leckét írunk a füzetbe,

s várjuk haza
anyukánkat,
munkájában ha elfáradt,
örüljön majd,
ha meglátja,
milyen ügyes a két lánya.

PICI PELE PÓTMAMÁJA

Hegyoldalon sűrű erdő, benne illatos eper nő, tinórú meg friss csiperke, mit örömmel hazavinne kosarában, ki rálelne.

Anyó jár az erdő mélyén, okuláré van a szemén, levélszőnyeg, tarka avar minden gombát jól eltakar. Nem segít a szemüvege, nem lelt gombát még egyet se. Azaz, tán most: ott egy gomba! Kis kupac levél van rajta, azt botommal megpiszkálom, és alatta megtalálom a tinórut vagy csiperkét, lesz belőle holnap ebéd. Késő ősz van, messze a nyár, ez a gomba csak engem vár… Mit takargatsz levél, lássam! – motyogja anyó magában.

A kupacot félretolja, hogy ne essen semmi baja alatta a csiperkének: nem gomba az – de mi lehet?! Feledve, hogy a dereka sajog, meg fáj hetek óta, közel hajol, hogy megnézze. Ni, ni, mókus… nem, ez pele…! Tán pár napos, oly picike, no, de honnan került ide? Egyik fáról eshetett le… Tenyeremben is elférne… anyja mellett lenne helye. Papa, mama, sok kis pele szűk odúba nem fértek be, nem jutott hely a kisebbnek? Csak így történt, kieshetett… Bolyhos, selymes, puha labda… hideg az őszi éjszaka, talán fázott és didergett, lám, levélből ágyat vetett. Jól betakargatta magát: terített magára dunyhát, száraz fűből, rőt avarból… puha ciha alatt alszol… De ha megjön a zimankó, erdőn derékig ér a hó, levélágyad nem melenget, biz' a tavaszt nem éred meg…! Itt veszel el, szegény pára, nem nősz meg a jövő nyárra.

Töpreng anyó, most mit tegyen, hagyja sorsára és menjen? Hamar leszáll már az este, erdőn túl van háza, messze… Hazaviszem, szól a néne, s becsúsztatja a zsebébe. Így ni, jó dolgod lesz nálam, télen is meleg a házam, fenn a polcon, ágyam fölött az idődet jól eltöltöd. Kalitkában lesz jó kuckód, de rád zárom én az ajtót, hogy ki ne szökj az udvarra, meg ne fogjon kóbor macska. Én leszek majd a pótmamád, vigyázok, mint jó anya, rád!

Éppen úgy tett, ahogy mondta, kis pelének lett otthona. Enni, inni bőven kapott, nőtt is szépen, gyarapodott, anyó hangját megismerte, mikor hívta: Pici Pele! Csakhogy unta a kalitkát, így kileste annak titkát, hogyan nyílik az ajtaja, s kinyitotta egy éjszaka, aztán ugrott egy jó nagyot, meg is ijesztette anyót. Ráhuppant néne vállára, megzavarta mély álmába': szedte-vette, Pici Pele, az ágyamban jobb ide le? No, ha itt vagy, maradj csendbe', dunyhámmal takarlak, tente!

Ettől kezdve a kis pele szabadon sétált fel és le, konyhából be a szobába, kip-kop kopogott a lába. Mindenhová bekukkantott, lábasokba beleugrott, megkóstolta a kalácsot, tejet szürcsölt, magot rágott, kigömbölyödött a hasa, félreállott a pocakja. Két gyöngyszemét ragyogtatva ugrott anyó szavát hallva. Hipp-hopp, fel a tenyerébe és makogva azt kérdezte: mit adsz, anyó, ma ebédre? Hasam éhes derelyére!

Elmúlt a tél, jött kikelet, s a kis pele nyugtalan lett. Vágyott a kinti világra, társaira, napocskára. Kuksolt az ablakpárkányon, két lábra állt, hogy jól lásson, nem kért enni, szomorkodott, anyóban értek a gondok: jaj, mit tegyen, elengedje? De ő hogy él majd nélküle? Úgy hozzánőtt, úgy szereti, ha elmegy, mi marad neki? Pici Pele szeme gyöngye fénylik, ragyog benne könnye. Néne nézi, megsajnálja, s az ajtót sarkig kitárja: menj, kis pele – mondja anyó –, nyitva előtted az ajtó. Kicsi pele nagyot szökken, és kinn van az erdőszélen. Felugrik az első fára, pillantást sem vetve hátra, eltűnik a lombsátorban, farka sem látszik ki onnan.

Májusi dalt zeng az erdő, anyó bánata egyre nő, várja vissza a kis pelét, ismételgeti a nevét: Pici Pele, Pici Pele, vajon hol jársz, ugyan merre? Kis tálkádban friss tejecske, pelém, nincs, aki megegye…

Ám a csodák velünk élnek, öröme lett a nénének. Egy szép kora nyári estén, ahogy ült háza lépcsőjén, s csalogatta kis kedvencét, kerekre nyitotta szemét: előtte a cseresznyefán, kit lát, káprázik szeme tán? Pici Pele ugrál vígan, de nini, nem egyedül van… Jön

mögötte még egy pele, s egy aprócska… A gyermeke!

Visszajöttél, kis aranyom? Örülök ám, nagyon, nagyon! Gyere ide, jöjj közelebb, várom, hogy megöleljelek!

Pici Pele odaugrik, anyó karjában megbúvik, várja, hogy megsimogassa, nincs félsz benne, csendben hagyja. Aztán hopp! Uzsgyi a fára, ahol őt a család várja és a ropogós cseresznye, pelék kedvenc eledele. Ugrándoznak, csemegéznek, jóízűen cseresznyéznek, amíg hasuk nem nő nagyra, kerekebbre, mint a labda. Alig bírják pocakjukat, ugrabugrálni sem tudnak, elfekszenek a faágon, pihentető lesz az álom.

Anyó boldog, nincs egyedül, reggel ágyában, ha felül, s kitekint a ház ablakán, három pele ül kinn a fán. Kicsi mancsukban cseresznye, aztán szilva, később körte, késő őszig van eledel, három pele dehogy megy el!

NYÁRI BEFŐZÉS

Zolika morcosan üldögél a konyhaszéken, lógatja a lábát:

– Unatkozom, nagyi! Miért nem játszol velem? Papó hol van, miért nem jön már haza, mikor akarja folytatni az építkezést? Szeretnék segíteni neki!

Nagyi mosolyogva kérdezi:

– Mit segítenél, Zolikám?

– Mindent – mondja a kisfiú komolyan. – Téglát adogatnék a falazáshoz, darabolnám a drótot, bármit…

– Kicsi vagy még a munkához, ebben a rekkenő hőségben meg úgysem engednélek fel a tetőre, de még nagyapádat sem. Menj inkább játszani!

– Én dolgozni akarok – mondja az óvodás kisfiú komolyan, és nagyi hisz neki, mert ritka dolgos gyerek az ő kis unokája. – Akarod, hogy segítsek neked? – kérdezi reménykedve a gyerek

Nagyi homlokáról patakokban csorog a veríték, barackot hámoz, üvegeket mos, szirupot főz a barackkompóthoz, közben kavarja a baracklekvárt.

– Zolikám, a befőzésben nem tudsz nekem segíteni. Jobban örülnék, ha most kimennél a meleg konyhából, és a szobában játszanál, vagy a teraszon hűsölnél, amíg papó haza nem jön... Én is szívesen veled mennék, de látod, dolgom van. Érik a barack, és bármekkora a hőség, most kell befőzni, elrakni télre. Majd meglátod, milyen jó lesz a téli hidegben, amikor nincs friss gyümölcs! Leveszünk a kamra polcáról egy üveg barackkompótot, és amíg kanalazzuk, újra érezzük a nyár ízét. Hát még a baracklekvár, az milyen finom! Hiszen tudod, te is nagyon szereted a baracklekváros palacsintát… Csak ne lenne ennyire nagy a forróság, phű, csak úgy süt a nap, perzsel a gáztűzhely. Együtt sok a kettő… Bizony, jól jönne a csikorgó téli hidegben ebből a melegből vala-

mennyi, amikor jégvirágok nyílnak az ablakokon és mi dideregve reszketünk.

– Nagyi, a barackon kívül mást is be lehet főzni?

– Persze, Zolikám.

– Bármit üvegekbe lehet zárni?

– Mindent, amit a nyár ad, kisfiam – válaszolta nagyi szórakozottan, aztán kiterelgette a kisfiút az árnyas verandára. – Nézd csak, ott a diófa alatt abban a hatalmas mosdótálban reggel óta jól átmelegedett a víz, pancsolhatsz benne kedvedre, meglátod, felfrissülsz tőle.

Később is többször kitekintett a kisfiúra, aki elmélyülten rakosgatott, mosogatott valamit a vízben, miközben az árnyékban heverésző kutyának magyarázott halkan és nagyon komolyan. „Nem unatkozik, bajt nem csinál – gondolta nagyi megnyugodva –, meg hát a kutya is ott van vele, vigyáz rá. Ni, most éppen a garázs felé indulnak, és Bundás, bár kelletlenül, de követi. Aranyos gyerek az én Zolikám, a szemem fénye! Hát csak játsszon szépen, nekem még az ebédet is be kell fejezni…. Aj, csak elég legyen a dunsztos üveg, úgy nézem, elszámítottam magam, több lesz a lekvár… Keresnem kell még a garázsban pár üres üveget, hogy kimossam, de már csak ebéd után. Először az ebédfőzéssel meg a kompótokkal végzek" – tüsténkedett magában nagyika, miközben olyan gyorsan járt a keze, hogy az kész csoda volt.

Ebéd után kiment a garázsba a dunsztos üvegekért, aztán csak állt és csodálkozva bámulta az üres polcot, ahol egy fia üveg nem volt. „Hát ez meg hogy lehet? – tűnődött bosszúsan –, hova tűntek az üvegek? Papó talán tudná rá a választ, de ő ebéd után visszament dolgozni. A gyerek…? Á, ő még kicsi, honnan tudná… Különben is úgy elpilledt ebben a nagy hőségben, hogy szófogadón lepihent a jó hűvös szobában. Aludjon csak nyugodtan, nem zavarom. No de hol vannak az üvegek?!"

Tétován indult vissza a házba. Alig tett pár lépést, amikor fény villant a szemébe. Ránézett a garázs ablakára és csodálkozva

megtorpant: ni, hol vannak az üvegek! Mert a dunsztos üvegek csillogva-villogva mind ott sorakoztak a párkányon. Minden üvegnek akkurátusan becsavarozva a teteje, és a nap fényében csak úgy ragyogott valamennyi. „Nem is porosak, mintha valaki már előre kimosta volna mindet, nohát! Azért csak átmosom még egyszer, aztán beleöntöm a lekvárt, és végre kész leszek a befőzéssel. Juj, milyen forrók az üvegek! Megsütötte az ujjamat… Mi a csudának kellett kirakni ide, a napra? No, mindegy!"

– Felébredtél, kis csillagom, Zolikám? Mit álmodtál? Képzeld, kész vagyok a befőzéssel, jöhet a tél, lesz már befőttünk, lekvárunk bőven!

– Nagyi, van számodra egy meglepetésem: én is befőztem ám valamit, bizony! Tudom, örülsz majd neki! Add a kezed, gyere velem, megmutatom. Nagyikám, jaj, hol vannak?... Nincsenek ott az üvegek a garázs ablakán… Ki vitte el őket? Ó, hát hiába dolgoztam? – hüppögött a kisfiú.

– Én vettem el az üvegeket, Zolikám, szükségem volt rájuk. Nem volt mibe önteni a lekvárt… De hát azok az üvegek üresek voltak, nem volt bennük semmi.

– Dehogy nem volt, nagyi! Nyári meleget raktam el az üvegekbe, azt főztem be télre… Te mondtad, milyen jó lenne ebből a hőségből télen is egy kevés… Meg azt is mondtad, hogy mindent be lehet főzni. Én úgy szerettem volna neked örömöt, meglepetést szerezni, és nem sikerült!

Zolika most már hangosan zokogott, csak úgy patakzottak a könnyei. Nagyi magához ölelte, és nem tudta, hogy nevessen-e vagy sírjon. Aztán egyiket sem tette. Maga felé fordította a gyereket, és a szemébe nézve, komolyan mondta:

– Zolikám, te okos, értelmes kisfiú vagy. Ezért meg fogod érteni, amit most neked mondok: csak azt lehet üvegbe befőzni, amit a kezünkbe tudunk venni, meg tudunk fogni…

– Például gyümölcsöt?

– Igen. Sajnos, a levegőt nem. Sem a meleget, sem a hideget.

– De hát az üvegek forrók voltak! Megtapogattam, mindegyik hasában benne volt a meleg…

– Igazad van, Zolikám, nekem is megsütötte a kezemet. De csak addig melegek az üvegek, amíg süti őket a napocska. Amikor már nem éri a napsugár, a forró levegő az üvegek hasában előbb langyos lesz, később lehűl és hideggé válik. Ez bizony így van, a meleget nem lehet konzerválni, üvegbe zárni. No, ne itasd az egereket, kis bogaram, ezért nem érdemes sírni. Én tudom, hogy te jót akartál… És igenis! – sikerült a meglepetés. Igazi örömet szereztél nekem. Olyan tisztára mostad az üvegeket, hogy már alig volt dolgom velük, éppen csak átöblögettem valamennyit. Ezért aztán sokkal hamarabb befejeztem a befőzést, mint ahogy gondoltam. És most jön az én meglepetésem számodra: sétálunk egyet a városban, aztán beülünk valahová fagyizni. Rendelünk egy jó nagy adagot, mert megérdemeljük: mindketten hasznos munkát végeztünk. Télen pedig, ha fázni fogunk, befűtünk a kandallóba, odatelepedünk a tűz mellé, és jó étvággyal kanalazzuk a ma befőzött finom barackkompótot…

INCE, PINCE, KEMENCE

MONDÓKÁK

Ince, pince,
kemence,
ciberét eszik
Bence;
kencefice,
szelence,
három csupor
vadrepce,
piacon vette
Vince,
elcsipegi
cinege,
csípicsóka,
rececе.

*

Egyedem, begyedem,
kisült cipóm,
kenyerem,
kerek karajt leszeltem,
frissen, puhán
megettem.

*

Város végén
ásott kút,
kis nyulacska
oda fut,
nyuszi arra azért fut,

mert ott vezet el az út.
A kút mellett
megtorpan,
bajszát pödri,
majd gyorsan
tovább inal, iszkiri
– fülénél kapd el, Piri!

KAJLAFÜL

Kerekecske, dombocska,
domb hátán egy nyulacska,
hosszú füle két kanál,
mind a kettő kajlán áll.

Nyuszi neve: Kajlafül,
könnyek közt, lapítva ül,
ráparancsolt mamája:
visszatértét itt várja.

Szófogadó nyulacska
kajla fülét mozgatja,
billegeti föl meg le:
ha tehetné, elmenne…

Ösvény fut a domb alatt,
annak végén a piac.
– Nyuszi mama, hol vagy már?
Rég elmentél, fiad vár.

Azt ígérted, mamácska,
lesz reggeli: répácska,
friss, ropogós, harmatos –
korgó gyomrom oly hangos!

A homokdomb nem termő,
rajta répa meg nem nő,
siess, mama, gyere már,
éhes hasam répát vár!

– Kajla fülű, ne sírj már:
itt kóborolt egy agár,
mert féltelek, kisfiam,
a piacra elcsaltam.

Szedtem gyorsan a lábam,
futott ő is utánam,
amíg benn a piacon
elvesztette a nyomom.

Kosaram megpakoltam,
aztán hozzád loholtam:
egyél, itt a reggeli,
nem kell tovább éhezni!

RUHA-TÁR

Piros katicának
pöttyös a *kabátja*,
bizony megcsodálja
bárki, aki látja.

Apró bogár a fátyolka,
fátyol *selyme* a két szárnya,
rezegteti kecses szárnyát,
százszorszépek csak őt várják.

Büszke a vén cápa
redős *gallérjára*,
halbőrből szabták azt
vastag, bő nyakára.

Karcsú ezüst teste
kardként villan neki,
kardot nyelt a kardhal,
tenger habját szeli.

A csukának nem kell csuka,
hiszen nincsen lába;
uszonyán ha *cipő* lenne,
nem úszna ő – járna…

Parton napozó teknősök
nem vetik le a *páncélt*,
hozzá nőtt az a hátukhoz,
dehogy cserélnék másért.

Sziklák között, tenger mélyén
papucsállatkák élnek,
úgy szeretnék látni egyet:
mind *papucsot* viselnek?

Fésűkagylók kagylóbölcsők
magányában úsznak,
fésűjükkel a homokon
barázdákat húznak.

Csuklyás majom nevét
csuklyájáról kapta,
bár ágakon ugrál,
soha el nem hagyja.

Pápaszemes maki,
pápaszemes kobra:
nem bánnám a kígyót,
ha egy majmom volna!

Kenguru nadrágján *kantár*,
varrtak rá mély *zsebet*,
kenguru fiúcska mama
zsebéből integet.

Zebra sétál a szavannán
csíkos *pizsamában*,
csíkos kelme a kedvence,
miért járna másban?

Forró nyárban sem veszi le
bundáját a vörös róka,

addig marad a ravaszdin,
amíg le nem húzzák róla.

Vértet, övet ölt a tatu,
ő az úr a prérin,
hangyák ellen vívja harcát,
míg nem győz a végén.

Nyakigláb őzlábgomba
bocskort hord a lábán,
rózsaszín gallért visel,
nincs pötty a kalapján.

Kucsmagombának a fején
uras *kucsma* billeg,
fehér feszes *harisnyája*
tetszik mindenkinek.

Hosszúlábú gólya,
piros *csizmájában*
békák után kutat
tóparton, mocsárban.

Búbosbanka fején
leng a *tollbóbita*,
harci kiáltással
párját meghódítja.

Álarcos poszáta
apró, kedves madár,
ahol fészket épít,
zöldell ott a határ.

Ausztráliában lakik
a *sisakos* kazuár;
ez a madár olyan madár,
ki futtában szalutál.

Fehér mellényt visel
a *zsakettja* alatt
fészket rakó fecske,
– így hordja a sarat.

Peckesen jár, lépked
a *dolmányos* varjú;
nagyobb úr, mint régen
a megyei hajdú.

Burukkoló galambnak
fehér a *gatyája*,
nem tűri fel szárát,
lábát nem mutatja.

Csizmája nincs a kakasnak,
de van *sarkantyúja*;
király ő a szemétdombon,
ezt mindenki tudja.

A pávának csúf a hangja,
ám a *legyezője*,
farktollai oly pompásak,
– biz' elkérném tőle!

Hamvas tollú, kerek szemű
madár neve: gyöngybagoly.

Mikor visel nyakán *gyöngyöt*?
– Talán mikor udvarol…

Elegáns *frakk* a vén szarkán,
perel-pöröl mégis:
meleg *kabát* is elkelne,
sziszegi a szél is.

Fehér havon méltósággal
vonulnak a pingvinek,
sötét *kabát*, fehér *ingmell*
jól illik mindegyiknek.

Piros *sipkás* harkály doktor
gyógyítja a fákat,
a fák kérgén kopogtatva
sok bajra találhat.

A lantfarkú madárnak
tollból van a *lantja*,
kedve ha van zenélni,
vajon hogy használja?

Krokodilbőr *cipőhöz*
krokodilbőr *táska* –
Mit gondol a krokodil,
ha bőrét így látja?

Veszélyes kígyó a boa,
keresd őt az állatkertben.
Hol viseli a *boáját*?
Ha te tudod, súgd meg nekem!

ÁPRILISI BEUGRATÓ

Leballagtam a pincébe.
Én is.
Megbotlottam egy egérbe.
Én is.
Hosszú farkát megtapostam.
Én is.
Fülét-farkát megcsókoltam.
Én is.
Óbégattam hangoskodva.
Én is.
Fejjel estem a hordóba.
Én is.
Szegény egér megsüketült.
Én is.
A pince kövén kiterült.
Én is.
Hosszú bajszát mind kitépte.
Én is.
Nem való már csak szemétre.
Én is.

BOHÓ NAP

Április elseje
vidám, bohó nap;
mókából, tréfából
teli hordót kap
kisgyermek és felnőtt,
mindenki sorra,
ki a viccet értve
kész a kacajra.

Csörög a telefon,
Gabi felkapja:
– Halló, ki beszél ott,
szavamat hallja?
Nyihaha, én vagyok,
nevem Víziló,
otthonom a Nílus,
úgy ám, halihó…!

Gabi nagyot nevet:
– Víziló vagy ló,
egyen inkább zabot,
lónak az való;
április bolondja
nem lesz a nevem,
mert már tudom, ki vagy,
ne nyeríts nekem!

Április elseje
bolond, vidám nap,

vágtass hozzám, Laci,
abrakkal várlak!
Két vödör szúnyogzsírt
hozz a zsebedben,
paripa is lehetsz,
ha mind rád kenem!

PECHES BARÁTSÁG

Erdő mellett sétálgattam.
Én is.
Bokor alatt nyuszit láttam.
Én is.
A nyulacska tojást festett.
Én is.
Tojtam neki hetvenhetet.
Én is.
Ami maradt, mind megettem.
Én is.
Záptojás volt, rosszul lettem.
Én is.
Szégyenemben elbujdostam.
Én is.
Zsúptető alatt lapultam.
Én is.
Kotkodáltam unalmamban.
Én is.
Nyúlbarátom hívogattam.
Én is.
Szaladt a nyúl, de megbotlott.
Én is.
Mancsában egy vedret hozott.
Én is.
Rám öntötte a festéket.
Én is.
Égszínűt meg sötétkéket.
Én is.
Ki hiszi majd, hogy tyúk vagyok?
Én is.
Holnaptól kék tojást tojok.
Én is.

RÖFI MAMA

Disznóólban lakik Röfi.
Én is.
Három malac löki-döfi.
Én is.
Éhesek, moslékot kérnek.
Én is.
A vályúba belefférnek.
Én is.
Röfög-töfög Röfi mama.
Én is.
Ejnye, három kismalaca!
Én is.
Disznók vagytok, mi tagadás.
Én is.
Ki fürödne moslékban más?
Én is.

VAK VAKONDOK

A vakondok vaklálva
vakon néz a világba:
mi ez a zaj? Vaklárma?
– kérdezgeti magában,
s vakablakát bezárja.

Vakarcs Vakond vakbuzgó,
nem vakvágányon futó:
vaksötét föld mélyén lent
vaktában utat teremt,
vakondvárat föld felett.

Ha a vakondok vára
vakító díszben állna,
a vakondok mit szólna?
Azt mondaná: vakpróba,
színvakság mutatója.

Vakhittel így motyogja:
vakszerencse tudója
az, ki vaknak született,
nem lát fényt, szürkületet,
vaksin mégsem kesereg.

A vakvarjút megszólja:
vakoskodó bakcsója!
Csak száll a vakvilágba,
vakon röpíti szárnya;
vakítja nap, nem bánja…
Vakrepülés, vakjátszma!

FARKAS-BARKAS

Farkas-barkas toportyán
erdőt kerülő útján
gyanakodva szimatol:
juhnyáj legel
valahol!
Nem csapja be az orra,
nagyot kordul a gyomra,
bárányhúsra fáj foga:
az ám a jó
vacsora!
Erdő szélén megtorpan,
bokor alá
besuppan:
itt van a nyáj, jól látok?
Végetek van,
bárányok!
Encem-bencem rececе,
vagy száz bárány,
hol kezdje?
Vén tölgy mellett a fűbe,
hová a nap
nem süt be,
hevert le egy, elpilledt.
– Farkas-barkas, ez tied!
Hason kúszik a koma,
tálalva a lakoma,
rávetődik a ravasz.
– Jaj, nem bárány… Ez kuvasz,
a nyáj éber őrzője,

jobb elfutni előle!
Üres hassal, iszkiri,
irháját menti, viszi
a farkaséhes farkas,
nyomában lohol Talpas,
szitkozódva ugatja,
s az erdővel tudatja:
ha az ordast megfogja,
nem lesz annak több gondja,
mit egyen vacsorára
– bundájából kirázza!

IDŐJÓS

Bőg a szamár,
hentereg,
port kapál
a lába,
bámulják az
emberek
szájukat eltátva.
– Szegény csacsi,
mi baja,
tán darázs
csípte meg…?
Inkább csikar
a hasa,
bogáncsot
ehetett!
Addig mondják,
ez meg az
történt a csacsival,
míg a szamár
elunja,
fölpattan
s rárivall
iázással
nagy hangon
a szájtáti népre:
– Időjóslás
ez, kérem,
ború most
vált szépre!

Mert az úgy van, bizony úgy,
hogyha bőg a szamár,
jósol esőt vagy derűt…
– De miért rúgkapál?!

REPÜLŐ ZACSKÓK

Utca kövén lapos hassal
két átlátszó zacskó hasal.
A két tasak lapul, hever,
talpak súlya mázsás teher.

– Jönnek-mennek az emberek,
nem kímél bennünket senki
– zizegve így panaszkodnak,
s irigylik, ki tud repülni.

Bukfencező szélgyerekek
fülön csípik a zacskókat,
fölemelik, megpörgetik,
s pocakjukba belebújnak.

Széllel bélelt kerek hassal
felröppennek pillemódra:
házak fölött imbolyogva
hetykén néznek le az útra.

Kergetőznek, karikáznak,
ereszcsatornán hintáznak,
addig ropják lenge táncuk,
amíg a szél nem un rájuk.

EGÉRÚT

Elmúlt az ősz,
jön a tél,
fázik, reszket
az egér:
– Itt, a mezőn
szél szalad,
hideget hoz
meg havat,
a bajszom két
jégcsap lesz,
isten hidege
megvesz!
Téli szállást
keresni
útra kél a
kisegér:
szedi lábát,
s az egérút
az ároknál
véget ér.
Árokparton
egy sárga
jókora nagy
tök várja.
– Sütőtökvár
– cincogja –,
finom, édes,
van magja…
Belerágom

magamat,
benn egy egér
ellakhat,
míg a tavasz
el nem jő:
fejem fölött
lesz tető,
nem éhezek,
nem fázom,
jöhet a tél,
nem bánom!
Ahogy mondta
az egér,
tökvár lett a
hajléka,
tavaszra a
sütőtöknek
megmarad csak
a héja.

HÓNAPNEVEK MÁSKÉNT

Boldogasszony hava
évet kezdő Télhó,
jégrojtos az eresz,
diderget a szél, hó.

Jön Böjtelő hava,
másképpen Télutó,
dércsipkés ágakról
leolvad a zuzmó.

Böjtmás hava másként
a szép Tavaszelő,
hóvirág csilingel,
langyosul a szellő.

Szent György hava vidám,
bolondos Tavaszhó,
hozsannás Húsvétnak
az útja aranyló.

Pünkösd hava legszebb,
fénylő Tavaszutó,
zengő madárének
az egekig jutó.

Szent Iván havában
a Nyárelő nevet,
tüzet is átugrik,
ki igazán szeret.

A Szent Jakab hava,
Nyárhó, nagyon meleg,

aratják a búzát,
gólyák kelepelnek.

Kisasszony havával
érkezik Nyárutó,
új kenyér illatát
ringatja a tarló.

Szent Mihály havában
bújik meg Őszelő,
fecskék útra kelnek,
ha az idő megjő.

Mindenszentek hava,
Őszhó arany színe,
mézédes szőlőlé
derűt lop a szívbe.

Szent András havának
Őszutó más neve,
gyertyaláng világol
temetőkertekre.

Karácsony havával
itt van a Télelő,
Advent békéjével
angyali sereg jő.

Régi hónapnevek
íme, megverselve:
mondja mai nevét,
aki ráismerne.

A HÉT NAPJAI

Hűbele
Hétfőre
követ ki vet?
Kedd
széllel bélelt.
Szerdán
Csütörtök
csönget.
Péntek
pitvarában
Szombat
szendereg,
virágos Vasárnap
templomba
vezet.

LANGUSZTA

Finom, guszta
a languszta
rák,
pocakomba
kéne vagy két
zsák…
Talán három
zsák se lenne
sok…
De az ára…
Merthogy drága:
attól érne
sokk!

TALÁLÓS KÉRDÉSEK

Giling-galang, fehér virág:
szebb tőle a kopár világ,
hótól foltos kis tisztáson
tavaszt hirdeti, ha látom.
(Hóvirág)

Gyöngyvirággal,
tulipánnal
van a kiskertünk
tele,
legszebb hónapja
az évnek,
találd ki, mi a
neve?
(Május)

Nevét Maia adta,
szép, tavaszi hónap,
virágzó fák ágain
madarak dalolnak.
(Május)

Erdők mélyén, napos réten
fénylő piros gyöngyök,
illata vonz, be is kapom,
ha maréknyit gyűjtök.
(Erdei eper)

Kölcsön adta e madár
hangját egy órának,
ezért hívják az órát
… órának.
(Kakukkos)

Május első vasárnapja
tudod, kinek a napja?
Kit köszöntünk öleléssel,
puszit, virágot adva?
(Édesanyánkat)

Jó bundám van, vastag, meleg,
jöhet hideg, nem ijeszt meg,
mert a telet én átalszom,
de odúmat odahagyom,
ha télutó másodnapján
odakinn hó, fagy, köd vár rám.
(Medve)

Karcsú testem húrjaiból
vonó tánca dalt fakaszt,
hogyha értő kézben vagyok,
csodás hangokat hallhatsz.
(Hegedű)

Ha nagy útra indulok,
hajnalban kelek,
ha sietek, öt métert
délig megteszek.
(Csiga)

Az én nótám nem különös:
csivitelek, perelek,
nem költözöm, télen-nyáron
itt maradok veletek.
(Veréb)

Összefűzött fehér lapon,
betűkkel teli oldalon
víg mondókák, mesék, versek,
bennük sok csodára leltek,
a tudásra rátaláltok,
mi lehet ez, megmondjátok?
(Könyv)

Egér simul tenyeredbe,
parancsodat teljesíti;
betűk gombján zongorázva
lehet aztán verset írni,
vagy rajzolni színes képet,
bejárni a nagyvilágot,
s ha ügyesen kattintgatod,
segít lelni sok barátot.
(Számítógép)

Magas fákon,
fenn az ágon
burokban születek,
szeptemberben,
ha megértem,
a földről gyűjthettek.
(Dió)

Szorgos, híres festő vagyok,
mindent sárgára pingálok:
aranysárga a kedvencem
lásd a fákon, leveleken.
(Az ősz)

Őszi mezőn menetelő
bajuszos vitézek
levelüket éles kardként
feszítik a szélnek,
hónuk alatt a gyerekük
csuhéba tekerve,
sok gyereknek ezer szeme
de egy sem lát vele.
(Kukorica)

Puha földben,
kis gödörben
összebújva várunk,
míg a kapa
megbolygatja
földalatti házunk.
Zsák meg kosár,
ha tele már,
s nem üres a kamra,
délidőre
sülve-főve
kerülünk asztalra.
(Krumpli)

INCIFINCI

José Marti kubai író után szabadon

Régen, valahol egy távoli országban éldegélt egy paraszt ember, akinek három fia volt: Pedro, Pablo és Juan.

Pedro jóindulatú, nagydarab, kövér, pirospozsgás fiú volt, de mi tagadás, nem sok ésszel áldotta meg a sors.

Pablo vékony, sovány, olyan penészvirágféle, telve irigységgel és féltékenységgel.

Juan leginkább egy szép lányra hasonlított, könnyedén és kecsesen járt, de olyannyira picurka volt, hogy belefért az apja csizmájába. Nem is hívta őt senki Juannak, hanem Menique-nek, azaz Incifincinek.

A fiúk apja annyira szegény volt, hogy már az is nagy ünnepnek számított, amikor lyukas zsebében megcsörrent néhány garas. Bizony nehezen éltek, hiszen bármennyire is fekete a kenyér, ha nem jut rá pénz, az mindenképpen drága! Ezért aztán, mikor a fiúk felcseperedtek, az apjuk arra kérte őket, hagyják el otthonukat, a nyomorúságos kunyhót – próbáljanak szerencsét a nagyvilágban.

A legények fájó szívvel hagyták magára öreg apjukat. Elköszöntek az árnyékot adó vén fáktól, a szegényes szülői háztól, de még a gyors folyású kis pataktól is, ahonnan markukkal merítették a tiszta, hűs vizet, úgy csillapították szomjukat.

A fiúk házától alig mérföldnyire állt az ország királyának pompázatos palotája. A kastély fából épült, fából volt az erkélye is, amelyre hat nagy ablak nézett.

Történt, hogy egy szép holdvilágos éjjelen megrázkódott a föld, és szemben a hat ablakkal hatalmas robaj kíséretében váratlanul rettentő nagy fa nőtt ki. Vastag ágai, átláthatatlan sűrű lombja egyszeriben sötétségbe borította az egész királyi palotát. Olyan

csudálatos fa volt az, hogy ha levágták egy ágát, azonnal kettő nőtt helyette, és a fejszének, amellyel ki akarták vágni a fa törzsét, kicsorbult az éle.

A király három zsák aranyat ígért annak, aki kivágja a palota elől az óriási fát. De a fa egyre csak nőtt, újabbnál újabb ágakat hajtott, növesztgette szerteágazó gyökereit. A palota lakói lassan beletörődtek, hogy soha többé nem fogják látni a napvilágot.

De ez még nem volt elég! Társult ehhez másféle baj is… Ebben az országban nagyon sok bő vízű kút volt, kinn a palota környékén, az utak mentén is fakadt jó néhány forrás, csak éppen a palotában nem volt víz. Az ott lakók sörrel mosakodtak, a férfiak meg mézzel borotválkoztak. A király sok-sok pénzt és nagybirtokot ígért annak, aki olyan kutat tud ásni a palota udvarán, ami egész évben ontja a vizet. Csakhogy senki nem kapta meg a jutalmat, mert a kastély hatalmas sziklára épült, amit alig egy ujjnyi föld takart, így aztán a kútvájók hiába próbálkoztak, ásójuk folyton gránitba ütközött.

A királyok mind akaratos, szeszélyes emberek, hát ez a király sem nyugodott bele a kudarcba. Futárokat szalasztott szét országa minden sarkába, királyi pecséttel ellátott hivatalos levélben tette közhírré: aki ki tudja vágni palotája elől a fát és kutat ás az udvarában, megkapja a fele királyságát, feleségül veheti a lányát, sőt, hozománynak kapja a király legnagyobb földjeit.

A jutalmul ígért hatalmas birtok országának legjobban termő földje volt, a lányáról meg az a hír járta, hogy nemcsak szép, hanem nagyon okos is. Jöttek az ország minden csücskéből az erősebbnél erősebb emberek, vállukon baltákkal, kezükben csákánnyal, hogy szerencsét próbáljanak a király udvarában.

*

A hirdetésről tudomást szereztek a parasztember fiai is, és azonnal útnak eredtek a palota felé. Hárman mentek-mendegéltek az úton: Pedro, mint mindig, elégedetten; Pablo savanyú arccal,

rosszkedvűen dünnyögve; Menique, azaz Incifinci vidáman ugrándozva, minden ösvénynél megtorpanva, az odúkba bekukkantva. Minden megtett lépésnél tudott valami meglepő újat kérdezni a testvéreitől, például ilyesmit: miért hajtják le fejüket a virágok? Miért repülnek a fecskék annyira közel a víz felszínéhez? A lepkék miért cikkcakkban csapongva, és nem egyenesen röpdösnek?

Pedro válaszként jóindulatúan rámosolygott, Pablo némán, dühösen megvonta a vállát, öccsét pillantásra sem méltatva csak taposta az ösvényt.

Ahogy így baktattak az úton, egy nagy, sűrű fenyőerdőhöz értek, amely egy egész hegyoldalt beborított. A hegy tetejéről olyan zaj hallatszott, mintha fejsze csapkodna megállás nélkül, és fák dőlnének recsegve-ropogva.

– Szeretném tudni, miért a hegy tetejéről kezdik vágni a tűzifának valót – mondta Incifinci.

– Ez mindenről tudni akar – dörmögte mérgesen Pablo.

– Nekem úgy tűnik, a mi kisöcsénk eddig még soha nem hallott róla, hogyan vágják a tűzifát – mondta Pedro nevetve, és megcsipkedte Incifinci arcát.

– A saját szememmel akarom látni, hát megyek és megnézem, mit csinálnak ott fenn – mondta a pöttöm határozottan.

– Hát rajta, indulj! Milyen nevetséges a te nagy kíváncsiságod, legalább jól elfáradsz a semmiért… Ne gondold, hogy majd újat mondhatsz a bátyáidnak – legyintettek a testvérei.

Ágak törtek, kövek gördültek Incifinci lábai alatt, ahogy ugrándozva, kúszva-mászva igyekezett arrafelé, ahonnan a zaj hallatszott. És Uram fia, kivel találkozott, ahogy felért a hegy tetejére?! Egy szorgalmas fejszével, amelyik nagy erővel, egymagában vágta a fákat, döntögette a fenyőket.

– Jó napot, Fejsze úr! – köszöntötte illendően az aprócska fiú. – Nem fárasztó így, egyedül vágni ezeket az öles, öreg fákat?

– Rád várok, fiam, már jó sok éve – felelte a fejsze.

– Hát itt vagyok – mondta Incifinci.

Minden félelem nélkül megfogta a fejszét, beledugta jókora bőriszákjába, majd szökdécselve, énekelve lefutott a hegyről.

– No, te híres, mit láttál odafenn? – kérdezte Pablo ajkát lebigyesztve, és annyira lekicsinylőn nézett önnön magasságától eltelve pöttömnyi öccsére, ahogy a torony tekinthet le egy gombostűre.

– Csak egy fejsze volt ott – válaszolta Incifinci.

Alig mentek kőhajításnyit az úton, amikor fülsiketítő csattogás, kopácsolás hallatszott a felettük tornyosuló hegy sziklás csúcsáról. Mintha vassal csapkodnák a sziklákat.

– Szeretném látni, ki faragja a köveket – mondta Incifinci.

– Olyan vagy, mint egy buta galambfióka, amelyik éppen most bújt ki a tojásból! – kiáltott rá Pablo. ¬– Az bizony nem más, mint a fa törzsét kalapáló harkály.

– Akkor is megnézem – mondta a pöttöm fiú, és nagy üggyelbajjal felkapaszkodott a sziklára, maga mögött hagyva Pedro és Pablo harsány nevetését.

Ahogy felért a bércre, kivel találkozott? Egy varázscsákánnyal, amelyik magában dolgozott, éppen úgy, mint a fejsze, és szeltetörte a sziklát, mintha csak puha kenyér lenne.

– Jó napot, Csákány uraság! Nem fárasztó egyedül törni ezt a vén sziklát? – köszöntötte tisztelettel Incifinci.

– Na végre! Sok éve várok rád, fiam! – mondta a csákány.

– Hát most itt vagyok!

Incifinci megmarkolta a csákányt, becsúsztatta öblös tarisznyájába, és a köveken ugrálva, vidáman énekelve visszatért az útra testvéreihez.

– No, megnézte uraságod a csodát? Mit látott? – kérdezte gúnyolódva Pablo.

– Tényleg csak egy harkály volt, bátyám – mondta Incifinci.

Folytatták az útjukat. Egy hidacskán áthaladva jót ittak a patak friss vízéből.

– Szívesen megnézném, honnan ered ez a patak, hogy ennyire tiszta és jóízű a vize – szólott ismét Incifinci.

– Te kis nagyravágyó! Mindenbe beleütöd az orrod, mindent tudni akarsz! – mondta most már valóban haragosan Pedro.

Testvérei csúfondáros nevetésével mit sem törődve, Incifinci elindult a patak mentén fölfelé, ahonnan a víz folydogált. Szaporán szedte apró lábait az egyre keskenyebb vízfolyás mentén egészen addig, amíg a víz olyan vékony erecskére nem zsugorodott, mint egy ezüstös cérnaszál, s ekkor rátalált a patak forrására, ami egy elvarázsolt dióhéj volt. Ott csillogott a napfényben, bőven bugyogtatva tiszta, hűs vizét.

– Jó napot, Patak uraság! Nem unalmas egyedül ebben a magányos zugban, ahol a vize fakad?

– Sok éve várok rád – válaszolta a Patak.

– Itt vagyok – mondta Incifinci.

Felemelte a dióhéjat, gondosan becsomagolta friss mohába, nehogy egy csepp víz is kifolyjék belőle, majd óvatosan beletette a tarisznyájába a fejsze meg a csákány mellé, és vidáman ugrándozva elindult vissza, ahonnan jött.

– Na, honnan ered a víz? – kérdezte Pedro.

– Egy lyukacskából, bátyám.

– Mit ki nem találsz! De én nem hiszek neked – mondta Pablo.

– Láttam, amit látni akartam, tudom, amit tudni akartam – dünnyögte az orra alatt Incifinci, és apró kezeit elégedetten dörzsölgetve bandukolt az úton tovább.

*

Ahogy megérkeztek a király palotájához, azonnal látták: az óriási fát senki nem vágta ki és a kutat sem ásták meg. A kapun ott függött a cifra betűkkel megírt jókora hirdetés, rajta hivatalos pecsét, királyi címer. Bárki elolvashatta: a király állja a szavát. Aki kivágja a fát és megássa a kutat, legyen gazdag uraság, egyszerű szolga vagy szegény paraszt, dalia vagy törpe, a király neki adja a lányát és fele királyságát. Mivel azonban a király nagyon unta a sok hiábavaló próbálkozást, a hirdetés alá odatűztek egy kisebb

cetlit is, amelyen vörös betűkkel ez állt: „Figyelem, emberek! A mi urunk-királyunk nagyon jó király, ennek ellenére mégis kegyeskedett elrendelni, hogy aki megpróbálja kivágni a fát vagy kiásni a kutat, de kudarcot vall, készüljön fel arra, hogy helyben levágják mind a két fülét. Mindezt okulásotokra írjuk, hogy csak így próbálkozzon, ki-ki önmagát ismerve! Aki nem biztos magában, maradjon meg szerénynek; ez a bölcsesség első szabálya."

A figyelmeztető írást harminc levágott, odaszegezett fül tette hitelessé. Tizenöt olyan férfié volt, akik erősebbnek, ügyesebbnek hitték magukat, mint amilyenek valójában voltak.

Amikor a behemót, nagydarab Pedro elolvasta a figyelmeztetést, jót kacagott rajta, aztán megpödörte a bajszát, megropogtatta izmoktól duzzadó erős karjait, majd megforgatta fejszéjét a feje fölött, és hatalmasat csapott az elátkozott fa legvastagabb ágára.

A vágás helyén abban a pillanatban két emberderéknyi ág nőtt, a király katonái meg odaugrottak, és minden teketória nélkül levágták a legény mindkét fülét.

– Nem úgy kell azt csinálni! – mondta Pablo.

Odalépett a fához, meglengette fejszéjét, és egyetlen suhintással elvágta az óriás tölgy egyik csuda nagy gyökerét. Ám hiába: máris két, még nagyobb gyökér nőtt a levágott helyén.

A király nagy haragra gerjedt. Megparancsolta, hogy azonnal vágják le füleit annak is, aki semmit nem tanult a testvére példáján.

A látottak cseppet sem vették el Incifinci kedvét, rákapaszkodott a tölgyfára.

– Vegyétek le onnan azt a törpét! – kiáltotta a király. – Ha nem megy jószerivel, azonnal nyiszáljátok le a két fülét!

– Uram-királyom, én hiszek abban, hogy az ígéreted szent! Te olyan férfi vagy, akinek az adott szava maga a törvény. Így, bár kicsi vagyok, a hirdetés betűi szerint nekem is jogom van szerencsét próbálni. Ha nem vágom ki a fát, még mindig ráérsz levágatni a füleimet… – mondta Incifinci.

– Majd az orrodat is mellészeleteltetem – mormogta a király.

Incifinci nagy üggyel-bajjal előszedte bőriszákjából a fejszét, és rászólt:

– Vágj, fejsze, vágj!

Több se kellett a fejszének, belecsapódott a fába. Vágta, nyeste, hasította, tördelte az ágakat, körbenyirbálta a fatörzset, felaprította a gyökereket, letisztogatta róluk a földet, és rövid idő alatt annyi tűzifát aprított belőle, amivel egész télen fűthettek a királyi palota kályháiban.

Incifinci a király elé járult, mélyen meghajolt előtte:

– Kérlek, királyom, most mutasd meg nekem, hol szeretnéd megásatni a kutat.

A király teljes udvartartásával bevonult a palota udvarába, hogy lássák, hogyan ássa ki Incifinci a kutat a megjelölt helyen. A király egy magasabb emelvényen ült, hogy jól lásson, a hercegnő egy lépcsőfokkal lejjebb, és – mi tagadás! – rémülten bámult az aprócska emberkére, akivel talán majd össze kell házasodnia.

Incifinci kezében szófogadóan nyílott szét a bőriszák szája, mint egy nyíló rózsabimbó, s előkerült belőle a csákány. Megmarkolta a nyelét és arra a helyre tette, amit a király kijelölt, aztán a csákányhoz hajolva odasúgta neki:

– Törd, csákány, törd, itt áss egy kutat!

És a csákány vágni kezdte a földet, a sziklát, alóla szikrát vetve repkedtek szanaszét a gránitdarabok. Negyedóra múlva, mikor a kút már száz lábnyi mély volt, Incifinci megkérdezte:

– Hogy gondolod, királyom, elég mély?

– Mélynek mély – nézett bele a király, aztán diadalmas kárörömmel hozzátette: – Csakhogy nincs benne víz!

– Lesz – válaszolta kurtán Incifinci.

Kivette bőriszákjából a mohába csomagolt dióhéjat, óvatosan a kút mellé helyezte, és halkan odaszólt:

– Fakadj, víz, fakadj!

A dióhéj eltűnt, ám a kút mélyén lágy morajlással buzogni kezdett a víz, de olyan bőségesen, hogy a kút nemsokára színültig megtelt, kiáradt abból, bő vizű patakként folyt keresztül a palota

kertjén. A virágok azonnal feléledtek, illatukkal betöltötték a tiszta és hűs levegőt.

Incifinci ismét a király elé térdelt:

– Minden feltételedet teljesítettem, uram. Elégedett vagy?

– Igen, Incifinci márki. Mától fogva ez a címed. Gazdag ember vagy, hisz tied a fele királyságom. A birtokot is megkapod, de örülnék, ha inkább megváltanád, mert neked most már van miből. Így te is támogathatnád az államot, akárcsak valamennyi gazdag alattvalóm, akik mindnyájan szívesen adóznak nekem. Mert nagy dolog az, ha a királynak van iható, jó vize, amelyből mindenkinek juttat! De a lányomat illetően még dűlőre kell vinni az ügyet – ebben a dologban nem dönthetek egyedül…

– Akkor most hogy legyen?! – kérdezte Incifinci csípőre tett kézzel, lábujjhegyen pipiskedve és szemét le nem véve a szépséges hercegnőről.

– Holnap megtudod, márki. Most menj, pihend ki magad palotám legszebb szobájában – mondta a király, és elvonult a kíséretével.

Incifinci nem aludni ment, hanem elindult megkeresni a testvéreit, akik szörnyen néztek ki a füleik nélkül

– Látjátok, bátyáim, mégis csak jó, hogy mindent tudni akartam, mindent látni kívántam, de ó, jaj, nagyon sajnállak benneteket!

– Szerencséd volt, semmi más – mondta Pablo irigyen. – A szerencse meg vak, az ostobákat segíti!

– Testvéreim vagytok, azok is maradtok, akár van fületek, akár nincs. Ha ennek így kellett történnie, akkor így van jól. Bárcsak apánk is itt lehetne velünk, látná, mire vittem! Most pedig gyertek velem, menjünk és pihenjük ki magunkat.

Mindhárman bementek a palotába és lefeküdtek aludni.

*

Ezen az éjszakán a király álmatlanul hánykolódott az ágyában. Haragudott Incifincire, mert miatta nem jött álom a szemére. „Hogy adjam hozzá a lányomat egy ilyen semmi kis törpéhez, aki

belefér az apja csizmájába?!" – töprengett. Minduntalan a fülében csengtek Incifinci szavai: „Királyom, a szavad szent! Te olyan férfi vagy, akinek adott szava törvény." Becsületes király volt, nem szívesen szegte meg adott szavát. „De akkor is! Mit tegyek?"

Felkelt és elindult megkeresni Incifinci két bátyját, hogy többet megtudjon a jövendő vejéről, annak családjáról. A pöttöm fiú valójában tetszett neki, hiszen tisztelettudó, jó modorú, okos embert ismert meg benne, olyat, akiben minden após örömét lelné. Biztosan nem okozna csalódást, keserűségre sem adna okot a cselekedeteivel… Csak hát…

Pedro sok szép dolgot mondott Incifinciről, amitől a király még inkább kedvetlen lett.

De a Pablo beszédétől egészen felvidult, mert az irigy testvér csupa rosszat mondott: az öccse fontoskodó szerencselovag, semmirekellő ember, ráadásul gonosz, tele van nagyravágyással, egyszóval, méltatlan a házasságra egy olyan szép, előkelő hölggyel, mint a király lánya. És ő, mármint Pablo, ezt mind csupa jóakaratból meséli el a királynak, aki őt megtisztelte azzal, hogy levágatta a füleit.

– Bizony, az öcsém egy komolytalan majom – mondta Pablo gonoszkodva –, aki azt hiszi, képes legyőzni még egy óriást is. Él erre egy óriás, nem is messze ide, aki halálfélelemben tartja a vidék embereit, felfalja valamennyi jószágukat, teheneiket, juhaikat. Incifinci meg folyton azzal henceg, hogy ő ezt az óriást a maga szolgálatára bírja.

A király elégedetten, felvidulva feküdt vissza az ágyába, és nyugodtan átaludta az éjszaka hátralevő részét.

Amikor felkelt a nap, maga elé hívatta Incifincit és udvara népét. A kis ember a tiszta, szép ruhájában olyan friss volt, akár a hajnali harmat és jókedvűen mosolygott, mint a nyári ég.

– Kedves vőm – szólt a király – olyan ember vagy, akiben van tisztelet, de nagy szegénységből jöttél, nincsenek testőreid, sem szolgáid, akik szolgálnának téged és hitvesedet, ahogy az elvárható

a királyi palotában. Be kell látnod, így nem veheted feleségül a lányomat, a minden kényelemhez szokott hercegnőt! Nem messze, az erdők sűrűjében él egy harminc láb magas óriás, aki egymagában megeszik egy ökröt ebédre, és megiszik rá egy hordó vizet. Nos, ez az óriás nagyszerű szolgád lenne! Képzeld csak el, milyen jól festene háromszögletű kalapban, paszományos zubbonyban, arany vállbojttal és tizenöt láb magas alabárddal a kezében. Egy ilyen szolga szép nászajándék lenne a lányomnak, hát szerezd meg neki, mielőtt összeházasodnátok!

– Nem könnyű feladat, de a szépséges hercegnőért bármit vállalok! Megkapja tőlem ajándékba az óriást alabárdostól, kalapostól, az aranyos vállbojtokkal együtt. Ígérem! – felelte Incifinci.

Bőrtarisznyájába dugta a varázsfejszét, aztán bement a konyhába, kért fél friss cipót, darabka sajtot és egy kést, aztán nekivágott az erdőnek.

Távozásakor Pedro sírva fakadt, Pablo viszont vidáman nevetgélt, titokban azt remélve, hogy az öccse soha többé nem tér vissza az óriás erdejéből.

*

Az erdőben olyan nagyra nőtt a fű, hogy Incifinci nem látszott ki belőle, és mert félt a nagy gazban, teli torokból kiabálni kezdett:

– Hé, óriás, hol vagy? Itt van Incifinci, aki érted jött, és élve vagy halva magával visz téged!

– Itt vagyok a közeledben – kiáltott az óriás olyan zúgó hangon, amitől köröskörül minden fa lombja a földig hajolt –, jövök már!

– Nem kell nagyon sietned – válaszolta Incifinci ijedt, cérnavékony hangon. – Tulajdonképpen ráérek beszélni veled…

Az óriás akkor már mellette volt, sőt kis híján rálépett. Nézett erre, nézett arra, de sehol nem látta, hogy ki szólítja. Aztán lenézett lába elé a mélybe, és meglátta Incifincit, aki egy fatönkön üldögélt, térdei között a tarisznyájával.

– Te keresel engem, te kis tökmag kópé, te merészelted kiabálásoddal megzavarni az álmomat? – nézett az óriás dühtől szikrázó szemekkel Incifincire.

– Én kerestelek, hogy szolgámmá tegyelek…

– Micsoda?! Te kis moszat! Felcsippentelek és beteszlek a fa tetején hintázó fészekbe, hogy a holló ott vájhassa ki a szemedet, amiért be merészeltél jönni az erdőmbe!

– Csak ne olyan nagy hangon, barátocskám! – jött meg lassan Incifinci bátorsága. – Ez az erdő éppen úgy az enyém, mint a tied. És ha csak hozzám érsz, ha meg mersz mukkanni, fertály óra alatt kivágom itt az egész erdőt.

– No, szeretném én azt látni!

– Te akartad!

Incifinci elővette a fejszéjét és ráparancsolt. A fejszének sem kellett több! Mint a villám, cikázni kezdett a fák között: kivágta a fák törzsét, körbenyirbálta a kérgüket, lehasogatta ágaikat, kitépte a földből a gyökereiket. Perceken belül kopárrá tisztogatta az erdőt jobbról is, balról is, miközben a fák ágai úgy hullottak, kopogtak az óriás fején, akár jégeső az ablaküvegen.

– Várj, állj meg! – kérlelte rémülten az óriás. – Ki vagy te, aki így ki tudja irtani az erdőmet?

– Incifinci vagyok, a nagy varázsló. Nem tudtad, kivel beszélsz, ugye? Varázsfejszém egyetlen szavamra lemetszi nyakadról a fejedet! Jobb, ha nyugton maradsz…

Az óriás leült a földre, térdére tette pöröly nagyságú öklét, és bambán bámult Incifincire, aki ekkorra már megnyugodott, meg is éhezett, így hát előszedte tarisznyájából bicskáját, a cipót meg a sajtot.

Az óriás kíváncsian nézte, mert életében még soha nem látott sajtot.

– Mi az a fehér, amit eszel?

– Mi volna? Ez bizony szikla. Én azt eszem, látod? Ezért vagyok erősebb meg okosabb nálad. Mert aki folyton húst zabál, az

ugyan megnő, akkora lesz, mint te, meg is hízik, de buta marad egész életében. Most pedig indulj, mutasd meg a házadat!

Az óriás, mint egy jámbor kutya, cammogva elindult a kicsi előtt, aki így mögötte lépkedve már könnyebben haladt a nagy fűben.

– Itt lakom – mutatott az óriás egy hatalmas házra, amelynek akkora volt a kapuja, hogy egy háromárbocos hajó is könnyedén átfért volna rajta, az erkélyét meg akár szabadtéri színháznak is használhatták volna.

– Hallod-e, Óriás! – mondta Incifinci. – Kettőnk közül csak egyikünk lehet alattvalója a másiknak. Ezért egyezzünk meg: ha én nem tudom megtenni azt, amit te teszel, én leszek a szolgád. Ha te nem tudod megtenni azt, amit én, akkor te szolgálsz engem.

– Megegyeztünk! – vigyorgott az óriás. – Nem bánnám, ha olyan ember lenne a szolgám, amilyen te vagy, mert nekem bizony nagyon fárasztó a gondolkodás. Te meg kettőnk helyett is gondolkodnál. De most indulj és hozz vizet a főzéshez, ott vannak a vedrek.

Incifinci arra fordította a fejét, amerre az óriás mutatott, és majd leesett az álla. A vödrök akkorák voltak, mint két százakós hordó – legalább tíz láb magasak és hat láb szélesek. Az óriás elégedetten látta Incifinci elképedését, és barlangnagyságú száját csúf nevetésre húzta:

– Ugye, hogy nem tudod megtenni, amit én, nem tudsz nekem vizet hozni?

– Miért kellene nekem vizet hozni? Arra itt vagy te, aki olyan erős, mint egy teherhordozó állat! Én inkább odamegyek a forráshoz, és kerekeken ide gurítom neked, te meg töltsd meg magad vízzel a vedreidet.

– Jaj, ne menj – mondta ijedten az óriás. – Az erdőm már így is fák nélkül maradt, most már csak az hiányzik, hogy ivóvizem se maradjon. Hozok én vizet, te inkább gyújtsd meg a tüzet!

Incifinci tüzet rakott, az óriás meg a tűz fölé akasztott irdatlan nagy üstbe belehajított egy egész marhát, félbevágva, félszekérnyi

fehér répát, négy kosár sárgarépát és ötven fej káposztát. A zubogva fövő ételnek időnként leszedte a habját egy asztalnyi serpenyővel, aztán sózta, fűszerezte, kóstolgatta, míg csak kész nem lett a leves.

– Asztalhoz, kész az ebéd – mondta az óriás. – Tedd azt, amit én teszek, különben te szolgálsz énnekem! Én megeszem a fél marhát az én oldalamról, te meg tedd ugyanezt a te oldaladon.

– Jól van, legyen – felelte Incifinci, de mielőtt asztalhoz ült volna, zekéje alá rejtette nagyhasú bőriszákját, mely neki a széken ülve a nyakától a lábáig lógott.

Az óriás semmire sem figyelt, csak habzsolva tömte magát, így Incifinci az ételt szép nyugodtan szája helyett a tarisznyájába rakosgatta: egymás után sorra a húst, petrezselymet, sárgarépát és káposztát.

– Fú, nem bírok többet enni! – nyögte az óriás. – Tegyél meg egy szívességet, vágj le egy gombot a mellényemről!

– Nézz engem, te ostoba óriás – mondta Incifinci, és behajított a tarisznyájába egy újabb fej káposztát. – Látod, én nem panaszkodom!

– Ó, jaj – nyöszörgött az óriás –, vágd le a második gombomat is. Hogy lehet ekkora feneketlen gyomra egy ilyen apró emberkének! No, megnézem majd magamnak, hogyan eszed a kősziklákat!

– Gyere csak, te behemót, és egyél, ahogy én eszem! – hajított az iszákjába Incifinci egy jókora darab marhahúst.

– Puff! – kapkodott levegő után az óriás, amitől azonnal leszakadt a harmadik gombja. – Egy falat se fér már belém. Hát beléd, varázsló?

– Mármint hogy belém? Nincs attól egyszerűbb dolog, mint találni még egy kis helyet a hasadban. Figyelj csak ide!

Incifinci előkapta a zsebéből a bicskáját, végighasította a zekéje alatt dudorodó bőriszákot, amelyből csak úgy potyogott kifelé a sok zöldség meg a hús.

– Vágd fel te is a hasadat, tedd azt, amit én! – biztatta az óriást.

– Jaj, inkább a szolgád leszek! Hisz a köveket már végképp nem tudnám megemészteni…

Az óriás letérdelt Incifinci elé, tisztelete jeléül kezet csókolt neki, aztán felültette a jobb vállára, a balra meg felhajított egy zsák aranyat, amit ajándékba adott neki, és elindultak a királyi palotába.

*

A palotában nagy ünnepség volt, állt a bál. Incifinciről már rég megfeledkeztek, remélték, hogy soha nem tér vissza, és senki nem beszélt arról, hogy neki köszönhető az áldott fény meg az életet adó víz.

A mulatozásnak, jókedvnek váratlanul hatalmas robaj vetett véget. A falak táncba fogtak, és a föld megmozdult a rémületbe dermedt vendégsereg lába alatt. Pedig nem földrengés okozta a galibát, hanem az óriás, aki nem fért be a hatalmas díszes kapun, így hát berúgta a kapufélfát, az meg kiszakadt a helyéből. Odacsődültek valamennyien az ablakhoz, hogy megtudják, mi történt odakinn. Hát mit láttak? Egy óriást, ki fejével az erkélyt érintette, a vállán meg Incifincit tartotta, éppen szemben a királlyal, aki az erkélyen üldögélt a lánya társaságában.

Incifinci egyenesen az erkélyre ugrott és a hercegnő elé térdelt:

– Hercegnőm és úrnőm – szólította meg alázattal –, egy szolgát kívántál, és most kettőt láthatsz a lábad előtt!

Ezek az udvarias szavak úgy elbűvölték a királyt, hogy az udvari hírlapban másnap szóról szóra közzétette. Most már semmilyen okot nem tudott kitalálni, ami miatt a lánya ne lehetne Incifinci felesége.

– Lányom, áldozd fel magad királyi apád szaváért!

– Apám – válaszolta a lány –, egy nő, legyen bár király lánya vagy szegény paraszt gyermeke, annak lesz a felesége, aki neki tetszik, az ő szívének kedves. Kérlek, engedd meg, hogy én magam vegyem kezembe sorsomat!

Aztán Incifincihez szólott:

– Bármennyire szerencsés, bátor és okos ember vagy, mindez nem elég ahhoz, hogy elnyerd egy nő tetszését!

Incifinci nem jött zavarba:

– Tudom, hercegnőm. Bármit kívánsz tőlem, mindent meg kell tennem, hogy kielégítsem a szeszélyedet. A te kedvedért mindent elkövetek, és ígérem, boldog leszel velem!

– Nos, tegyünk egy utolsó próbát, mielőtt összeházasodnánk. Meglátjuk, melyikünk okosabb. Ha veszítesz, jogom lesz arra, hogy máshoz menjek férjhez. Beleegyezel?

Incifinci lehajtott fejjel jelezte, elfogadja a hercegnő akaratát. Bevonultak a trónterembe, amelynek padlóján már ott ült az óriás, ölében háromszögletű kalapjával, irdatlan pallosát maga előtt tartva. Incifinci intésére a gazdájához kúszott, büszkén leült a lábai elé, hogy mindenki lássa: ez a nagyszerű, jó modorú kis ember az ő gazdája.

– Azt mondják, a nők szeretnek lódítani, kezdjük hát egy tréfával a próbát – mondta a hercegnő. – Meglátjuk, kettőnk közül ki tud nagyobbat mondani. Az első, aki kimondja: Ez már túlzás! – veszít.

– Szolgálatodra, hercegnőm! Hazudtam én már játékból, és mondtam igazat teljes szívemből.

– Nos, én kezdem – mondta a lány. – Határozottan állítom, apám földjeinél nincs nagyobb birtok a világon. Ha két pásztor a legelő két szélén megfújja a tülköt, egyik sem hallja meg a másikat.

– Ó, ez semmi! Az én apámnak akkora darab földje van, hogy ha egy kéthónapos üsző elindul a legelő egyik végéről, mire a másikra ér, már fejőstehén lesz belőle.

– Ebben nincs semmi csoda! Mert a ti karámotokban nincs akkora bika, mint a mi karámunkban. Ha két ember felül a szarvára, karóval sem tudják megérinteni egymást!

– Semmiség – legyintett Incifinci. – A mi bikánknak olyan nagy a feje, hogy amikor két ember felül két felől a szarvára, nem is látják egymást!

– Ez cseppet sem ejt ámulatba – tromfolt a hercegnő. – A ti teheneitek nem adnak annyi tejet, mint a mieink. Minden reggel

húsz hordót töltünk meg friss tejjel, amelyből naponta annyi sajtot csinálunk, hogy amikor egymásra halmozzuk, nagyobb domb kerekedik belőlük, mint a leghatalmasabb egyiptomi piramis.

– Nem rossz, de a mi tejcsarnokunkhoz képest semmi. Nálunk akkora dézsákban készítik a sajtot, hogy amikor egyik nap a lovam megbotlott, és belecsúszott az egyik kádba, csak egy hét múlva akadtak rá a munkások. Csakhogy a szegény állatnak esés közben eltörött a gerince, nem tudott felállni, ezért egy fenyőt erősítettem a hátához fejétől a farkáig, hogy kitámasszam vele a törött gerincét. No, ez a fenyőfa kihajtott, és akkora ágat növesztett, hogy amikor felmásztam rája, kezemmel megérintettem az eget. De ez még mind semmi! Ott fenn az égen mit láttam? Egy fehér ruhás lányt, aki éppen zsinórt sodort a tenger habjából. Kezembe adta a zsinór végét, ám az elszakadt, én meg egyenesen belepottyantam egy egérlyukba. És ki volt ott? A te apád meg az én anyám. Mint két öregecske üldögéltek orsóval a kezükben és fontak. Ám apád ügyetlen volt, nagyon rosszul csinálta, ezért anyám megharagudott, elkapta az apád fülét, és addig húzta, amíg le nem ért a bajszáig.

– Ez már túlzás! – kiáltott fel haragosan a hercegnő. – Királyapámnak még soha senki nem húzta meg a fülét!

– Hallottad, gazdám? – rikkantott fel örömmel az óriás. – A hercegnő kimondta, hogy ez már túlzás! Most már a miénk!

A hercegnő mélységesen elpirulva magyarázkodott:

– Ez csak tréfa volt… Azt mondtam, három rejtvényt adok fel neked. Ha mindet megfejted, azonnal összeházasodunk, megígérem! Először is erre válaszolj: mi az, ami megállás nélkül, nagyon magasról esik, de soha el nem törik?

– Ó – mondta Incifinci –, ezt jól tudom, anyám mindig ezzel a találós kérdéssel altatott el. Ez a vízesés!

– Most arra válaszolj – szólt a hercegnő megszeppenve –, mi az, ami mindig ugyanazon az úton megy, de vissza azon soha nem tér?

– Ó, igen… Anyám ezt a találós kérdést is sokszor feltette nekem esténként, mielőtt elaludtam. Ez a Nap!

– Eltaláltad… – mondta a hercegnő haragtól sápadtan. – Hallgasd meg az utolsó rejtvényt: mire gondolsz te, amire nem gondolok én? Mi az, amire én gondolok, de te nem gondolsz! És mi lehet az, amire sem te, sem én nem gondolunk?

Incifinci lehajtott fejjel, kétségbeesetten igyekezett keresett választ a kérdésekre. Arcán látszott a vereségtől való félelem.

– Gazdám – szólt az óriás –, meg kell fejtened a rejtvényt. Ha nem segít az értelmed, adj jelt, és elrabolom a hercegnőt.

– Hallgass, szolga! Jegyezd meg, hogy az erő nem minden. Hagyj gondolkodni! – ripakodott rá Incifinci.

Néhány percig olyan mély csendben gondolkodott, hogy még a fény futását is hallani lehetett. Aztán a hercegnőhöz fordult:

– Hercegnőm és úrnőm! Rejtvényed megoldásában a boldogságomat látom. Azt gondolom, megértettem, amit mondani akartál nekem. Nemes szívű hercegnőként arra gondolsz, a te hódolód talán mégse érdemtelen arra, hogy a férjed legyen, és én nem gondolom azt, hogy sikerült kiérdemelnem téged. Amire pedig sem te, sem én nem gondolunk, az, hogy e pillanatban királyapád és ez a behemót óriás csak arra vár, hogy véget vethessenek a mi szópárbajunknak. Apád a törvény szavával, az óriás meg rettenetes erejével…

– Hallgass el, igazad van! A feleséged leszek, Incifinci márki!

– Édes lányom, valóban feltételezed ezt rólam? – kérdezte a király.

– Apámuram – mondta a hercegnő a király vállára borulva –, én tudom, hogy te a királyok között a legbölcsebb, a férfiak között a legjobb vagy!

A király meghatottan ölelte magához a lányát, aztán hangosan, hogy mindenki jól hallja, kijelentette:

– Legyél hát a felesége ennek a bölcs kis embernek, mert tudom, ezáltal jót teszünk a mi népünknek. De hogy igazán méltó legyen hozzád, itt és most herceggé ütöm, és szigorúan megparancsolom,

hogy ezen túl őt senki ne merje Incifincinek, azaz Menique-nek szólítani, hanem mindenki a saját nevén, Juan hercegnek hívja!

– Éljen az én gazdám és parancsoló uram, Inc…, azaz Juan herceg! – rikkantotta az óriás olyan hangon, hogy az udvaroncok elkékültek a félelemtől, a vakolat leesett a falról és a trónterem hat ablakából csörömpölve kihullt az üveg.

*

A hercegnő és Juan herceg menyegzőjén csak a legközelebbi rokonok vettek részt. Eljött a vőlegény édesapja, aki nagyon büszke volt legkisebb fia sikerére, és ott voltak a bátyjai: a jólelkű Pedro meg az irigy Pablo. Csak ők nevezték öccsüket továbbra is Incifincinek, más senki nem merte így szólítani. Az okos kis ember nem haragudott érte, megbocsátotta Pablo gonoszkodásait is, mert azt gondolta: bármennyit ármánykodott ellene, akkor is az ő testvére marad, örökre! A rosszért nem feltétlen kell mindig rosszal fizetni. Csak így van esély arra, hogy a gonoszkodó megváltozzék, tanuljon a jó példáján, s ezáltal maga is jobb emberré váljék. Menique viselkedése a legjobb példa rá: nem kell feltétlenül nagynak lenni ahhoz, hogy nagy dolgokat cselekedjünk.

Az ifjú pár üggyel-bajjal kezdte el a közös életet, de házastársként mindjobban megismerték, és egyre inkább megszerették egymást.

Az óriás annyira örült gazdája házasságának, hogy esküvőre menet háromszögletű kalapját megemelve minden útjába kerülő fának előre köszönt. És amikor az ifjú pár az esküvőről hazaindult a csupa igazgyönggyel kirakott hintón, amit négy olyan szelíd hófehér ló húzott, akár a galamb, az óriás tenyerébe vette a kocsit lovastól, menyasszonyostól, vőlegényestől, és boldogan ujjongva addig futott, amíg a palota kapujához nem ért, ahol olyan óvatosan tette le őket, ahogy az édesanya fekteti le bölcsőjébe édes gyermekét.

CICA A JÁRDÁN

KORMI CICA

Kormi cica oly fekete,
mint az éjszaka közepe.

Sötét árnyék a sötéten,
láthatatlan az estében.

Esténként a kisgazdája
vacsorázni hívogatja:

– Fekete a feketében,
gyere haza, cicám szépen,

itt a langyos friss tejecske,
kiscicáknak a kedvence!

Ám hiába csalogatja,
ha nem nyávog, nem találja:

mert csak miákoló hangja
volna Kormi árulója,

vagy ha kerekre nyílt szeme
a sötétben zölden égne.

Huncut cica sunyin hallgat:
– Most nem megyek, a tej várhat,

egér futkos az udvaron,
addig lesem, míg elkapom,

ajándékba hazaviszem,
örül majd a gazdám nekem!

TEJFÖL

Cicamica álmában
a Tejúton sétál,
megbotlik a nagy ködben,
lába előtt kis tál.
– Majdnem lábamat törtem,
minek ide tálka?
Tejfölt öntöttek bele,
nem jöttem hiába!
Jobbra tej és balra tej,
mindenfelé, körbe,
mégis tejfölre vágyom,
csakhogy kell egy bögre,
markomba meg fakanál,
azzal meregetném
csuprocskámba a tejfölt
s kényeskedve enném.
Se bögre, se fakanál…
most aztán mit tegyek?
Tálba mártom mancsomat,
majd tejfölös leszek!
Panaszosan feljajdul
buta kis macskája,
föl is ébred álmából
a saját hangjára.
Oda van a szép álom:
Tejút, tejföl, tálka!
– Gazdától kap tejecskét,
így már nem sajnálja.

ISMERKEDÉS

Cica mendegél a járdán,
lépdel kényeskedve,
selymes szőrű bundát visel,
nagyon uras benne.

Hamis zöld macskaszemében
aranypöttyök égnek,
lángot vetnek karikázva
íriszén a fények.

Meg-megállva kíváncsian
benéz ide, oda.
– Unatkozik, vagy engem vár
– tűnődöm magamba'.

Járdaszélre telepedve
így szól kedveskedve:
– Tisztelettel érdeklődöm,
ismerős ön erre?

Miau, a nevem Micó,
önben kit tiszteljek?
Erre lakik, vagy csak sétál?
Jaj, sokat kérdezek?

No, de ilyet, ámuldozom,
értem minden szavát!
Bár még eddig nem hallottam
beszélni a macskát…

Hogy tanulhatta meg Micó
az emberbeszédet?
Vagy én tudok cicanyelven?
Csoda, mindent értek!

Addig törtem némán fejem
a fogas kérdésen,
míg a cica meg nem unta
búcsút mondva nékem.

Távozóban bajsza alatt
sértetten morogta:
– Jobb cicával ismerkedni,
az válaszolt volna!

FÁZÓS CICA

Cicagyerek apró talpa
megfázott, nincs papucs rajta:
mezítláb jár a nagy hóban,
talpát rázza hébe-hóba.

Bámészkodva, lábát fújva
töri fejét, mégse tudja:
ki szórt porcukrot a kertre,
fehér minden… Ki tehette?!

– Ha nem cukor, nézzem lisztnek?
No de a liszt, az nem hideg…
Nemrég jártam a kamrában,
felmásztam a lisztes zsákra,
lisztes lett a bajszom, bundám,
lett nemulass, hej, azután…

Csillog a csatorna torka,
csüng a földig üvegrojtja.
Tán cukorsíp… Jól megnézem…
Megkóstolom… Juj, a nyelvem!

Cicamama óvatosan
követi fiát a hóban,
utoléri kiscicáját,
megragadja az irháját:

– Viszlek haza, kicsi cicám,
tél van, torkod megfázik ám!

Nem nyalhatod a jégcsapot,
jó, hogy nyelved rá nem fagyott!

Kályha mellé terelgeti,
átöleli, mesél neki:
– Ha itt a tél, egy éjszaka
felhők súlyos, nagy pocakja
kihasad, s hó hull a földre,
felhők hasa hóval töltve.

Sűrűn szálló fehér pelyhek
betakarnak utcát, kertet,
s hótakaró alatt pihen
– míg a tavasz nem jön – minden…

Rózsaszínű puha talpad
nem taposott eddig havat,
tudom, fázott apró lábad,
láttam, mikor fújtad, ráztad…

Ezért aztán, cicagyerek,
ki a hóba úgy engedlek,
ha a négy tipe-topádra
mamuszt veszünk a vásárba’.

KICSI KUTYÁNK

Kicsi kutyánk fehér gombóc,
apró bolyhos labda,
nyakán szalag: piros nyakörv,
víg, játékos fajta.
Labdát gurít, mindent cibál
amihez hozzáfér:
az asztalról a terítőt
– repül is a tányér!
Éles fogával megrágja
gazdija csizmáját,
harciasan megtámadja
a vendég nadrágját,
plüssállatokkal birkózik,
s ha megbotlik lába,
orra bukik, nagyot nyekken,
de cseppet se bánja.
Körbeloholja a szobát,
éles hangon csahol,
kerek tócsák árulják el,
hogy ott járt valahol.
Még nem tudja, mit nem szabad,
pedig sok mindent ért:
két lábra áll, s körtáncot lejt
egy-két jó falatért.
Tánci-tánci, vargaluska,
biztatjuk nevetve,
s a kis fürtös szőrgombócnak
égig szökik kedve:
két gombszeme fénylőn ragyog,

feketéllik orra,
hogy a tánc nincs ellenére,
ez az árulója.
Addig pörög, rohan, játszik,
míg nem fárad bele,
s puha vackán elnyújtózva
lecsukódik szeme.
Mintha embergyermek lenne,
úgy alszik ágyában.
Lába moccan, fel-felvakkant,
csak most már álmában.

KUTYAUGATÁS

Éles kutyaugatás
éj falába lyukat ás.

Inog a sötét fala,
szökni kész az éjszaka.

Hörög három kutyahang:
egy mélytorkú nagyharang,

másik szűkölve csahol,
kölyök eb ötöl-hatol.

Fület tépő rút hangok,
kutyák, elhallgassatok!

Messze van még a reggel,
alszik a Nap, nem kel fel:

kakas szavára hallgat,
nem féli a kutyákat.

IRIGY FIFI ÉS A FAGYI

Nagy a hőség, Fifi kutya
lógatja a nyelvét,
álmodozva arra gondol:
– Most fagylaltot ennék!
Egyetlen gombóc fagylaltot,
csak egyet, nem többet,
így nem kéne elosztani,
ha vendégek jönnek:
kertszomszédunkból a puli,
a kócos kis Dorka,
neki fagylalt úgysem való,
rekedt lenne torka;
azután a tacskókölyök
– őt Nyafinak hívják –
soha nem nyalt még fagylaltot,
kis gazdái tiltják.
Brúnó pajtásom sem kapna,
az öreg lablador,
a vén falánk… Tíz gombócból
tizet is behabzsol!
Akkora gombóc az álmom,
mint… mondjuk… a fejem,
csokikéreg borítaná,
tartaná hidegen
az olvadó nyalánkságot,
a finom jégkrémet,
mert szeretem, azt kívánom,
így krémfagyit kérek!
Édes tejszínhab-bóbita

ringjon a tetején,
ha fehér lesz tőle orrom,
majd lenyalom, le én!
Finomságot kóstolgatva
hűsíteném nyelvem,
barátaim meg csodálnák,
hogyan lefetyelem,
tüntetem el a fagylaltot,
tejszínhabot, sorban…
– Még hogy irigy kutya lennék…
Ki állítja rólam?!

MACKÓGYEREK

Mackógyerek, brumm-brumma,
kiballagott az útra,
mendegélt az ebadta,
vitte négy görbe lába.
Hogy az úton autó jár?
Egyet sem félt, ugyan már…
Erdőszélén bandukolt
– ott nem gurulnak autók –,
árok partján meg-megállt,
fűre csüccsent, s arra várt,
kitől kap majd perecet,
málnát, epret, egyebet,
minden jót, mit szeretnek
bolyhos mackógyerekek.
Bumfordi kis medvéje,
nyújtom kezem feléje.
Puha bundás kis mackó
játékmedvének való,
unokámnak ajándék,
szebbet nem is találnék…
Csakhogy a medvemama
kicsi bocsát nem hagyja:
itt lapul a közelbe'
s az ágakat zörgetve
egy fa mögül figyeli,
minden lépését lesi;
szép szó őt meg nem hatja
– nem barátkozós fajta –,
ki közel megy, bekapja!

BAROMFIDAL

Kot-kot, tyúkocska,
zizeg, puha a szalma,
fészek mélyén
sok tojás
csiberejtek,
mily csodás!

– Kukurikú!
– harsogja
egy jó hangú
kakaska,
a taréja korona,
mint a király,
úgy hordja.

– Sáp-sáp! – sápogva
megy a ruca
kacsázva;
billeg-ballag,
bánatos:
nem mehet le
a tóhoz.

– Rút-rút, rutadla!
– szárnyával szánt
a pulyka,
mikor magát

felfújja,
lila a
feje búbja.

– Gá-gá, gigája,
hosszú nyakú
libája,
nem félek én
tőled, lúd:
lábam gyáva
– ezért fut.

MADÁRKÁK

Két kismadár, ugrabugra,
kert füvére alászáll,
billegetik a farkukat,
egyikük magot talál.
Kis barázdabillegető
füttyös kedvvel kiáltja:
– Ni-ni, leltem egy magocskát,
finom lesz vacsorára!
Míg örömét a párjának
füttyögve tudtul adja,
melléröppen egy kicsi pinty,
s volt mag, nincs mag – bekapja!

GÓLYA AZ ORSZÁGÚTON

Gólya lépked az úton,
hosszú póznalábakon.

Nem néz jobbra, se balra,
zaj, autó nem zavarja,
jöhet száz is felőle,
bátran lépdel előre.

Porfátyol leng nyomában
sűrű szürke hullámban:
szórja porát remegő,
izzó nyári levegő.

– Hova, merre, te gólya?
– Meghívtak kézfogóra,
nászát tartja a daru,
én leszek ott a tanú.
Felvettem a zsakettem
ebben a nagy melegben,
hozzá mellényt, csinosat,
rámás csizmát, pirosat,
s hogy a lagzit elérjem,
szedem lábam serényen!

– Repülj, gólya, van szárnyad,
gyorsabb az, mint a lábad;
felhők közt por nem hull rád,
tiszta marad a ruhád!

– Madár vagyok, barátom,
repülni jobb, belátom…
Szálltam az ég magasán,
de búsított a magány:
ott nem láttam autókat,
se kocsit, se lovakat…
Nem örültek énnekem,
nem váltottak szót velem…
Egy gyermek sem kérdezte:
gólya bácsi, most merre?
Ha poros a zsakettem,
bánja kánya, nem féltem…
Gólyalábon vidámabb
– megyek is már, mert várnak.

GERLEFÉSZEK

Gerlemama til-túl fészke
föl-le hintázik a szélbe,
alig tartja a fa ága,
friss tavaszi szél zilálja.
Körbe tipegi a gerle,
gallyat tűzdel itt-ott bele,
igazgatja, nézegeti,
a fészek nem tetszik neki:
– Kócos, borzas vesszőkosár,
kicsúfolja minden madár,
szétviszi hírét a szarka,
ki a fa tetejét lakja.
Fának csúcsán van a fészke,
azt csinosítgatja szépre.
Talán segít, ha megkérem,
lakótársak vagyunk régen,
hálás lennék jóságáért,
a szarkával biz' jól járnék.

– De ügyes vagy, szarka koma,
segíts rajtam nagy bajomba,
lásd, nem tudok fészket rakni,
mutasd meg, hogy kell csinálni!

– Csakk-csakk, hogyne segítenék,
jövök, megmutatom, szomszéd!
Csakk-csakk, nem vagyok én irigy,
megtanítlak: csak úgy, csak így...

Búg a gerle: túú-dom, túú-dom,
szarka: csakk így... Válasz: túú-dom...

– No, ha tudod – szól a szarka
felgerjedve nagy haragra –,
nem tanítlak tovább, gerle,
építsd tovább a fészket te!

SÉTÁLÓ HOLLÓ

Patak fölött keskeny
palló,
arra szállott rá egy
holló.
Két part között reng a
palló,
oda-vissza jár a
holló.

Füzes fut a patak
partján,
szellő matat fűzfa-
barkán,
felborzolja holló
tollát:
víztükörben látja
magát.

Károgva szól a vén
holló:
– Keskeny, rövid ez a
palló!
Jövök-megyek patak
felett,
előbb-utóbb bele-
esek!

Ha a patak folyó
volna,

távol esne a két
partja,
széles lenne a híd
háta,
holló rajta bátran
járna.

BREKIDAL

Békák ülnek nyakig vízben,
némán, nem pislognak,
de ha a nap nevet rájuk,
máris így dalolnak:

– Kvá-kvá-kvá, kurutty, kutykurutty,
brekk, brekk, kvá, brekeke,
melenget a tavaszi nap,
régen várunk erre!

Esténként a hold szitál fényt
a kórustagokra:
köszöntik a kikeletet,
erről zeng a nóta.

Langyos éjben a békanép
zsombékokon hangol,
kánonban fújja a kórus,
mind lelkesen dalol.

Bársonyból szabott köntösük
ezüstzöldben ragyog,
mert vízhatlan, nem ázik át,
mondják kicsik, nagyok.

Mesébe illő dalnokok
lány csókját nem várják,
nem is lesz belőlük herceg,
de cseppet sem bánják.

Birodalmuk a víz, a láp,
nádból épült váruk,
az új tavasz, nyár, szelíd ősz
mindig itt lel rájuk.

BÉKÁK

Erdő övez kis falut,
arra visz az országút,
a kis erdőt megosztja:
erdő jobbra és balra.
Jobbról békák serege
kuruttyolva, brekegve
kapja magát, nekivág,
látni, mi van odaát,
az útnak baloldalán
– szép kerek tó netalán?
Ugrándoznak, zöldülnek,
szerteszéjjel gördülnek,
izgő-mozgó békahad
lepi el már az utat,
s túl az úton, part alatt
egy tócsára ráakad.
A sok béka – száz meg egy –
nosza, gyorsan víznek megy,
fejest ugrik mind sorra,
egymás hegye-hátára,
s eltűnik a pocsolya;
hol volt tócsa, nincs tócsa
– álom volt csak, vagy csoda…
Cuppog helyén nyakig sár,
ki hazamegy, jobban jár.

BARIKÁK

Fehér gyapjas
barikák
göndörödnek
a réten:
– Hopp! – ugrálnak,
táncolnak,
legelésznek
serényen.
Élvezik a
napocskát,
zsenge füvek
friss selymét,
cirógató
szellőnek
tavaszhozó
melegét.
Inni kérnek:
– Be-e-e.
Felel anyjuk:
– Me-e-e,
patakvizet
igyatok,
csillapítja
szomjatok.
Ha az alkony
palástja
ráborul a
világra,
a vezérkos

kolompja
hangos szóval
kongatja:
– Ide, mögém
mind sorba,
indulunk az
akolba,
ahol minket,
bárányká̋k,
friss szalma vár,
puha ágy.

FARKASKÖLYKÖK

Orkán száguld át az erdőn,
villám gyújt fényt a vak éjben,
nyüszítő toportyánkölykök
lapulnak holt fa tövében.

Szél cibálta ki a földből,
gyökérlábát égre nyújtja,
oda van a kis csikaszok
menedékadó odúja.

Remegnek az ordas kölykök,
farkaséhséget feledve,
vacsoráért ment az anyjuk,
csak megtérne, velük lenne!

Messze innen a juhhodály,
recseg-ropog, zúg az erdő…
– Várjuk kinn az országúton,
menjünk máris, míg nem késő!

Két vakító szem világít:
autófénytől fut a sötét,
csúszós úton sikoltó fék
álmából ébreszti Mátét.

– Nézd csak, apu, két kis kutyus!
Vigyük haza, kérlek szépen!
– Farkaskölykök ezek, fiam,
itt jár anyjuk a közelben!

BALGA NYUSZI

Friss szántásban,
barázdában
pihengető
nyuszika
földhöz tapad,
tapsifülét
bundájához
lapítja.
Azt gondolja
a kis balga,
nem látja meg
így senki,
hiszen barnás
tavaszváró
rőt bundája van neki.
Egerészölyv
– puha árnyék –
kerengve száll fölötte:
– Látlak bizony,
buta nyuszi
– pillant alá nevetve –,
bundád színe,
mint puha rög
a szántásban, oly barna,
csakhogy nekem
sasszemem van,
azt semmi
be nem csapja.

Nem vagy, pajtás,
láthatatlan,
annyi csak a szerencséd,
egerészölyv egerészik
– s egérfalat jó ebéd!

SÜNI CSALÁD

Süncsalád él egy udvarban:
papa, mama és gyerekek,
minden este pontban nyolckor
vacsorázni sietnek.

Elől döcög süni papa
– mivel ő a családfő –,
mögötte meneget sünné,
sarkában süngyerek jő.

Tálikóban friss tej várja
a kedves sün családot,
Málle asszony kedvez nekik,
aprít bele kalácsot.

Szürcsölgetnek, csámcsognak is,
s ha elfogyott a kalács,
szól sün apó: munkára fel,
ni, ott egy vakondtúrás!

Nem várunk el ingyen kosztot,
az ételt megszolgáljuk,
zöld pázsitnak sima selymét
vakondoktól megóvjuk.

VÁNDORCIRKUSZ

Egymásba torlódva, mogorván tülekedve sötét fellegek közeledtek, egyre nagyobb falatot haraptak ki a májusvégi, ragyogóan kék égboltból. „Lóg az eső lába, jön a zuhé" – nézegette Julka néni gondterhelten az eget és megszaporázta lépteit, hogy még az eső előtt hazaérjen. „Ha itt levágom az utat, éppen a házamnál kötök ki… Ejnye! Elfelejtettem, hogy a cirkuszosok bekerítették a teret, mégiscsak a hosszabb utat kell választanom. Jó hely ez a vándorcirkuszosoknak, vidámparknak, mindig itt telepednek meg, a Széna-téren… Csak ne lennének olyan hangosak, ne harsogna úgy a zene kora reggeltől késő estig… De majd kibírom valahogy ezt a pár napot, amíg itt vannak. Hű, csakhogy hazaértem, most már nem ázom meg, akár szemlélődhetek is egy kicsit… Aha, még csak most szerelik az óriáskereket; az meg ott a mutatványos bódé. Egy színes sátorféle a közelben már készen áll, csak a kerítés tövében felhalmozott deszkáktól nem látni jól, mi lehet… Ni csak, milyen takaros kis lakókocsi! Az a nő lakik benne, aki most jött ki onnan egy nagy kosár mosott ruhával, amit sietősen a szétnyitható szárítóra tereget… Jobban járna, ha nem tenné, pár perc múlva úgyis össze kell szedni!"

A fiatal nő takarásából egy göndör hajú kisfiú alakja tűnt elő, aki repeső örömmel totyogott a drótkerítésen tátongó bejárati nyílás felé.

– Vajon hová igyekszik? – nyújtogatta a nyakát Julka néni.

A bejáratnál egy kutya ácsorgott, befelé nézegetett a cirkuszosokhoz. Nagytestű, bozontos szőrű kutya volt, nemrég kerülhetett az utcára, hiszen a szőrét még nem kezdte ki a piszok, nem ragadt meg benne a bogáncs. Éhes lehetett, mert bordái alatt a hasa mélyen behorpadt. Ehhez a barátságos tekintetű, farkát szaporán csóváló kutyához igyekezett a gyerek.

Anyja haragosan rákiáltott. Miközben a fiát szidta, egy lécdarabbal hadonászva kergetni kezdte a kutyát. A kóbor állat lesunyt fejjel, szomorúan oldalgott el a bejárattól, néha-néha visszanézve az anyja karjában rúgkapáló, torkaszakadtából ordító kisfiú felé, aki két kis karját vágyakozva nyújtogatta feléje.

A kutya szerethette a gyerekeket, mert Julka nénire ügyet sem vetve közvetlenül a lába előtt hasalt le a földre, és nem vette le tekintetét a kisfiúról, amíg be nem csukódott mögöttük a lakókocsi ajtaja. „Na, te szegény! Lásd, nem engedik, hogy szeressen téged… Pedig kedves kisgyerek, ugye? Vajon így fog felnőni, magányosan a felnőttek közt, folyton csak utazva? Aztán, ha nagyobb lesz, és megkérdik tőle, hol lakik, melyik városban, majd azt feleli, az ő lakhelye Közte… Érted, hogy gondolom: úton két város között… Furcsa egy vándorélet… Barátra lelne benned, te kutya… Éhes vagy, ugye? Tessék, itt egy darab kenyér. Most vettem, edd csak meg… Ni csak, a végén mégis megázok" – kapott észbe Julka néni, amikor hatalmasat dördült feje felett az ég, és óriási cseppekkel eleredt az eső.

…Éjfél után végre alábbhagyott, elcsitult az égiháború. Julka néni belehallgatott az eső után illatozó csendbe, amit váratlanul hangos kiabálás és zokogás hangja tépázott cafatokra. Az esőcseppektől hólyagos ablakot kitárva igyekezett kideríteni a lárma okát, amely a vándorcirkusz felől hallatszott egyre élesebben, kétségbeesetten.

– Misó, Misóka, hol vagy? Istenem, hova tűnt el a gyerek? Keressétek, segítsetek! – könyörgött rimánkodva a sírós női hang.

Árnyak tűntek fel a sátrak között, kézilámpa világa hasított fényutat a sötétbe. A gyermek zokogó anyját egy magas, szakállas ember támogatta, aki a kisfiú apja lehetett.

„Miért nem gyújtanak villanyt, hiszen felszerelték azt a sok színes égőt… Lehet, hogy a vihar miatt nincs áram? – Julka néni kitapogatta a falon a villanykapcsolót, aztán felsóhajtott. – Igazam van! Jó Atyám, mi történhetett a kisfiúval, hova mehetett? És hol voltak a szülei?"

Tekintetét belefúrta a sötétbe, bámulta a kerítés mögött összedobált lomot, és némán tépelődött. Furcsa gondolat fészkelte be magát az agyába: a kutya… „Ahol a kutya, ott kell lennie a gyereknek is! De mikor mehetett ki hozzá a gyerek és hogyan?”

Nemsokára megtudta. A cirkuszosok közül páran éppen az ő ablaka alatt álltak meg beszélgetni, tanakodni.

– Nem kellett volna őket átcsalni kártyázni… A mutatványos bódé ott van ugyan a Laráék lakókocsijának tőszomszédságában, a hatalmas égzengés miatt mégse hallotta senki, hogy kijött a gyerek… Biztosan a villámlás és a dörgés keltette fel… Megijedhetett… Aztán szólongatta a szüleit, és mert nem voltak mellette, elindult a keresésükre… Ki tudja, mikor történt, hosszú órákon át szakadt az eső… De hogy nyitotta ki a csukott ajtót? Belülről nagyon egyszerűen nyílik, méghozzá kifelé… És alacsonyan van a zár… Még egy ekkora kisgyerek is könnyedén eléri… Hova tűnhetett?... Csak nem sodorta el az ár, hiszen a sátrak között valósággal hömpölygött a sáros víz, a mélyedések még most is tele vannak latyakkal… Jaj, csak ne esett volna baja, mert abba belehal az anyja! Merre induljunk keresni? Hol nem néztük még? Kevés ez a gyenge fény, alig látni valamit…

„Aha, hát így történt, most már értem” – bólogatott Julka néni.

Szaporán cipőt rántott a lábára, levette a polcról az elemlámpáját és kisietett az emberekhez:

– Én sejtem, hol lehet a gyerek, jöjjenek utánam!

Határozott léptekkel vezette őket a kerítés tövében tornyosuló deszkahulladékhoz.

– Óvatosan emelgessék le, nehogy megüssék őket…

– Kiket? – bámultak rá az emberek.

– Hát a gyereket meg a kutyát…

– Misó, Misókám, kicsi fiam! – sikoltott fel az anya, mikor a deszkák takarásában előtűnt a kutya vacka, és megpillantották a békésen szuszogó kisfiút, aki a kutya nyakát átkarolva édesden aludt. A nagytestű kutya úgy helyezkedett a szűk kis kuckóban, hogy testével, lompos bundájával megóvja a gyereket az esőtől, a hidegtől. Mert bizony az eső után ugyancsak lehűlt a levegő.

– Ó, ez az átkozott kutya tehet mindenről! – gerjedt fel a gyermek anyjában a harag, és fenyegetően közeledett a vacokhoz.

Julka néni a kezét kitárva állta el az útját:

– Téved, nagyon téved… A gyerek úgyis kijött volna a lakókocsiból, ha nincs itt a kutya… Hiszen félt, mert egyedül maradt! Maga, kedvesem, inkább hálás lehet ennek a jószágnak, hogy megmentette a gyermekét… Nézze csak meg figyelmesen a kicsinek azt az oldalát, ahonnan a kutya fekszik… Látja, már száraz, amaz oldala meg még mindig nedves és vastagon sáros… És tudja, miért? Mert a kutya vonszolta, menekítette a gyereket ide, a deszkák alá. Ki tudja, nélküle mi történt volna a fiával, kicsike még, a víz akár el is sodorhatta volna…

A nő megszeppenve hajtotta le a fejét, nem mert ránézni senkire.

– Igaza van, sajnálom!

…A ragyogó fényű kora nyári reggel olyan jókedvű mosollyal ébredt, mint akinek fogalma sincs az elmúlt éjszaka vad viharáról. Julka néni kicsit később kelt fel a szokottnál, és ahogy mindig, első útja most is a térre nyíló ablakhoz vezetett. „Ni csak, nemsokára megnyitja kapuit a cirkusz, lám, az óriáskereket már fel is szerelték…" Arcán jókedvű táncba kezdtek a ráncok, ahogy vidáman elmosolyodott: „Na, kis Misóka, nem leszel már magányos, úgy látom!"

A kutya ugyanis a lakókocsi legfelső lépcsőjén feküdt, fontosságának teljes tudatában, és a szőrét nyalogatta. A mellette álló üres alumínium tálkában vidáman bukfenceztek a játékos napsugarak, de a kutya ügyet sem vetett rájuk, csak az ajtót leste: várta, mikor jön elő végre az ő kis barátja.

…Két hét múlva, mikor a vándorcirkusz útra kelt, Julka néni szívében kis szomorúsággal integetett a távolodó kocsikaraván után. Valahogy úgy hozzánőttek a cirkuszosok, főleg Misóka… Meg hát a kutya, aki ezentúl többé nem gazdátlan kóbor állat. De nem ám! Már ő is a cirkuszhoz tartozik, együtt vándorol majd kicsi gazdájával városról városra.

TAVASZT ÉBRESZT

TAVASZLESEN

Ovi-ovi, óvoda,
sok kis manó
jár oda:
cserfes, vidám
gyerekek,
kik játszani
szeretnek.

Ugra-bugra verébnép
csiviteli:
– Jaj, elég!
A szobába
szorultunk,
télben, fagyban
benn voltunk,

csiki-csuki ajtózár
hidegtől véd,
de bezár:
nem enged ki
játszani,
labdát dobni,
hintázni,

dimbes-dombos homokba
csúszdán csúszni
le oda,
hegyén-hátán
rakásra

ráhuppanni
egymásra…

Örülnénk a melegnek,
cirógató
szellőnek,
a kék égnek,
tavasznak,
füttyös kedvű
madárnak,
erre vágyunk,
ezt várjuk,
tavasz, ne késs,
kívánjuk!

CINKEDAL

Meghunyászkodik a lárma,
csendesül az autók zaja,
mikor déli napsütésben
felhangzik a cinkék dala:
szólót éneklő kis dalnok
ül a jegenye hegyibe',
az énekkar többi tagja
közel, távol, körbe-körbe.

Nem karmester vezényli
zengő cinegék kórusát,
öröm szülte énekükben
mégsem tévesztenek strófát.
A Tavasz Himnuszát fújják,
köszöntik a Fényt, a Napot,
nem sajnálják a zord telet:
nekik az csak rosszat hozott.

Hogy a jégpáncél alatt még
alszik a víz a folyóban,
illegeti magát a hegy
pelyhes fehér hóbundában,
látják jól a kis cinegék,
ám érzik a szívük mélyén:
meggyengült a tél uralma,
s oda lesz február végén.

BÖJTI SZELEK

Tavaszváró fűzfa
napszítta loboncát
hideg böjti szelek
cibálják, csapkodják.
Komiszkodva tépik
a zsenge ágakat,
majd megcsendesedve
ághúron játszanak,
s halkan zsolozsmázva
ősi pogány imát,
Napistent faggatják,
tetszik-e, amit lát:
didergő madarak
szemében a panaszt,
zord, mogorva kedvű,
havat szóró tavaszt,
avarszőnyeg alatt
ébredő virágot,
mely zsendülő füvet,
napfényt még nem látott,
szomorú gólyákat,
kik a fészkük felett
magasan körözve
sem látnak zöld rétet;
sötét arccal futó
morcos patakokat,
nem kínálnak tükröt
barkás zöld bokroknak;
remegő nyuszikat

hófoltos szántásba’,
nem gondolnak idén
a hímes tojásra…
Szándd meg a világot,
melengess, Napocska:
népi bölcsességnek
ne legyen igaza,
miszerint húsvétkor
hó ül ablakrácson,
ha nyitott ajtón át
jött a zöld karácsony.

MORCOS MÁRCIUS

Szélparipa hátán
esőkönnyet sírva
érkezik március,
a tavaszt így nyitja.

– Nemszeretem tavasz
– szipog a hóvirág –,
becsukom szirmomat:
csúf, komor a világ:

Gergely egyre rázza
bozontos szakállát,
fagyos éj hizlalja
jégcsapok derekát.

– Hol van a kikelet?
Nem süt a napocska,
fázom! – sír a cinke
tollát felborzolva.

Sziszegő szél tépi
a fűz ezüst gombját,
csak egy rigó dalol,
nem félti a torkát.

Kis feketerigó
a fagyos hajnalban
trillás himnuszt zengve
hisz ám a tavaszban:

meghozza március,
napos idő eljő,
ha böjti szél szárnyán
elmegy a sok felhő.

RÜGYFAKADÁS

Rügy fakad a fán,
kint a kertben, lám,
tavaszt ébreszt madárének,
jácint, tulipán.

Az ég mélykék tó;
kis felhőhajó
a Nap előtt, árnyékot vet
a rügyekre, ó!

Tavaszi szellő,
lágyan legyező,
fázó rügyeket cirógat:
kedves, segítő.

Már a Nap nevet,
ad fényt, meleget,
mesze jár a felhőhajó,
tova evezett.

Ring a rügybölcső,
szirmokat rejtő
barna bársony kabátkából,
virág, bújj elő!

TAVASZVÁRÁS

Elnyűtt zászlót lenget,
integet a nádas,
jég fogja marokra
vásott bocskorát;
zsombékok kis halmán
hóból a bóbita,
cseppenként csordulva
megadja magát.

Párás szemmel bámul
az álomittas nap,
messzi hangot ringat
sápadt csend öle;
tavaszt tudakolja
szerényen egy cinke,
felrikkant egy harkály:
ó, csak már jönne!

Ébredő fűz ágát
hűs szél hintáztatja,
ringó vesszőkarja
sárgán integet;
tavaszváró világ
most a sűrű nádas,
téltől szabaduló,
didergő sziget.

ÜZENET A TAVASZNAK

Hegytetők ébredő, barnálló fáin
füstölgő fényben sejlő levél,
a folyó szemét még behunyva tartja,
nyújtózó ágakkal játszik a szél.
Élettel terhes a Föld áldott öle;
hókupac lába vízben tocsog,
gomolygó ködpárát sóhajtó völgyből
hoz a szél szégyellős madárhangot.
Sápadt-zöld mohának görbülő háta
enyésző hóban reménysziget,
Tavasznak üzeni: vesse meg lábát,
fénnyel ragyogjon fel a kikelet.

GERLEDAL

Borús tavaszi hajnalon
az április útra kel,
madárfütty, kórus kíséri,
s egy gerle halk énekkel.

Trillázó madárkórusban
gerle-ének oly szerény,
megbicsaklik, el-elakad,
néha dadog is szegény.

Könyöklök a párnámon:
álmom költi e hangot?
Rég nem alszom, így jól hallom…
Bár egy galamb nem dadog!

Szürkületben, álmos hangon
fújja, fújja nótáját,
cifrázgatja, kétszer mondja
akadozva strófáját:

– Fel-fel hát, Katóka,
elmúlt az éjszaka,
le, le a takarót,
talpra, te hétalvó!

Ablakom előtt a nyírfán
búg után kedveskedve:
múlt útján baktat április,
siess, búcsúzz el tőle!

Mondogatja, ismételi
ezerszer egymás után,
míg harangszót ringat május,
s illatfelhőt borít rám.

BARÁTKOZÁS

Kis fejével bólogatva
rám köszön egy
kismadár,
szép májusi alkonyatban
bukdácsolva
tovaszáll:
megül a közeli ágon
illeg-billeg,
hintázik,
csitteg-csattog, hozzám beszél,
kérdez, vagy mond
valamit?...
Oly védtelen, olyan pici,
megbújhatna
markomban,
tollruhájába befészkelt
a közelgő
éjszaka:
lombok között semmi kis folt,
bársony alkony
árnyéka.
– Jó éjt, kicsi ismeretlen,
szép májusnak
ajándéka.

MÁJUS

A május: madárdal,
virágillat,
harsogó zöld fűben,
arany pitypang,
éneklő csalogány,
gólyakelep,
nyújtózó ágakon
zöld levelek,
zümmögő bogárkák,
lepkék tánca,
fürtjeit kínáló
dús orgona,
tóparti békáknak
esti dala,
madarak bölcsőjét
szél ringatja,
erdőben kakukk szól,
kis gyík surran,
kék égen fecske száll
a magasban…

Május arca: virág;
dal a hangja,
ez életünk s jövőnk
szép záloga.

ALVÓ KÚT

Elszunyókált a kút,
tükrét homály lepi,
benne a víz álmát
nem zavarja semmi.

Didergő kis cinke
ül a kút káváján,
panaszos hangfüzér,
gyöngy pereg a száján.

Színes üveghangok
a mély kútba hullnak,
a fénylő víz tükrén
csengve szétgurulnak.

Mohos kőágyában
moccan a víz arca,
kismadárka dala
mosolyt ébreszt rajta.

KÓCOS SZÉL

Nyargalászó kócos szél
kamasz, vad, zsivány,
átlódul a hegytetőn,
azután irány:
leszánkázik a völgybe,
hol fény sistereg
olvadó hófoltokon,
s vet száz bukfencet.
Dúdolva szalad végig
zsendülő füvön,
házak közt papírt görget,
zacskót kap fülön,
szűk sikátorban ődöng,
kukákban matat,
kisepri a fészkeket
az eresz alatt;
nyárfákon a fagyöngyöt
meghintáztatja,
bozontjába belekap,
s mind földre szórja.

– Neveletlen kópé vagy,
kócos Szélgyerek,
szétziláltad tollamat,
én nem kedvellek!
Kedvesebb a testvéred,
a csendes Szellő!
– dorgálja a szélkamaszt
egy kis süvöltő.

Barlangszáját mosolyra
húzza a vén hegy:
– Friss szél nélkül a Tavasz
semmire se megy!
Amerre fut, nyomában
megszikkad a föld,
felhőket hajt, s esőtől
lesz a fű, fa zöld;
nézd el neki, süvöltő,
hogy ily szertelen.
Ha a dolgát elvégzi,
elcsitul menten.

HARAGSZIK A TISZA

Sötét arccal, mogorván
vágtat a vén Tisza,
égig érő bércekre
nem is tekint vissza.

Fut parttalan medrében,
habzik csúf taraja,
lomha felhők árnyképét
tükre nem ringatja.

Nem csörget kavicsokat
csacsogva a vize,
kősziklákat vet partra
dühödt, vad kedvibe',

hegy lábába belemar
zúgva, nagy haraggal,
füzek ezüst szoknyáját
csúfítja iszappal.

Ádáz, duhaj dühe zeng
messze visszhangozva,
nem dúdol altatódalt,
mi szép álmot hozna,

pedig az alkony hídján
közeleg az éjjel,
hegyek hátán, völgy ölén
botorkálva lépdel.

Felhők rongyos függönyén
az álmos nap fénye
visszaszökik, s szivárványt
pingál fel az égre:

ecsetjéről festék hull
a Tisza vizére,
hét színt ringat a folyó,
felragyog szépsége.

ESŐS TÁJ

Esik, esik, éjjel, nappal,
párát sóhajt
hegy és völgy,
ködfátyol leng Rahó felett,
nyakig vizes
a vén tölgy.
Dombnak futó fenyőfákról
hull nyakamba
ezer csepp,
megdőlt fejfák mohos kövén
csordogál, majd
lepereg.
Vadvirágok sóhajtoznak
nedves illat-
álmokat,
víztől nehéz ágon ülő
madár fájón
hallgatag.
Fenn az égen, ég magasán
dagadt felhők
serege:
szürkére festik az azúrt,
s nem mozdulnak
semerre.
Párát lihegő vén hegyek
táplálják a
felhőket,
Nem suhog a szél korbácsa,
ki űzné hát
el őket…?!

Zúgó Tisza mocskos hátát
záporeső
csapkodja,
vízbe lógó felleg lábát
tajtékzó hab
nyaldossa.
Toldott-foldott ködfoszlányok
céltalanul
libegnek,
évezredek tanúinak,
vén hegyeknek
intenek.
Virág helyett kavicshalom
virágzik a
sírokon,
harang szava ring a csendben,
bukdácsol a
halmokon;
tántorgó, félszeg napsugár
megpihen a
hegy ormán:
vigasztaló holnap hitét
küldi a nap
el hozzám.

VIHAR

Ősöreg hársakkal
birkózik a vad szél,
öles fák törzsének
feszíti vállát,
őrjöngő dühében
ágait tördeli,
zilált gerlefészkek
félik haragját.

Féktelen táncot rop
fenn a háztetőkön,
kéményekbe bújva
zihálva hörög,
játéknak tekinti
a bádogcsatornát,
belekap s zörgeti,
mint vásott ördög.

Dézsányi vizet csap
a házak szemébe,
vízgyöngytől maszatos
síró ablakom,
ázott madárfióka
– pihegő tollcsomó –
ül a párkány alatt
kint a teraszon.

Féltő tekintetem
a madárra vetem.

Fénylő gyöngyszemében
hit és bizalom:
tenyérnyi száraz hely
menedéket kínált,
vihartól megvédi,
– ugye nem bánom?

NYÁRI KÖD

Görnyedt hátú templom mereng,
domb nyergéből messze lát:
fakuló zöld mező felett
nyár lebegteti fátylát.

Hajnalban szőtte Nyár anyó,
ezüst gyönggyel hímezte,
búcsúbálján tündérszép lesz
lánya, Augusztus benne.

A dombon ülő kápolnát
– mint hajót hullám hátán –,
bohókás kedvű nyári köd
ringatva hozza hozzám.

Ezüst ködben szellemvonat
fut némán a síneken,
messze elmarad a kis domb
kápolnával nyergében.

Ébredő nap fénykoszorút,
glóriát sző köréje,
párát sóhajtó hajnalban
lesz így szépek legszebbje.

NYÁRUTÓ

Halkan oson el a nyár,
fáradt arcán bús mosoly,
nem kíséri madárdal,
fészkek mélyén csend honol.

Száradó fű torzsára
augusztusi árnyék hull,
meghajlik a szálas fű
– harmat terhe nehéz súly.

Hűvös este bársonyán
elpihenő kósza szél
megágyaz, derékalja
korán hulló falevél.

Kerekedő holdvilág
fürkészi az éj titkát,
nem deríti jókedvre
őszirózsák bús arcát.

Halk neszeket szül az éj,
tücskök sírva dalolnak,
jánosbogár lámpása
ősznek jelez zöld utat.

EJTŐERNYŐK

Égből pottyant ejtőernyők,
őszi fákon lengedezők,

fénylő puha ezüstszálak
díszei a kopár ágnak.

Ágbogokba gabalyodva
nem jutnak fel a magasba,

hova vágytak, a kék égre,
itt értek útjuk végére.

Bánatos pöttömnyi pókok,
hallgassátok, hogy mit szólok:

– Még süt a nap, az ősz ragyog,
nosza, rajta hát, fonjatok

sok szép fényes ezüstszálat,
égen járó ökörnyálat.

Lesz belőle ejtőernyő,
vitorlázva jövő-menő,

hajtja a szél, viszi hátán,
őszi égen csodás látvány.

Kerüljétek el a fákat,
villanypóznát, toronyházat,

hegyek ormát, templomtornyot,
s eléritek a csillagot.

BÁRÁNYFELHŐK

Bárányfelhők legelésznek
mezején az égnek,
ide-oda kóborolva
a földre lenéznek:
– Ni-ni, lent is kéklik az ég,
azon felhők nyája,
bodor-fodor bundácskájuk
ezüst gomolypára.

Mókás, kedves bárányfelhők
nekünk integetnek…
Nevet a nap: – Buta felhők,
nem ismeritek meg?
Megtréfált a tó vizének
fénylő, sima tükre,
magatokat látjátok ott,
lenn a víztükörben.
Vízbe hullott a kék éggel
minden bárányfelleg,
bidres-bodros felhők nyája
magának integet.

Hogyha vad szél szántja végig
a víztükör hátát,
haragosan megcibálja
a felhők bundáját,
villámostort durrogtatva
égi mezők felett,
szelíd fehér bárányfelhők

el nem keserednek:
fenn az égen s annak tükrén
folytatják útjukat,
vízen ringó kis hajóknak
látják majd magukat.

SÍRÓS NYÁR, 2008

Komor, zord hegyek kobakja
fenyőgyantától
de ragacsos,

lomha felhők tapadtak rá,
a szélpásztor
meg haragos:

csattog, durrog ostorával
– villámfényből
van az fonva –,

egymást érő felhősereg
csak toporog
gomolyogva.

Kóbor, loncsos esőzsákok,
lógó hasú
felhők nyája,

vonuljatok tovább innen,
ember és föld
ezt kívánja.

Bőven zúdult már eső ránk…
Rabok vagytok,
hegyek foglya?

Jöjj, áldott Nap, mihamarabb,
legyen szép nyár
mától fogva!

ESŐS NAP

Nyújtózó fák tenyerébe
eső hullat gyöngyöket,
monoton dalt dúdolnak
lucskosan a levelek.

Magam ülök a szobában,
mégsem vagyok egyedül,
közel hajolnak a falak,
bennem béke hegedül.

Szél szavára válaszolva
a ház fala megreccsen,
két évszázad van mögötte,
s helye van a jelenben.

Karjába vesz, ölel a csend,
itt van velem a remény,
tátott szájú kandallóból
hull ölembe göndör fény.

Esőpöttyös ablakokon
erdőillat szökik be,
fényesíti majd emlékem
ilyen esős időben.

HAJNALI FÉNYJELEK

Ködfal mögött kél a hajnal:
hangicsál a csér,
kedves hangjával tölti meg
csend kelyhét a szél.

Felhőpaplanját lerántja
az ébredő nap,
arcát hűs folyóban mossa
lent a part alatt.

Felhők sírtak az éjszaka,
a víz zavaros,
hegyek képét nem ringatja,
fodra tarajos.

Szökdécselő Tisza vize
sziklát nyalogat,
a nedves kő ezüstre vált,
tükröt villogtat.

Hajnalpír ír a palára,
küldve jeleket:
ti-tá-ti, szikratávíró,
morze üzenet.

Nekem szólnak a fényjelek,
olvasom, értem:
jókedvűen ébredő nap
csodát hoz nékem.

LOMBSÁTORBAN

Tombol a nap,
záporsugár
fejünkre fénypermetet szór,
gejzír fakad
a bőrömből,
kristálycseppje a nyárról szól.
Napra nyitja
égkék szemét,
útszélen a poros katang,
nem hervasztja
izzó meleg,
szépíti a nyári határt.
Napviharra
fittyet hányva
fényözönben száz pillangó
cikázik, száll
célja felé:
aprócska lepke-légió.
Ki rajzolta
fel az égre
nekik ezt az útvonalat?
S ki épített
légoszlopot,
hol muslicák viháncolnak…?
Darázs dőzsöl,
poharamból
szipókáját belemártva
gyümölcslevem
kortyolgatja

– ingyen iszik a betyárja!
Fuvallat jön,
szétzilálja
a lepkék, muslicák hadát,
a rekkenő
délidőben
visszatáncolja mind magát:
záporsugár,
szél, izzó fény
bogárnépnek dehogy is árt,
csak én bújtam
lombsátorba,
ahol jeges gyümölcslé várt.

FELHŐBÖLCSŐ

Égi mezőn felhőbölcsőt
ringat a szél szelíden,
felhő szülte sok esőcsepp
köddunyha alatt pihen.
Hogy goromba dada a szél,
felhőmama jól tudja,
mégse keres másik dajkát,
idejéből nem futja:
magas égen éjjel-nappal
lót-fut le-föl, hosszába,
millió vízcsepp-magzatát
nem hagyhatja magára!
A szél dajka vele lohol
dúlva-fúlva szerfölött,
s ha már unja a dajkálást,
kiborítja a bölcsőt.
Hull lefelé a sok vízcsepp,
issza a föld az esőt:
örül neki fű, fa, virág
– nyisd ki gyorsan esernyőd!

VÉNÜLŐ NYÁR

Utolsó dühével
lobog a nyár,
esztelen dühétől
ég a határ,
tűzmáglyán hamvaszt el
gyönyört, tavaszt,
hogy örök a szépség,
írott malaszt…

Gyertyákkal dicsekvő
gesztenyefák
ünneplő pompája
semmivé vált,
levelek tenyerén
rőt rozsdafolt;
pirkadat perget rá
gyöngyharmatot.

Dübörgő fellegek
sötét nyája,
éj omlik délben az
izzó tájra:
a vad szél korbáccsal
közibük vág,
egymásra torlódnak,
s futnak tovább.

Ezüstös, langy esőt
ne várj már, nyár,

kiaszott testedre
minden csepp kár,
amit augusztus
így elszalaszt:
kárpótolja az ősz!

Írott malaszt…

ŐSZ A NYÁRBAN

Csicsó-hegy fejét tapossa
szürke felleg ködbocskora;
reggel óta picsog, szipog,
náthásan csöpög az orra.

Mélabúsan tocsog, cuppog,
híg latyakban térdig állva,
bokrok szoknyáját markolva
hason csúszik le Kuklyába.

Sehogy nem fér ázó-fázó
madárgyerek buksijába,
miért hullat hideg esőt
loncsos felhő meleg nyárba'?

Remegve ül a faágon,
szemén látszik, semmit sem ért,
tarkabarka tollruhája
hidegtől nem óvja testét.

– Ősz a nyárban, de szomorú
– pityeg halkan panaszkodva,
bánatos szavát meghallva
szégyenkezik a napocska,

éles arany sugarával
széles rést üt felhők hasán
– gyémántcseppek szikráznak fel
fák üstökén, virág arcán.

KORA ŐSZ

Ébredező hegyek
ködöt ásítanak,
kora ősz húrja zeng,
pengeti a szél;
kavicsos ágyában
megborzong a Tisza,
fázósan moccanva
álmában beszél.
Híg aranyba mártott
ecsetjével a Nap
lelkesen pingálja
a fák üstökét;
lecsurranó festék
színes tarka folttal,
szépítgeti az ősz
kopott ködmönét.
A fakó kék égen
– mint tenyérnyi felhő –,
gólya fordul délnek
fájón, egyedül,
magára maradva
a jeltelen úton
remél egy sorstársat,
ki vele repül…
Csend bolyong a mezőn,
szelíd arcú árnyak
lustán nyújtóznak át
poros árkokon,
s túl, a bércek mögött
– képzelem vagy látom? –
jön egy új október
az őszi úton.

EGY ŐSZI NAPON

Táncot lejt a nap,
facsúcsán akad:
aranyat csöppent,
tűzkévét röppent,
s lobban az avar.
A fény megzavar
egy kis egeret,
ki ott eszeget;
fut is nesztelen
a kis esztelen.
Fenn az ég alatt
vándormadarak
szárnyukkal intve
húznak messzire;
elszállnak délre,
nyarat remélve
tengeren túlra.
Megjönnek újra
az új tavasszal,
szeles kamasszal.
Körtáncban kereng
a patak felett
víg fénykoszorú,
csak breki szomorú,
a kicsi béka –
még nincs hajléka.
Vén ősz muzsikál,
tücsök hangicsál,
szellő bokázik,

méh bújócskázik,
csalitban matat,
nyugton nem marad,
méz után kutat
bár pár csepp jut csak –,
százszor is fordul,
míg el nem bódul
a tűző napon.
Egy őszi napon…

KÖTÉLTÁNCOS PÓKOCSKA

Mákszemnyi pók utazik
fénylő ökörnyálon,
szél röpíti a szálat,
fújdogálja, szálljon.
Langymelegben csillogva
októbernek útján,
mikor ráun, ott hagyja
egy magas fa csúcsán.
Picurka pók nem bánja,
még nem is kesereg,
ág ujjára bogozza
a selyem kötelet,
majd az azúr ég alatt
fenn, toronymagasba'
kötéltáncba fog a pók,
mákszem akrobata.
Nap hevében lángoló,
aranyló levelek
körbefogják ámulva,
némán integetnek.
Nem zavarják a kis pók
bátor mutatványát,
a nyolclábú táncosnak
követik példáját:
őszi szellő karjában
szelíd ragyogással
keringőznek, forognak
lassú méltósággal,
míg tétován libbenve
mind lehull a földre,
vár rájuk az anyaföld
pihentető öle.

TÜCSÖKDAL

Októberi csendben
tücsök hegedül,
alkony vörös fátyla
a földre terül:
éjváró tücsökdal
egyhangú zene,
volt, nincs, elmúlt a nyár,
üzeni vele.

Langyos őszi esték
apró dalnoka,
zengő cirip hanggal
teli a szoba,
álmosító nótád
átölel, altat,
szép emléket idéz:
az elmúlt nyarat.

Te is térj pihenni
kis bogárzenész,
aranyló avarban
puha ágyad kész,
tücsök Álomtündér
gyorsan rád talál,
s füledbe sugdossa:
lesz majd újra nyár!

LEVÉLTÁNC

Sárga levél táncot
rop,
tábla inti: állj meg,
stop!
Járda mellett autó-
út,
hátán ezer autó
fut,
ha a szél az útra
hajt,
nem kerülöd el a
bajt.
Gonosz biz' az őszi
szél,
tépi, űzi, aki
fél,
de mindig pártjára
kél
egy nagy úrnak, neve:
Tél.

ARANYPÉNZ

Nyírfáról hull
a levél,
aranypénzt számol
fürge szél.

Indigókék
fenn az ég,
nevetve a Nap
szól: – Elég,

mindet a pénzt
el ne szedd,
legyen elég, mit
ad neked,

ha nem marad
pénz a fán,
mit számolsz majd
ezután?

BÚCSÚBÁL

Parázsló levél-láva
patakzik az útra,
kábán tántorgó darázs
dünnyögi, ő tudja:
bíbor gyász az ebszőlő
lángoló pompája,
s búcsúbálon mulat ma,
körtáncát ott járja.

Ködszakállú november
csendesen titkolja,
hogy napfényes délben is
érzi már a csontja:
deret, fagyot, hideget
hoz az éj – elmúlást;
pirkadatkor fehér gyász
váltja a bíbor gyászt.

NAPLEMENTE

Az alkony
puha matracán
ágyat bont a Nap:
bíbor lepedőre halmoz
felhőpárnákat,
fejét fáradtan ráhajtja
vánkosaira,
piros cihás dunyha-felhőt
magára húzva.
Ökörnyál zászlója libeg
elmúlt nap partján,
tücsök citerája estét
hívogat talán…
Álom selymes pókhálója
arcomra feszül,
sötétbe fordul az égbolt
lázas Hold körül.
Betakar már a csend súlya:
sóhajos magány,
settenkedő sötét éjjel
néma lesben áll.
Örök özvegy, feketében
jön az éjszaka,
csillaglámpást gyújt, s fényt szitál
égi utakra.

TÁJ

Párás pasztellkép, őszi táj:
kopasz fákon varjak népe,
durcás arccal ébredő nap
dérkönnyet sír reggelente.

Kis tó fölött köd ténfereg:
hajlékony, kígyózó pára,
súlytalanul kapaszkodik
sóhajtozó nád karjába.

Csónak siklik a víz tükrén:
jelet nem hagy, szürkén lebeg.
Az ég horpadt kupoláját
sárguló nádas közt leled.

Párában fürdő szelíd táj,
álmos avar, fanyar illat,
didergő tücskök zenélnek
kimosdott csillagok alatt.

ESTE

Hűvös őszi estén
sápadt ég alatt
szél szárnyán kerengő
lankadt madarak
– hulló falevelek –
elfáradt nyája
megül az avaron
álomra várva.
Esti szellő szitál
lágy dalt a csendbe:
tücsök muzsikája
volt nyár emléke.
Egy elkésett madár
cikkan ijedten:
sötétből kihasadt
bagolyszárny lebben.
Komor fenyők csúcsán
ül a pufók hold,
kerekded sajtképe
gyűrött, fakó folt,
egy remete lakja,
mondják, szent Dávid
csendben hegedülget,
magának játszik.
Csurrant a hold fényt az
őszi világra,
fátylat színezüstből
terít a fákra,
mohos vén fa odva
nagyra nyílt szája
a madárkát éji
szállással várja.

MADÁRTÁNC

Körbe-körbe,
föl meg le
kismadarak
serege
kék ég selymén
táncot jár,
pedig ősz van,
rég nincs nyár.

Fa tetején
bóbita,
reng ide meg
reng oda,
vén holló ül
mérgesen,
az égre les
irigyen,

s hangos szóval
károgja:
– Nocsak, milyen
jó dolga
van azoknak
odafenn!
Bezzeg rossz az
én kedvem,

fáj a csontom,
hasogat,

esőt jósol
meg havat,
őszben érzem
a telet,
siratom a
meleget.

ŐSZ ARANYLIK

Dermedten ülő
bodobács
börtönajtaján
sűrű rács:
ül a mezei
poloska
bánat-odúba
bezárva.
Ág-árnyék rajza
az a rács:
nosza, fuss el, kis
bodobács!
Legyél bátor, ez
nem börtön;
avarfal ölel
a földön,
ágak között nap
kukucskál,
felhőmadarak
raja száll
őszi, szikrázó
kék égen,
szüretről jönnek
tán éppen,
hol szőlővel telt
garaboly
fölött darázsnép
zúg, dalol
s támad, úgy őrzi

a jussát,
ha seregélyt vagy
embert lát.
Szökkenj talpra, te
kis bogár:
itt fut az út, csak
terád vár.
Ősz aranylik, szép
október,
menj, míg az eső
meg nem ver.

MULATSÁG

Vidám nótára
gyújt, dalol,
gurgulázva nyel,
jót kortyol –
mulat a csatorna.
Mitől ez a nagy
vidámság?
Pufók felhők hor-
dó hasát
verte az ősz csapra.
Zúgó szél zenét
szolgáltat,
táncra kéri fel
a fákat,
hú-ju-ju-ju, juj, juj!
Szomorkodó ág
remegve
néz a tocsogó
vízre le,
s levélkönnye hull, hull.

ŐSZIDŐ

Egykedvűen ballag a hold,
sápadt arca sokat fogyott,
udvarát nem ezüstözi,
fényre már nem telik neki.
Nem les a kutak vizébe,
nem kíváncsi az egérre,
ki pókhálós padlás mélyén
a sötétben remeg szegény.
Morcos Hold a Földet szidja,
hogy a Napot eltakarja;
így útján az őszi éjnek
sötétség botorkál, lépked,
sóhajtva sásol az avar,
a szél szamárkórót zavar,
odú alján sűrű szurok:
őszi éj szór bele kormot,
s mohaágyán a mormota
álmát holdfény nem vigyázza.
Már a hangyák is eltűntek,
nyoma nincs jövés-menésnek,
néma a boly, kihalt lenne?
Belefúltak a sötétbe?

Vén Holdvilág csak azt várja,
kerek arcát visszakapja:
megmerüljön kút vizébe',
lelket öntsön az egérbe;
éj útjára fényt szitáljon,
s hogy a szelek az avaron

ne hajtsanak szamárkórót,
sző rá szép gyémánttakarót.
Mormota álmát vigyázza,
majd fényt lop az odújába,
s hangyaboly falán, kis résen
hangyákra les őszi éjben.

ŐSZUTÓ

Türelmetlen szél motoz
a fák közt,
avar mélyén út fut
rejtetten,
hegyoldalnak szalad a
borostyán,
s körbe fon egy forrást
kecsesen.

Völgykatlanban rőt levél-
szőnyegen
lehullott makk pihen
csendesen;
puha derékalja meg
se zizzen,
ha szél bokázik a
levélen.

Csillagzápor hull a tó
vizére,
s tükrén sétálgat a
holdvilág;
hegy lábánál meglapul
a sötét,
ködfátylat ölt az
őszi világ.

MUNKÁL AZ ŐSZ

Szelíd őszi Nap sugara
fák tetejét cirógatja,
ködös tájat vidít fénye,
így ébresztget reggelente.
Ingó-bingó fák bogán
munkál az ősz szaporán:
van száz sárga festéke,
palettája,
ecsetje,
arannyal színez bojtot
az ágakon
dús pompont;
citromsárga bóbitát,
okker pöttyöt,
karikát.
Ring az ágon, s míg látja,
a lomb zöld, át-
pingálja:
narancsszín a kedvence,
rá is keni
mindenre,
mázol az ősz ügyesen,
éjjel-nappal
serényen.
Lenge ködből szab dolmányt,
felöltöztet
bokrot, fát,
köt rá díszes paszományt
ezüst nyálból,

varr rá gyémánt
gombokat,
tiritarka
foltokat.
Mikor műve készen van,
s talpig fürdik
aranyban
minden fa, bokrok sátra,
vad szél jön s lecibálja.
Kopár ágú csupasz fák
esőkönnyel
siratják
emlékét a múlt nyárnak,
az aranyló pompának,
és a szürke ég alatt
fáradt őszi csend marad.

VADRUCÁK AZ UNGON

Folyó hátán, híd alatt
kacsák, rucák úszkálnak,
farktollukon zöld máz, csík,
egyik szebb, mint a másik.

Hangoskodnak, koldulnak,
híd alól nem mozdulnak,
elűzik a halakat,
nekik jár a jó falat.

Perec, zsömle, dióbél
begyükbe már alig fér,
mégis a kiflit lesik,
az őszt észre sem veszik.

Sápítozó kacsahad
az Ung vizén hajózgat,
egy se néz fel az égre,
hol vadlúdhad száll délre.

Lekiált a vezérlúd:
falánk népség, egy sem tud
repülni közületek?
Nem félitek a telet?

Vadkacsák vagytok, rucák…
Föl hát a retyerutyát,
aztán uzsgyi, utánunk,
Afrikában megvárunk!

A vadkacsák vezére
minden ruca nevébe’
azt sápogja: – Nem megyünk!
Itt télen sem éhezünk,
ungot-berget bejártunk,
jobb helyre nem találtunk.

HAJNALI ÉBREDÉS

Őszi hajnal későn ébred,
csodát mutat a napfénynek:
ködfátyolos domb hátára
bokrok tipegnek sorjába',
s mint sóhajos emlékezés,
dértől remeg a kis cserjés.
Kárpátoknak kis sárkánya,
gyík telepszik egy sziklára:
ködtől remeg apró háta,
áldott napnak odatartja.

*

Párás messzeségben
ébred a reggel,
sápadt nap fényében
mosdik dérkönnyel.
Hamu alatt álmos,
hunyorgó parázs,
a füst selyemszála
nyújtózó varázs.
Barna szántásokban
meglapul a köd,
őszi búza sarjad,
szelíd, üde zöld.

*

Peregnek a falevelek,
– ősz címezte szép üzenet –,
zizegő halk dalt dúdolnak,

szél zenéjére forognak;
táncnak vége, hull az eső,
dérezüsttől lesz majd fénylő
novemberben a falevél,
betakarja hóval a tél.

TÉLGYEREK

Koraszülött kis Télgyerek
idő előtt érkezett,
nem fogadták nagy örömmel
a didergő emberek.
Havas, nyúzott, sápadt testét
anyja, Vad Szél dajkálja,
sivító dalt dudorászva
ringatja a karjába'.
Csitítgatja, vigasztalja,
lesz még izmos, lesz erős,
jégből faragott kardjával
sorban mindenkit legyőz.
A Télgyerek nem hisz neki,
szipog, csöpög az orra:
a holnapot sem érem meg.
Nevet a Nap, nem hagyja.

TÉLI VILÁG

Szikrázó napfényben
ezüstfehér ágak,
a Hágcsó oldalán
rojtos díszben állnak.

Januárban, télben
várják vízkeresztet,
kontyukra a fák dér-
csipkét biggyesztettek.

Szelíd kék ég selyme
mosolyog a tájra,
felébredt a mókus
öreg fa odvába'.

Nyújtózkodik, ugrik
ezüstfa csúcsára,
szakad a dércsipke,
porzik a nyomába'.

Megül a kobakján
mint fehér hósipka,
lerázza s hazatér,
vissza az odúba.

Fázósan felröppen
egy kis tengelice,
tétován pityegi,
nincsen mit ennie…

Hiába kék az ég,
ragyog a Nap fénye:
még a hó s fagy az úr,
messze a tél vége…

JANUÁR

Január, január,
ködös szürke
a határ.

Nem hord a hegy
hósipkát,
sem a lábán
jégcsizmát,
nem csillog az
ereszen
jégcsap rojtja
díszesen.

Csupaszok a
bokrok, fák,
nem viselnek
hóbundát,
nem sző a fagy
éjszaka
dércsipkét
az ágakra.

Sáros úton
nem fut a szán,
csengő se cseng
ló nyakán.

A szél havat
nem seper,

nem integet
hóember,
alszik sítalp,
korcsolya,
felnőtt, gyerek
már unja
a latyakos
rút telet:

– Hozz, január,
hideget!

MESE A BOLDOG TÉLRŐL

Fekete István nyomán

Nádas szélén öregember: rongyos, beteg, vén November. Síró eső hideg cseppje dúdolva hull ősz fejére. – Szszsz… haldoklik a vénember, mi lesz így szegény gyerekkel – hordja hírét messze a szél: November fiáról beszél, ki némán ül apja mellett, bámulva a nádast, vizet. – Ó, a szegény kisfiúcska – csárálja egy öreg csóka –, az ám, cippantja a cinke, apa nélkül mi lesz vele? – Kár, kár érte, árván marad – károgják a szürke varjak.

Öreg holló révedezve ül göcsörtös fa csücskébe, nem bántja a fiú sorsa, bóbiskol, fáj minden csontja. – Vén gonosz – mondják rá többen. Ő nem felel, el sem röppen, csak Uhutól kérdi csendben: láttad szemét? Én megnéztem…tudom, gonosz…, én nem féltem!

Feljajdul a szél az erdőn. Holt levelek táncát zörgőn csupasz ágak visszhangozzák, s holdra ugatnak a rókák. Ködfátyol leng, szürke, rideg, a vén beteg már nem piheg, szeme sarkában megülve szikrázó gyöngy: búcsú könnye. Elmúlt, meghalt a November… Fiát, Telet karoljuk fel! – kiált egy varjú recsegve. Jön a róka settenkedve: majd én… vagy én, szól a hörcsög… csak ne nézne úgy a kölyök: hideg szeme villog vadul, s hogy köpenye a földre hull, látszik, jégből van a teste, melle üres, nincs szív benne. Ijedten cippant a cinke: ifjú Télnek nincsen szíve! Ó, jaj…, boldog sose lehet, nem tudja, mi a szeretet… Szemében megkövült harag, ahová néz, halál arat… Szegény Tél, nem tehet róla, szív nélkül nem telik jóra!...

A Tél vihogva üvölti: ne sajnálj! – s korbáccsal üti, jéggel fedi patak hátát. És a Telet már nem szánják.

Fázó, dermedt madarakra zúdul a Tél vad haragja. Öles hóban remeg az őz, jobb a télnél százszor az ősz! Lám, a Tél milyen kegyetlen, nem szán senkit, embertelen. Marka hószilánkkal tele, jeges szél szitálja szerte; cibálja a fák üstökét, tépi fenyők tűlevelét. Szél a Télnek hű szolgája, ritkán hagyja őt magára: hűségesen kiszolgálja, úgy, ahogy ura kívánja.

…Hallgat a táj, dermedt, néma, virág nem nyit, csak zúzmara ezüstje fed bokrot, ágat. Nem dalolnak a madarak.

A Tél mogorván szemléli, valami hiányzik neki! Eszébe jut: a boldogság! Vajon mi az a furcsaság? Nem tudhatja, mert nincs szíve… Így mondta ezt a kis cinke…

– Parancsolom, én, a zord Tél – figyelj, szolgám, Északi Szél –: keríts nekem élő szívet, kívánom, hogy boldog legyek!

– Szívet csak úgy kaphatsz élve, ha önként válnak meg tőle – sziszegi válaszul a szél, s bokrok alján tovább henyél. Tomboló Tél utána kap: engedelmeskedj szavamnak! Hegyen-völgyön szállj sietve, lelj rá egy lüktető szívre!

…Kétszer újult égen a Hold, a Tél tovább uralkodott, ám a Szél adós a szívvel, nem járt eddig szerencsével. Ahogy bolyong, lát egy gólyát, jól megtépi csapzott tollát:

– Beteg vagy? Hol voltál eddig?

– Meleg helyen ma hajnalig. Juhakolban, hol bujkáltam, több élelmet nem találtam… Így kijöttem a tópartra, nem gondoltam télre, fagyra…

– Add a szíved, buta gólya!

– Vidd – bólint az mosolyogva. Csordultig van szeretettel, jut belőle, akinek kell.

A Tél hallja s nagyot nevet: Nem félsz? Véged!...

– Ahogy neked…

– Nekem? – hahotázik a Tél – én leszek, ki szíveddel él. Lüktető, dobogó szívre van jégtestemnek szüksége. Boldog lenni, ez a vágyam, ilyen érzést nem próbáltam!

S a gólya szívét izibe becsúsztatja jégkeblébe.

Boldoggá szelídül arca, forró könnycsepp csordul rajta, s a gólyára ráomolva, aléltan dől a tópartra. És láss csodát: a hó alól tavaszt keltő csengettyű szól, hóvirág bontja a szirmát, szellő ringat bársonybarkát. Kéken ragyog az ég selyme, rian, reccsen a tó jege, rügy születik bokron, fákon, cinkék dalolnak az ágon. A boldog Tél dehogy bánja, szeretettel megbocsátja, pedig tudja, végét járja.

Tavasz köszönt a világra.

FÉNY SURRAN

NOVEMBER

November sóhaját viszi
a lomha víz háta,
lúdbőrözve, sötét arccal
fut az őszi tájba.

Árnyék vetül a Vérkére:
elhunytak emléke,
a víz tükre őrzi arcuk
az időn átlépve.

Az ősz útján vén november
cipeli batyuját:
felhőzsákja hóval bélelt,
csontjai is súgják.

A kökény sötét kalárist
öltött kegyeletből,
ezüstös por csillog rajta
a hajnali dértől.

Piros pártás csipkebokor
szerényen integet,
görcsös, tüskés ujjaival
gyöngyolvasót perget.

Ráncos arcú vackor gurul
a zörgő avaron,
hegyes orrú cickány várja,
hogy beleharapjon.

Dőlt fejfák közt madár pityeg
sejteti csak hangját,
halk éneke nem zavarja
a Halottak Napját.

Őszutónak első estje
halk harangszót ringat,
krizantémos sírkertekben
gyertyalángok nyílnak.

ADVENT AJÁNDÉKA

Fény surran a hóra,
győz a sötét felett,
megviselt arcokon
felragyog az ünnep.

Éjféli harangszó
ablakunkon kopog,
nevetnek az égen
szikrázó csillagok.

Csapást vág a léptem
tiszta fehér gyolcson,
beteljesült advent:
itt az új Karácsony.

Megfürdetem lelkem
csillagok fényében,
advent ajándékát,
a kis Jézust hiszem.

ÉGI UTAS

Téli égbolt országútján,
a Tejút ezüst porán
rénszarvasok szánt röpítve
trappolnak csendben, puhán.

Messze járnak a hófelhők,
nem pilinkél fehér hó,
lent a sáros, kopár földet
nem fedi hótakaró.

Meseszánon Mikulás ül,
töri fejét, gondban van:
őt várja ma minden gyermek,
jaj, elakad a sárban…

Komoran száll gondolata
fent az égi utasnak:
kis cipőcskék az ablakban
még üresen maradnak!

Álmos, lusta északi szél
a Mikulást megszánja,
szánkózni vágyó gyerekek
se várjanak hiába,

hipp-hopp, gyorsan fagyot lehel,
hófelhőket terelget,
s ím, hajnalra hó borítja
a földet, a hegyeket.

Rénszarvas húzta meseszán
a tejútról földre száll,
álmot látó gyerekeknek
száz száncsengő muzsikál.

Ki Mikulást igaz hittel,
tiszta örömmel várja:
nem csalódik, lesz ajándék,
az ablakban találja!

KA
RÁ
CSONY
VÁRÓ

Kis
fenyőfák
örökzöldje
készülődik örömködve,
illatozó
tűlevelek az erdőkből
integetnek:
nemsokára útra kelünk, karácsonyfa
lesz belőlünk,
karácsonynak díszes fája
minden gyermek legszebb álma.
Örömfa,
a karácsonyfa
hirdeti: jön a Jézuska,
szeretetet hoz a földre, embereknek örömére.
Advent útján
érkezik meg, várja felnőtt, sok kisgyerek,
apró gyertyák
szelíd lángja meleg fénnyel hívogatja.
Ének-
szóval,
igaz hittel, készüljünk fel tiszta szívvel; a kis Jézust
csak az látja, ki a lelkét felé tárja:
szállást
kínál a Kisdednek, karácsonynak, az ünnepnek.
Hintsen áldást a Szenteste a világon
mindenkire,
a fenyőfák árnyékában legyen béke minden házban,
az ajándék akkor legszebb, ha családban
ünnepeltek,
égen szálló kisangyalok,
ilyen
karácsonyt
hozzatok!

K
A
RÁ
CSONYI
AJÁNDÉK

Nagyi
készül karácsonyra,
ünnepnapi vacsorára.
Edénycsörgés, zenebona,
mintha fazék, tál táncolna;
keze alatt ég a munka: ma este jön
a Jézuska!
Mézeskalács illata száll, a daráló mákot darál;
csengve bong a mozsárütő, diós patkót süt a sütő;
a habverő hajladozik, tejszín felhő dagadozik;
nyújtózik a krémes lepény, tölteléke ínyenc remény,
fahéj, cukor, vanília aromája köszön vissza, lengedezik nagyi
körül;
meg a házban, kívül-belül…
– Karácsonyi illatfelhő – sóhajtozik a kis fenyő.
Mákosguba, füstölt sódar, zsírban serceg a rántott hal, rotyog
húsos
káposztája…
Mama boldog, alig várja, toppanjon be fia, lánya, s én, a kedvenc
unokája!
Szemérmesen, halkan súgja: ajándékra már nem futja…
– Nagymamám, a dolgos kezed megcsókolom százszor neked.
A főztödbe beletetted szíved-lelked, szereteted… Legszebb ajándék az
nekünk,
hogy
teveled
ünnepelünk!

BETLEHEMEZÉS

Pilinkélő hópelyheket
hord a szél,
szép karácsonyt köszönteni
útra kél
betlehemes gyerekeknek
csoportja,
hogy az ünnep üzenetét
széthordja.

Angyalhírnök, öreg pásztor,
kis bojtár,
mind rigmust mond Betlehemről,
dalt kántál; megváltónkról, Jézuskáról
regélnek,
a kisdedről, ki született
szegénynek.

Ölben viszik az aprócska
istállót,
barmok között látni ott
egy kis jászolt,
rongypólyában kicsi Jézust
s Szűzanyát,
ki vigyázza szent fiának
az álmát.

Szalmatetős, papírfalú
Betlehem,

nem ékesen csillogó, de
szeretem:
fából faragott szent család,
állatok
– ettől élőbb csodát mégse
láthattok!

ÜNNEP UTÁN

Ünnepet kísérő
kavargó hópelyhek
tétova foltokban
takarják a kertet.
Kidobott fenyőfák
csupasz, kopár ága,
hócsillagtól díszes,
megszépül holtába'.
Pillámon hintázó
hópelyhek prizmáján
nézek a távozó
ünnep-árnyak után.

Karácsony, vízkereszt
ünnep volt, emlék lett.

Ünnep járt itt, Ünnep,
amit várt a világ:
szeretetet ígért,
nem kísérte hívság;
ahová benézett,
ahol otthonra lelt,
kisimult a lélek.
Sok-sok szem fénnyel telt
tükrében lobogva
ünnepet köszöntött,
gyertyák nyíló lángja,
s szelíd alázattal
hívta, csalogatta.

…S jött a hívó szóra.

Míg itt járt az Ünnep,
addig jutott pár szó,
s jó falat annak is,
ki nincstelen, fázó;
gyermekarcra mosoly,
vigasz elesettnek…
Adakozó gazdag…
volt, aki ezért tett.
Ünnep adta jóság
csak két hetet élhet?
Esztendőhöz mérve
csupán kérész-élet.

Messze jár az Ünnep…

Pilinkélő pelyhek
fedik lába nyomát,
kihunytak a fények,
a fenyőt kidobták.

Zörgő karácsonyfák
száraz, kóró ága
felragyog még egyszer
tűzcsillagot hányva:
izzó parázs ölén
máglyán megy halálba.
Füstjének illata:
a fenyőfák lelke
Istennek trónusát
simogatja körbe,
leborulva kéri
az Igazság Urát,
érezze ünnepnek
sok ember a földön
az év minden napját…

SZILVESZTER

Szilveszter éjjelén
tántorgó, részeg szél
járja útját,
kötekszik, kopogtat,
itt matat, ott kutat,
unja magát.
Ki megy ott? A Vén Év!
Görnyedten baktat, lép,
zord, mogorva,
hátán a batyuja,
múlt év búja-baja.
– Szél nem szánja.
Éji ég vásznára
csillagfényt sápasztva
tűzmadár száll:
görögtűz, petárda
durranó hangjára
kezdődjön bál;
fényszikrák ezüstje
szitáljon fejünkre.
Ujjong a szél,
itt az Új Esztendő,
bánatot elűző!
Bízzon, ki él!

VÍZKERESZT

Januári télben, szürke reggelen,
álmos, párás égen
varjúszárny rebben.

Rekedt a károgás: – Napot ma sem lát,
ködcihája alatt
pihen a világ!

Didergő ökörszem semmi árnyéka
nesztelenül hull rá
a vánkosomra;

faágon dalolgat, hangjában remény:
túléli a telet,
bár fagyos, kemény…

Ébredő harangnak csendes a szava,
puha szendergésem
nem is zavarja;

besurran álmomba, ölel, kelteget,
így tudatja velem:
ma van
Vízkereszt.

FARSANG

Vízkereszttől nagyböjtig
farsangoljunk vígan,
ünnepeljünk, táncoljunk,
a tél vége itt van.

Hejehuja, áll a bál,
ovi, suli hangos,
mulat a sok kis gyerek,
mind oly titokzatos.

Kormos arcú fiúnak
sötét a ruhája,
ez bizony kéményseprő,
mindenki láthatja.

Hol termett e termetes
pöttyös bolondgomba?
A bál végén ki viszi
vissza a vadonba?

Ni, megjött a hóember,
szomorkás, de nagyon,
potyognak a könnyei,
elcsúszott a havon.

Haragos a pókember,
elszakadt álarca,
megismerni kis Balázst,
mert látszik az arca.

Szkafanderben űrhajós
érkezett meg éppen:
– Most szállt le az űrhajóm –
állítja szerényen.

Perdül-fordul vidáman
egy ovis ikerpár,
ugrálnak a nyuszikák,
lábuk gyors táncot jár.

Hejehuja, áll a bál,
amíg tart a farsang,
az ötletes jelmezért
ajándékot kapnak.

FARSANGFARKA

Húshagyó kedd:
farsangfarka,
véget ér a
hejehuja,
csinnadratta,
karnevál,
holnaptól
bálba nem jár
gyermek, felnőtt
maskarába';
nem búsulnak,
egy sem bánja,
hogy itt a hús-
hagyó kedd,
amit a nagyböjt
követ.
Báli ruha,
gyöngy, cicoma,
mind bekerül a fiókba,
s esztendeig ott pihen,
jövő farsangig csendben.

Ma még harsog,
szól a zene,
busók járnak
ijesztgetve
telet, fagyot
Mohácson:
horpadt bádog

kannákon
tamtamolnak,
zajonganak,
mind rút maskarát
hordanak:
állatbőrt,
kecskeszarvat;
döfködnek,
kurjongatnak,
búcsúztatnak
farsangot,
keltve nagy
vigasságot.

HOZSANNA

Megy a kölyök-szamár,
nem kavar port lába,
billegeti fülét: nekem szól a lárma!
Út szélén a sok nép
hangoskodva éltet,
hozsannás vasárnap… Kit ünnepelnének?
Körben lengedező
zöld levél, pálmaág,
szürke út porselymét virágok borítják,
földre szórt köntösök
kelméje a szőnyeg,
integető karok lombárnyékot szőnek,
emberek kórusa
csodát látva harsog…
– Iázzak rá választ? Á, jobb, ha hallgatok…
Csak most szokja hátam
terhét a nyeregnek:
alig érzem súlyát annak, kit cipelek;
mily szótlan az Ember,
kit nyergemben viszek,
csak néz maga elé, nem szól, nem integet…
Hol jár gondolata,
mi járhat fejében?
Hogy engem éltetnek, nem veszi jó néven?

Hozsanna, nagy király,
zúgják az emberek…
No de ki a király, akit emlegetnek?
A nagy csodatevő,

Dávidnak utóda,
aki a holt Lázárt is feltámasztotta…
Áldassék a neve!
Imádva éltetik
Izrael királyát, ama názáretit…
S kezükkel érintve
utasom ruháját
gyermekek, felnőttek az áldását várják.

Én meg, buta szamár,
magamra gondoltam,
elhittem, nekem szól a hozsannás szólam…
Ő meg, kit imádnak,
csak néz alázattal,
némán fohászkodik, hangtalan szavakkal,
s nem is sejti senki
kínját rajtam kívül,
érzékeny radar a két hosszú csacsifül…
Minden szavát értem,
mit ő ki nem ejtett:
az én királyságom a hit és szeretetet!
Nem uralkodásra
küldött égi Atyám,
világ bűnét viszem én, az égi bárány…
Virágvasárnaphoz
oly közel Nagypéntek,
s akik most áldanak, rám majd halált kérnek.
Amit rám osztottál,
mind bevégeztetik,
legyen, Uram, Atyám, akaratod szerint!

Buta szamár vagyok,
nem nekem hódolnak,
mégis maradjak én csak teherhordónak,
ha az Isten fiát,
ki az Ég királya,
embernek születve kereszthalál várja.
Nyomasztó a bánat,
mely nagy bűnből fakad:
– Jeruzsálem, Város, omoljon le falad!

EZ A… MI IS?

Ez a kezem,
ez ceruza,
ez a papír,
ezen húzza
az egyenest ceruzával
apró kezem nagy munkával.

Ez egy körte,
ez meg alma,
ez nem kerek,
kicsit kajla:
olyan, mint a nyuszi füle,
ki most bújt el a nagy fűbe.

Ez kiscica,
ez a bajsza,
ez a fehér
tejföl rajta.
Hogy nem látod? Nem láthatod!
Fehér lapon fehér a folt…

Ez a kutyám,
ez a szája,
és azért nagy,
mert kitátja,
hogy kunkorodjon a hangja,
ha épp a holdat ugatja.

Ez egy virág,
ez a szára,
ez a szirom-
koronája:
kis vidám, apró napocska,
a gazdája egy manócska.

Ez a… mi is?
Ez mi lehet?
Ezt rajzoltam,
anya, neked!
Csupa szív, nem irkafirka,
szeretlek, így van leírva…

ÁLOM

Álmot láttam egy éjszaka:
Anyák Napja volt,
s bezárt – vagy még ki se nyitott? –
a virágos bolt…

Sírtam, patakzott a könnyem:
nem lesz virágom!
Hogy köszöntöm anyukámat
most e szép napon?

Hogy mondom el virág nélkül:
– Anya, szeretlek!
Szőjek neki szeretetből
virágszőnyeget…?

Kiskertünkben a gyöngyvirág
éppen virágzott,
kötöttem a szép virágból
illatos csokrot.

Anyák napján gyöngyvirágot
adtam anyának,
még álmomban is örültem
meleg csókjának.

NEVES NAPOK

Január 6.

Vízkereszt napja van,
pap jár házról házra,
ki három betűt ír
a szemöldökfára:
G. M. B. – betűzzük,
s áldón zeng a harang,
holnaptól vigadunk:
kezdődik a farsang!

Január 22.

Nagy télben e napon
mire gondol Vince?
Csöpögjön az eresz,
legyen teli pince!
Nem vízre vágyik ő,
hanem finom borra,
ha csordul az eresz,
számíthat a jóra.

Január 25.

Erre vár régen Pál,
ez a neve napja,
mert az időjárást
ma derékon kapja:
fordít rajta így-úgy,

hol jobbra, hol balra,
bármilyen idő volt,
úgy tovább nem hagyja.

Február 2.

Ma ébred álmából
a hétalvó medve,
kijön barlangjából,
hogy az időt lesse:
ha nap csiklandozza
orrát a mackónak,
s árnyékát is látja:
tart a tél, durmolhat!

Február 3.

A tegnap megszentelt
gyertyát Balázs napján
keresztbe fektetik
a gyerekek nyakán.
Csodát tesz a gyertya:
– Huss! – nincs torokfájás,
magas láz, betegség,
egy gyermek sem náthás!

Február 6., 16.

Dorottya leányzó
ereszti, szorítja
a szigorú telet
ekként igazítja.

De majd ellenére
fordítja Júlia,
aki tíz nappal van
odébb a naptárba'.

Február 19.

Ha Zsuzsanna napján
pacsirtadalt hallasz,
vége a zord télnek,
közel már a tavasz;
szép nevű Zsuzsanna
hozta meg a hangjuk,
reményt kelt szívünkben,
ha dalukat halljuk.

Február 24.

Jégtörő Mátyásnak
hívják ezt a napot:
szekercével járkál,
s üt a jégre nagyot,
majd rendre kiosztja
a madarak sípját,
hogy víg nótát fújva
már a tavaszt hívják.

Március 10.

Vidám lány Ildikó,
tréfálgat, mókázik,
az időjárással

kötekedik, játszik:
a napfényt eldugja,
felhőkkel takarja,
majd az esőt küldi
száradni a napra.

Március 12.

Neve napján Gergely
szakállát megrázza,
hulljon megint a hó,
s ezt így magyarázza:
– Csak azért teszem én,
hogy ne feledjétek
meleg tavaszban sem
emlékét a télnek.

Március 18., 19., 21.

Sándor, József, Benedek
baktatnak az úton,
a meleget cipelik
zsákokban hátukon.
A tavasz első napján
kihasad a zsákjuk,
örülnek az emberek,
szép tavasz vár rájuk.

NAGYAPAKÖSZÖNTŐ

Ez a nap is csak egy nap,
mégis más, mint a többi,
szülinapján nagyapát
jöttünk ma ünnepelni.
Ajándékot is hoztunk:
szívből jövő szavakat,
csokrot kötünk belőle
s átnyújtjuk nagyapának.
Amíg bennünket hallgat,
szíve frissebben dobog,
nem fáj semmi, nem beteg,
meg is fiatalodott.
Meghatódva mosolyog,
a könnyeit leplezi,
azt, hogy hány évet számlál,
most el sem hiszik neki.
Az öröm fiatalít,
csodálja meg, ki látja.
Száz évig így maradjon,
ezt kívánjuk, nagyapa!

CSALÁDNAP

Apa, anya, Peti meg én
– számolgatja ujján Helén –,
együtt a család.
Apu festő, szobákat fest,
anyukám varr, főz ebédet,
sorolom tovább:
Peti diák, már iskolás,
én meg ovis, mi tagadás,
nevem kis Helén.
Szeptemberben, ha nagy leszek,
a táskámban könyvet viszek
iskolába én.
– Peti, milyen az iskola?
Bátyám nevet: majd megtudja
minden kisgyerek…
Családnap lesz, apa, anya,
vár vendégül az iskola,
Helénnel gyertek.
Mennyi gyermek, mennyi felnőtt,
sajnálhatja, ki el nem jött!
Csodás családnap.
Tanterem meg tornaterem,
mindenütt víg kacaj terem,
s nevet ránk a nap.
Tanár nénik, szülők sorba,
ismerkednek, s száll magasba
mennyei illat.
Tüzet szít a gyereksereg,
apukák bográcsot főznek,

lesz sok jó falat!
Rám nevet egy tanár néni,
olyan kedves; anya kérdi:
– Tetszik, kislányom?
– Soká lesz szeptember, mama?
Nekem való az iskola,
jó itt, úgy látom!

IRKA-BULI

Ha itt a nyár, ragyog az ég,
Irkát szerető gyereknép
naptárt lesve csak azt várja,
meghívják egy jó buliba:
az *Irka* szülinapjára.

A szünidő szép ünnepe,
mókázhat ki-ki kedvére,
s a nap hőse az új *Irka*.
Nézzük, mit rejt borítója:
ki született, költő, író,
azt is, mit írt, mi szép, mi jó,
mindent, mi gyereknek való.
Vidámkodó *Irkafirka*
– fontos, az olvasó írja! –,
benne vers, rajz, mind jó…
Szép oldal a *Versforgó*,
Mindenféle, Körbenéző.
Vers meg mese: *Döngicsélő*,
ovisoknak mesélgető.
Tündérujjak segítenek:
tanítgatják, hogy készülhet
csuhéból kis nyuszigyerek,
aki figyel, ügyeskedhet.
Éltessük az ünnepeltet,
ki egy évet öregedett,
mindnyájunknak örömére
maradjon így évről évre,
sose legyen *Irka* vége!

S idő múltán, ti, gyerekek,
ha majd egyszer szülők lesztek,
velük együtt sokszor, újra
gyermeketek kezét fogva
jöjjetek Irka-bulikra.

KI KAP AJÁNDÉKOT A MIKULÁSTÓL?

Játékos jelenet kisiskolásoknak

Szereplők: Mesélő, Mikulás, két kisfiú, hat fiú, lányok, Krampusz, Róka, Nyuszi, Nagymama.

Szín: szoba, kis asztalnál ül a Mikulás. Előtte levelek halmaza, azt olvasgatja. Arca szomorú, haragosan csóválgatja a fejét, nagyokat sóhajt, az olvasott leveleket mérgesen papírkosárba dobálja.

Mesélő:
Barátságos kicsi házban,
örök hó-jég országában
él a Mikulás.
Észak fényénél apóka
– orrán kerek ókula –
levelet olvas.
Postása csak hozza, hozza,
ezer levél áll halomba,
gyermekek küldik.
Ajándékot várnak tőle,
megírják hát levelükbe',
hogy mi kell nekik.
Nem magányos a Mikulás,
hisz a serény nyuszi postás
jön-megy naponta.

(Megjön a nyuszi-postás, táskájából újabb csomag levelet vesz elő, leteszi az asztalra, kimegy.)

Házában él az inasa,
kinek neve Krampuszka, meg egy kis róka.

(Hátulról előjön egy aprócska krampusz, a fején szarvakkal, bojtos farokkal, mögötte a kis róka. Jókedvűen ugrándoznak, majd illedelmesen meghajolnak és leülnek a Mikulás elé.)

Mikulás *(Krampuszkához meg a kis rókához, mérgesen dörmögve, orra hegyére csúsztatva szemüvegét, kezében két levéllel):*

Újabb kérdés, figyeljetek,
mit s hogy kérnek a gyerekek.
Ha meghalljátok,
nektek se lesz jó kedvetek!

(Két fiú be, ők írták a leveleket. A jelmez minden szereplőn boríték. Meghajolnak, elmondják, mit szeretnének, s távoznak. Majd hat gyerek szalad be, külön-külön bemutatkoznak, de valamennyien egyszerre beszélnek, miközben a Mikulás újabb és újabb leveleket emel ki a zsákból.)

Két kisfiú:
Nevem Péter, *(külön)* Balázs vagyok,
(együtt) csak drága csokit kaphatok,
füzér banánt és legót,
Mikulás, tőled várok! *(El.)*

Hat fiú:
(Együtt) Mi itt hatan *(külön-külön)* Gergő, Jóska,
Jancsi, Laci, Zoli, Zsiga
(együtt) telefont kérünk;
vagy ha nem, legyen videó,
mobil helyett tán az is jó…
megfelel nekünk. *(El.)*

(Öt lány perdül be a színpadra, egymás után bemutatkoznak, majd egyszerre beszélnek. Közben újabb öt levél a Mikulás kezében.)

Lányok:
Zsuzsi vagyok, nevem Kata,
Anna, Márti, Andi, Zita.
(Együtt) Tudjad, Mikulás:
nyakláncot, gyűrűt szeretnénk,
legszebb Barby legyen miénk,
azt ne kapja más! *(El.)*

(Újabb hat gyerek jön be, fiúk, lányok vegyesen..)

Fiúk, lányok:
(Együtt) Most mi kérünk;
(külön) Andris, Csilla, Klára, Feri, Julcsi, Csaba,
(együtt) cipőnkbe tegyél
drága tollat, sok narancsot,
márkás holmit, pulcsit hatot,
nekünk azt vegyél !*(El.)*

Mikulás:
Mind követel… Jaj, a fejem… *(Fejét fogja, hajladozik.)*
Ebben örömöm nem lelem!
Gyere, inasom, kis Krampusz,
mondj okosat, te talán tudsz…

Krampusz *(felpattan, csípőre teszi a kezét, hangosan mondja)*:
Szedte-vette gyereksereg,
egy se kér, parancsol neked.
Fogadj el egy jó tanácsot:
vigyek én mindnek virgácsot! *(Leül a helyére.)*

Róka *(Odalép a Mikuláshoz, hegyes orrát köpenyéhez dörzsöli, kedvesen szól)***:**
Maradj otthon, kedves gazdám,
nincs ajándék idén, nincs ám;
üresen hagyd cipőiket,
tudjuk, mást nem érdemelnek! *(Visszaül a helyére.)*

Nyuszi:
Kedves öreg, jó Mikulás,
megint én jöttem, a postás.
Mint a nyúl, gyorsan futottam,
már csak egy levelet hoztam…

Mikulás *(kezét felemelve tiltakozik)***:**

Nem olvasok több levelet,
dobd kosárba, oda tegyed!
Idén a Mikulás nem jár,
a sok gyerek hiába vár.

Nyuszi *(kérlelő hangon, mintha nem is hallotta volna, mit mondott a Mikulás)***:**
… városszéli kicsi házból
jött levél egy nagymamától:
Pannika, kis unokája
nagybeteg, az ágyat nyomja… *(Szomorúan leül a róka mellé.)*

Nagymama *(Bejön, kezét összekulcsolva a Mikuláshoz beszél)*:
Jó Mikulás, kérve kérlek,
unokámtól ne tagadd meg
az örömöt, melyre úgy vár,
meséskönyvre vágyik rég már.
Kiságyában olvasgatva
vigasztalná nyuszi, róka,
tündérvilág sok csodája
mind mosolyt csalna arcára…
Ha kapna még pár szem cukrot,
piros almát, arany diót,
szívéből lenne ő hálás,
hogy járt nála a Mikulás.
Cipője rég tisztán ragyog,
lesi, várja a nagy napot,
s üzeni neked, Mikulás,
úgy szeret, ahogy senki más. *(El.)*

Mikulás *(Fürgén felpattan az asztal mellől, vidáman, tettre készen beszél)***:**
Ily levélre, erre vártam,
induljunk hát, gyorsan, gyorsan!
Pannikának cipőcskéje
ajándékkal legyen tele.

Ő kap csokit, banánt, legót,
mert szépen kért, nem parancsolt!
Színes tollat, meséskönyvet,
ettől gyorsabban gyógyul meg.

(Díszlet: szán, rajta sok kitömött zsák, Mikulás a szánon ül, a szán mögött a Róka, a Nyuszi és Krampuszka egy nagy halom virgáccsal.)

Mesélő:
Rénszarvasok lába dobban,
Mikulás ül a szánkóban.
Az ajándék nagy zsákokban
jut jó gyerekekhez sorban;
mert szerények és hálásak,
ők a jóra rászolgálnak.
A nagyravágyók mit kapnak?
Nem marad üres az ablak!
Virgonc, rosszcsont Krampuszka,
virgácsot visz ajándékba,
cipőikből az integet,
szégyellik is a gyerekek.
Őket Mikulás megszánja,
s jut nekik pár csoki, alma;
jövőre, ha szépen kérnek,
azt kapják, mit érdemelnek.

(Végezetül a gyerekek megfogják egymás kezét, kört alkotnak és alkalomhoz illő énekszóval köszöntik a Mikulást.)

MEGCIBÁLOM VARKOCSÁT

ANDI ÉS ZOLI

Vidám ünnep a gyermeknap,
csupa játék, móka,
tánc meg ének, víg nevetés,
fák alatt fogócska.
Mosolyogva nézi a Nap
a gyermeksereget,
gyereklábak elé színes
pázsitot tereget.
Anya, apa, minden tanár
velük örül, játszik,
gyermekek lettek egy napra,
kedvükből ez látszik.
Csak Andi szemében fénylik
árulkodó könnycsepp,
vigasztalja anyukája,
neki mégsem könnyebb,
hüppögve elpanaszolja:
az a fiú… Zoli
huzigálja mindig haját,
s kezét szokta fogni…
Fogócskában utolérte,
jól megölelgette,
puszit nyomott az arcára,
mikor elengedte.
Pusmogó lányok nevettek,
dehogy titok ez már…
Csúfolódva kiáltották:
Andi, Zoli egy pár!
– Ne pityeregj, kicsi Andim,

szép a Zoli gyerek,
a lányok csak irigykednek,
cserélnének veled!
Gyermeknap van, a kis csibész
így adja tudtodra,
csakis te vagy szíve csücske,
csak téged tart sokra.
Ajándékul ha megölelt,
és ha meg is csókolt:
ebben lelte az örömét
– magára is gondolt!

KAMASZ ÉVA ÉS ÁDÁM

Konok, tüskés
kamaszlány
búzaszőke
varkocsán
nap sugara
aranylik,
de a lánynak nem tetszik.
Nyakigláb,
s olyan suta,
karját férc
fogja oda
a két csontos vállához:
nem hasonlít anyjához.
Ám a szeme tiszta tó:
amit tükröz, biztató
valós titok: a Jövő.
Ő Éva, majdan a Nő.
Kit takar
a lepkebáb?
Talán pillangót,
csodát.
Áprilisi a kedve:
kacag meg sír
egyszerre,
nézi magát fitymálva,
örömből vált haragra,
a tükörre nyelvet ölt,
szépségéről verset költ,
s szól magához: – Te rémes!

Lásd, senkinek nem kellesz!

Szomszéd kamasz kilesi,
felé szállnak álmai,
sóhajtozva csodálja:
– Szép a lány, szebb
nincs nála…
Rám se pillant, meg se lát…
Megcibálom varkocsát!

Csupa kéz-láb Don Juan,
ha majd felnő, lesz Ádám…

DIPLOMATACSEMETE

Szeretettel és nagyrabecsüléssel Vidnyánszky Évának

– Bemutatom új osztálytársatokat, fogadjátok szeretettel!

Az osztályfőnök bejelentése nem váltott ki komoly hatást, a zsivaj éppen csak hajszálnyit csitult, és a diákok, már akik egyáltalán meghallották a szavait, csekély érdeklődéssel néztek a tanárnő mellett álldogáló fiúra.

– Nagyon messziről érkezett hozzátok – folytatta Zsuzsa néni. – Eddig egy dél-afrikai ország fővárosának gimnáziumában tanult, ahol az édesapja külügyi szolgálatot teljesített. Most, hogy az apját áthelyezték vidékünkre, vele jött a családja is.

Az új fiú kedvesen mosolyogva állt az osztály előtt. Csillogó, fekete madárszeme élénken tapogatta végig a feléje forduló arcokat, de üres kíváncsiságon kívül semmit nem tudott kiolvasni a tekintetekből. Egyetlen lány mosolygott vissza rá barátságosan, aki az ablak felől a harmadik padban ült, egyedül.

Az osztály kicsit elcsendesedett, így jól lehetett érteni az utolsó előtti padban ülő Ricsi inkább jópofáskodó, semmint bántó szándékú szavait.

– Apám! Na, ezt kapjátok ki, lesz már az osztályunkban egy diplomatacsemete, egy afrikai idegenlégiós is… Zsír jó, csúcs!

– Dugulj el! – kiáltotta Dani az első padból – skubizd meg jobban! Még hogy idegenlégiós! Csak nem pukkant le annyira az idegenlégió, hogy ilyen cérnafazonokkal játsszon katonásdit az amúgy sem könnyen összekalapozott léből. A csávónak nemigen vennék hasznát az afrikai seregben… Bár, mondjuk, egy pálmalevéllel fedett kunyhó sarkában üldögélve szemenként kiszedegethetné a homokot a harcban megfáradt zsoldosok bakancsából! Vagy maksz, amit még el tudnék képzelni vele kapcsolatban, kiképezhetnék bozótharcra! Például beépülhetne felderítőnek az ellenséges csimpánzok csapatába…

Az osztályon vad, harsogó nevetés hullámzott végig.

– Hé, ti kussoljatok! Mindenki vak? Kukkantsatok már ki a fejetekből, arra valók a pilácsok!

Dezső izgágán kipattant a padból, s két karjával hadonászva igyekezett nyomatékosítani a mondanivalóját.

– Ez a kiscsávó a Szaharából jött, nekem elhihetitek! Nézzétek, a sivatagi naptól milyen homokszínű a bőre! És látjátok, hogy tekergeti a fejét, éberen les ki a sérója alól, akár egy prédára leső vadkutya… Például a dingó… Figyuzzatok, tök igazam van!

Az ablak közelében ülő Gergő mély hangon dörmögve válaszolt:

– Te már csak tudod, haver… Bár a dingók inkább préri kutyák és Ausztráliában élnek, ha nem tévedek…

– Mi van, pici tudóskám? Nem bírtad ki, hogy bele ne brekegj a nagyok dumájába? Így mutatod meg, mennyire tuti földrajzos koponya vagy?

– Te meg állat – legyintett a nagydarab Gergő békésen, akit amúgy mindenki Picinek szólított.

– Tényleg olyan diplomatacsemete formája van, jól mondja Ricsi – dünnyögte maga elé Tamás az első padban. – Hát, az osztályunkból már csak pont egy ilyen fazon hiányzott… Biztos, hogy tele van dohánnyal, az ilyeneknek a kedves papa megtömi a zsebét…

– Naná, hogy! Aztán meg úgy fennhordja az orrát, hogy beleesik az eső! – tódította Andris nem titkolt irigységgel. – Fogadjunk, nem lesz egyetlen rossz jegye sem, tuti, hogy behódol neki mindenki… Na, ki fogad velem?

A tanév közepén váratlanul becseppent új diák furcsa, érthetetlen indulatokat váltott ki az osztály tanulóiból. Majd mindenkinek volt valami mondanivalója, megjegyzése az ismeretlen fiúval kapcsolatban, akiről valójában semmit nem tudtak, és egyik sem volt igazán barátságosnak mondható.

– Jaj, mekkora hülyék vagytok! – dobta hátra érzéki mozdulattal csíkosra szőkített haját Diána, elővillantva a fülében hintázó óriás karikákat, és megcsörrentve színes karkötőinek sokaságát. Csábos pillantást küldött a kritikus megjegyzések kereszttüzében

fejét kapkodó, egyre zavartabban álldogáló vékony, szikár fiú felé, aztán kezét felemelve elmélyült figyelemmel gyönyörködött frissen manikűrözött, hosszú, lila virágokkal díszített körmeiben, sziporkázó kövekkel ékes gyűrűiben, melyekből minden ujjára jutott egy. Nyafogó, kényeskedő hangon folytatta: – Ez a srác tök jó fej! Nálam bejött, én csípem a fazont!

Kacéran rámosolygott, és telt, fényesen csillogó ajkát kéjesen körbenyalogatta hegyes nyelvével, akár a macska, ha tejfölös köcsögöt lát, miközben feketére festett hosszú szempilláit oly sebesen rezegtette, mint bársonyos szárnyukat az éjjeli pillangók, ha nekiütődnek a fényesen hívogató lámpaüvegnek. Sztárokról szóló tévéműsorból leste el a színpadias mozdulatokat.

– Te – bökte oldalba Viki Katát, – Dia már ráharapott az újoncra, kiszúrta magának. Hiába, ő azokra hajt, akikről lesír a nagy dohány!

Tamás magasra emelte a kezét, s a szemtelenkedés határát súrolva kérdezte:

– Zsuzsa néni, neve is van ennek az afrikainak?

A tanárnő indulattól remegő, felháborodott hangon szólott:

– Új osztálytársatok valóban Afrikából jött, de magyar, érti minden szavatokat! Tehát elég legyen, egy szót se többet! Szeretnék mindenkit emlékeztetni rá, hogy ez itt gimnázium, nem az értelmi fogyatékosok kisegítő iskolája! Szégyelljétek magatokat, szépen bemutatkozott az osztály, hoztátok a formátokat, ahogy ezt az utóbbi időben teszitek! Hála a Dezső-féle hangadóknak. Mindenki hallgasson! Aki megmukkan, beírok az ellenőrzőjébe!

– Hű, de kemény. Hű, de nagyon beijedtünk – dünnyögte Dezső az orra alatt.

– Mondtál valamit, Urbán? Ha nem tévedek, már van két intőd, a harmadikkal becsukhatod magad mögött a gimnázium ajtaját. A legutóbbi verekedésed sem tett jót a hírnevednek, hogy a jegyeidről már ne is beszéljünk! Igenis, neked van mitől félned!

Az osztályban úgy-ahogy helyreállt a rend. Zsuzsa néni az új fiúhoz fordulva kedvesen mondta:

– Én kérek elnézést a diákok nevében… Talán szokatlan neked a magatartásuk, de mentségükre legyen mondva, hogy ilyenkor, hét végén már nehezen bírnak magukkal…

A fiú szemében mosoly villant, ahogy a tanárnőre nézett: ismerős helyzet… Aztán az osztály felé fordulva bemutatkozott:

– Marcell Pouli vagyok – mondta jellegzetes angol akcentussal. Majd gyorsan kapcsolt, és zavartan kijavította magát – Elnézést! Megszoktam, hogy az angol iskolákban így ejtettem ki a nevemet, ha bemutatkoztam. Valójában Pouli Marci vagyok, és…

Nem tudta folytatni, mert Dezső hangosan felnyerített. Láncokkal teleaggatott, rongyos fekete farmerbe bujtatott hosszú lábait kilógatta a padból, acélbetétes bakancsaival hangosan tamtamolt, tenyerével a térdét csapkodta. A vad nevetéstől szinte fulladozva dadogta:

– Na ugye… Én megmondtam, bru-ha-ha… Igaz, nem dingó, hanem puli, no de egykutya, ha-ha-ha… És a pulinak neve is van, figyuzzatok, Marcinak hívják… Ha-ha-ha… Tuti, hogy pedigrével is rendelkezik, egy ilyen nagymenő, úri puli! Angolul is tudja a nevét, nemcsak magyarul, s ezt el is mondta. Megszakadok, ha-ha-ha… De akárhogy ejti, mégiscsak puli! Hallhattátok, ő maga mondta!

A tiltás ellenére a többiekre is átragadt a nevetés, pedig igyekeztek magukba fojtani.

Marci rebbenéstelen szemmel nézte az osztályt, tekintete megpihent a magával nem bíró, zabolátlanul handabandázó, kirívó öltözetű fiú arcán. „Milyen értelmetlenül beszél… Vajon a szülei engedélyével öltözködik úgy, akár egy koszos csöves, és jár ilyen tépetten ebbe a jó nevű gimnáziumba – futott át rajta a gondolat. – Hol szerzi a ruháit? Már itt is árulnak ilyen kacatot, nemcsak nyugaton?”

Nem tudhatta, hogy a feltűnő göncöket a hosszúra nőtt, kellemetlenkedő srác az apjától szokta kikönyörögni, aki évek óta kamionsofőr, és szinte csak látogatóba jár haza.

– A faterom hozta az új cuccokat. Király, mi? Ő az országút vándora, a kamionok mindentudó idomárja – szokott Dezső dicsekedni, valahányszor megkapta apjától az áhított holmit.

Marci vékony teste megfeszült, értelmes sötét szeme semmit nem árult el gondolatairól, a benne dúló viharokról, csak napbarnított arca lett kicsit sápadtabb, és az ajkát harapta be a sértések hallatán. Makacsul göndörödő fekete dróthaja a homlokába hullt, ahogy lehorgasztotta a fejét, és némán bámulta a cipője orrát.

Zsuzsa néni tekintete hosszasan elidőzött Dezsőn. A fiú arcán a visszafojtott nevetéstől lángot vetett a soha el nem múló, egymásra tornyosuló csúf kelések, vörös pattanások sokasága, fésűtől irtózó, zselétől ragacsos haja csimbókosan, tüskésen meredt az égnek. A váratlanul beállott csendben halkan szólt oda a fiúnak:

– Dezső, ha rád nézek, nem értelmes emberi lényt látok benned… Sokkal inkább hasonlítasz egy óriáskaktuszra, amelyen vad burjánzással tobzódnak a kipattanni kész bimbók, ám ezek a bimbók nem virágot, hanem borotvaéles, mérgező tüskéket dajkálnak. Amelyekkel, ha teheti, fájdalmat okoz mindenkinek, mert lehet, hogy csak ez élteti…

Az osztály egy emberként fordult Dezső felé, és az arcokról jól olvasható volt az elismerés, amellyel a tanárnőnek adóztak a frappáns megjegyzéséért.

– Azt ajánlom neked, fiam, hogy a megfigyeléseidet, a hozzászólásaidat inkább a tanulásban hasznosítsd! Ideje volna, hogy valaki megtanítson kesztyűbe dudálni, ha már a szüleid eddig elmulasztották… Órák után bejössz az igazgató úrhoz, hogy elbeszélgessen veled. Ott előadhatod neki is a műsorodat, bár úgy érzem, nem lesz rá igazán vevő…

A nyakigláb fiú nem válaszolt, csak alamuszi, fenyegető pillantást küldött Marci felé. Az új fiú megértette a seszínű szemek üzenetét, és röpke sóhajtással gondolta: „Nem tudom, hogy az új osztályomban találok-e barátokra, de ellenségem már van!”

*

– Örülök, hogy mellém ültettek, Anna vagyok – fordult a lány nagyszünetben a fiú felé.

– Nemigen kapkodott utánam senki… Hálás vagyok, hogy te nem ellenezted, és így itt ülhetek – válaszolta Marci udvariasan.

Most nézte csak meg igazán a lányt, aki őt elfogadta padszomszédjának: kedves, halk szavú, szeplős arcú kislány volt. Sűrű, természetes szőke haját egyszerűen hátrafésülve, lófarokba fogva viselte. Ruházata nem volt kirívó: kényelmes farmert hordott sima kék pulóverrel. Karján nem csörögtek karperecek, füléből hiányzott a feltűnő, divatos karika, körmeit rövidre vágta és nem festette. A többiekhez viszonyítva szokatlanul szerény és megnyugtató volt a megjelenése. Alacsony termetét nem kívánta magasabbnak mutatni, talán ezért nem hordott magas sarkú csizmát. „Az is lehet, a kényelmes cipőt többre becsüli, jobban érzi magát benne" – gondolta Marci. Leplezetlen kíváncsisággal bámulta Annát. A lány nevetve hajolt oda hozzá:

– Hú, rég nem láttál fehér bőrű lányt, hogy így megnézel magadnak? – kék szemében vidám fények gyúltak, arcán táncba fogtak a szeplők, ahogy jókedvűen felkacagott.

Marci álmélkodva nézte, mennyire megváltoztatta a nevetés a lány arcát: olyan szép lett, mint egy nyíló, üde tavaszi virág.

– Hogy te milyen szép vagy! – mondta ki, amire gondolt.

Anna arcát hamvas pír lepte el, és szerény szomorúsággal mondta:

– Kérlek, ne gúnyolódj! Mindenki tudja, az osztályunk szépe: Diána! Manökenalakja van, és csupa márkás, nagyon divatos holmikban jár… Nekem ilyesmire nem telik… Tudod, csak anyukám van, édesapám meghalt, mielőtt megszületett a legkisebb húgom, aki most hároméves. Mi hárman vagyunk testvérek… Ez a mobiltelefon az egyetlen féltett, drága holmim, keresztanyámtól kaptam a jó bizonyítványomért. Nagyon vigyázok rá… Látod, ott ül Diána. Ugye tényleg nagyon szép?

Dia mintha megérezte volna, hogy róla beszélnek, kilépett a padjából, látványosan végigsimította karcsú derekát, hosszú combjaira

simuló feszes farmerét, amely alá egy bolha is csak öngyilkossági szándékkal merészkedett volna, és megrázta hosszú, festett szőke haját. Nyújtózkodva megropogtatta a hátát, és előre domborítva amúgy is szembetűnően formás, nagy melleit, márkás, nagyon drága tűsarkú csizmáiban kecsesen lépkedve kilibbent az ajtón.

– Valóban szép… Sok ilyen lányt ismerek, de egyik sem az esetem… Jól tanul?

– Nem igazán. Matekból, kémiából, fizikából kifejezetten gyenge, a többi tantárgyból sem jeleskedik… Nem az esze miatt ennyire nagymenő – kuncogott Anna. – Különben a fizika, az informatika nekem sem kedvencem, én inkább a humán tantárgyakat kedvelem, főleg az idegen nyelveket. Azon belül az angolt…

– Tudod mit? Ha azzal segíthetek neked, beszélgessünk majd angolul. Én is szívesen veszem, ha gyakorolhatom veled. Tudod, az angol az én második anyanyelvem, eddig ezen a nyelven tanultam… Te meg majd segítesz nekem a magyar nyelvtanban, rendben?

– Szívesen, remek ötlet!

– Az irodalom könnyen megy – folytatta Marci –, nagyon sokat olvasok. Szeretem a könyveket, főleg a verseket…

A lányra sandított, úgy várta a válaszát.

– Az interneten olvasol? A könyvek olvasása állítólag világszerte kiment a divatból… Ahogy itt, az osztályban mondják: könyvet olvasni annyira ciki…

– Szerinted is?

– Nem! Én is rengeteget olvasok, anyukám szerint falom a könyveket. Látod, mindig hordok magammal olvasnivalót. Amikor csak tehetem, előveszem, beleolvasok, tovább gondolom… Gúnyolnak is emiatt sokan az osztályban, ezért vagyok szerintük stréber meg ügyeletes zseni… – a lány hangjából szomorúság érződött. – Tudod, nekem jól kell tanulnom, nagyon jól, mert csak a magam erejéből tanulhatok tovább… Pénz nélkül nem megy, és nincs apám, aki taníttasson… Pedig tanári diplomát akarok, minél előbb! Ezért tartom fontosnak az olvasást, bármennyire sláger a

számítógép… Ami kétségkívül elengedhetetlenül szükséges, része az életünknek, a mindennapjainknak, mert hasznos és kell – de akkor is csak egy gép! Akár a tévé. Amit szeretek nézni én is, néha olyan jókat lehet bambulni a képernyő előtt… De rájöttem, hogy aki sokat nézi, függővé válik, leszokik a gondolkodásról... Lelkük csak a könyveknek van, méghozzá a jó könyveknek! – Anna elhallgatott, majd zavartan hozzátette: – Jaj, milyen sokat beszélek – nem nevetsz ki?

– Inkább tisztellek. Mert az olvasásnak köszönhetően tudsz helyesen, kifejezően beszélni. Te nem keresgéled a szavakat! Én itt az osztályban olya fura szavakat, ismeretlen kifejezéseket hallok, amit bevallom, nem mindig értek… Otthon senki nem beszél így, és a könyvekben sem találkozom ilyen szavakkal. Ezért hallgatom értetlenül, és ez, ahogy az előbb mondtad, olyan ciki, tök ciki… Hiába, idegen a fülemnek, pedig magyarul beszélnek… Tőled nem hallom ezeket a szavakat, te nem szoktad használni, úgy vettem észre...

– Néha azért én is szoktam, ez most nagyon menő… Tudod, diáknyelv, szleng…

– Szerintem akkor lenne jogos a használata, ha az irodalmi megfelelőjét is ismerné a használója… Ezek a kitekert rövidítések, értelmetlen pótszavak a mi szép, tiszta magyar beszédünket fenyegetik, elcsúfítják. Kitalált és idegen szavakból összeollózott durva, közönséges szófoszlányokkal tűzdelik tele az anyanyelvünket, amely így lassan majd nem hasonlít arra a nyelvre, amire én távol a hazámtól, bárhol is éltünk, mindig nagyon büszke voltam… Merénylet az anyanyelv ellen… Mert a divat ezt diktálja… Tudom, nem vall mai értelemben vett haladó gondolkodásra, amit mondok és érzek, talán untatlak is vele…

– Ugyanezt érzem, ezért megértelek. És nem untatsz! Egyébként neked hogy megy a tanulás?

– Tulajdonképpen jól, nincs vele semmi gondom…

– Na, stréberkéim, jól összejöttetek? Nagy gáz, hogy az osztályunkban van egy második zseni is, pedig a meglévő egy is sok volt… Nem csípem az agyasokat! Olyan fényes lánggal világít a

fejük az okosságtól, mint Halloweenkor a töklámpás… Hiába, a pedigrés pulik nagyon tanulékony ebek, igaz, Pulikám? Klassz nevet ragasztottam rád, mérget rá, úgy hozzád fog nőni, akár a rezes bőröd! Nincs mákod, hogy levakarják rólad! Még smirglivel sem… Ez tuti, kiscsávó!

Hátuk mögül jött a gúnyos hang. Dezső hosszú lábait szétvetve, a sarkán himbálózva állott fölöttük. Kezét zsebre vágva, kötekedő hangon szakította félbe a két diák csendes, ismerkedő diskurzusát.

– Amúgy király ez a bőrszerkó rajtad, van zsozsója az öregednek, mi? A diplomatacsemete tele van lével… Megveheti a legdrágább cuccokat… Gondolom, a legmenőbb, legflancosabb, méregdrága járgánnyal furikázzák naponta elkényeztetett hátsódat a suliba?!

– Hozzám beszélsz? – nézett rá Marci.

– Naná, hogy! Vagy gondolod, tán a dalai lámához?

– Aha – bólintott Marci komoly arccal. – Nos, vegyük sorjában. Sajnálattal látom, neked mekkora nehézséget okoz megjegyezni a keresztnevemet, vagy helyesen kiejteni a vezetéknevemet, ezért hát bátran szólíts azon a néven, ami képes volt megragadni a sekélyes agyadban. Remélem, majd egyszer, nagyon komoly igyekezet és sok nehézség árán csak sikerül megtanulnod a becsületes nevemet… Ami ugye annyira komplikált idegen név… Továbbá, elárulok neked valami fontosat: én nem szégyellem a tudást! Sőt, azért igyekszem tanulni, hogy tudjak, okosodjak. Felfogtad, ugye? És bár semmi közöd nincs hozzá, azért azt is elmondom, hogy a rajtam lévő ruhát – vagy ahogy te nevezed, szerkót, cuccot, én a magam pénzén vásároltam Afrikában. Nyári munkát vállaltam, szafarikra kísértem a kirándulókat és vadászokat. Hogy tovább folytassam: engem nem szoktak, de nem is kell furikázni senkinek, semmiféle autóval. Nekem van jogosítványom, bármikor beülhetnék a kormány mögé, csakhogy a korom miatt itt ezt nem tehetem. Természetesen van saját autónk és apámnak is van szolgálati kocsija. Amit csakis a hivatalos útjain használ. Hogy flancosak-e, hogy a te szavaiddal éljek, azt nem tudom, de jó kocsik. Nos, tehát

összefoglalva a lényeget: nem autón járok az iskolába. Egyáltalán, mi értelme lenne? Nem nagy ez a város, a gyaloglás meg jót tesz mindenkinek, tudom ajánlani neked is! Remélem, mindenre megfeleltem, és kielégítő volt a válaszom. Van még kérdésed?

– Hű, Puli, jó fej vagy! Haláli, ahogy helyreraktad Dezsőt! Hát nem vagy nyuszi, ez tuti! – kiabálták össze-vissza a köréjük csoportosuló diákok. Ricsi még a vállát is megveregette.

– Haver, te aztán nagy szám vagy! Hallod, Tüskés, neked sokat kell gyúrni ahhoz, hogy túldumáljad a Pulit!

– Csak rá ne fázzon a nagyképűségére! Ha rátaposok ennek a kis korcs pulinak a farkára, azonnal megjegyzi ez az okostojás, a diplomata apuka puhány csemetéje, hogy mennyi az annyi! Majd nem száll el magától!

– Apámat hagyd ki ebből, neki az egészhez semmi köze, és most tegyél egy szívességet: állj odébb, hagyj minket békén…

– Hallottátok, mit mer ugatni nekem az a kis nyamvadt, Afrikából szalajtott Puli?! – sziszegte Dezső gyűlölködve. – Még hogy én húzzak el mellőle, kopjak le, Én! Kagylóztátok ti ezt?!

A majd másfél fejjel magasabb fiú fejét előreszegezve, ökölbe szorított kézzel, nagy lendülettel perdült Marci elé, hogy az önérzetét ért sértésért elégtételt vegyen.

– Kinyomom belőled a szuszt, te…

Marci hideg tekintettel pillantott rá.

– Nálatok így szokás? Ököllel tesztek igazságot? Leütöd azt, akiről feltételezed, hogy úgy sem tud védekezni, ha ráadásul még ül is… Szerintem ez így nem sportszerű, ha egyáltalán érted, mire gondolok…

– Nyamvadt Puli, ne okíts engem, te! Keresztben nyellek le! Most nagyon kihúztad a gyufát! Majd én…

– Hagyd abba! – visította az ajtón belépő Diána. – Hozzá ne merj nyúlni, mert kikaparom a szemed!

Dezső úgy engedte le az öklét, mintha ostorral csaptak volna rajta végig, és meghunyászkodva, szó nélkül, arcára fagyott alázatos vigyorral eloldalgott Marci közeléből.

– Ez mi volt? – nézett Annára Marci.

– Nyakig bele van esve Diába, még a tűzbe is belevetné magát érte! Azt teszi, amit ő mond, pedig Dia csak szédíti…

Diána kacér mosollyal állt Marci elé.

– Ugye rendes vagyok hozzád, Puli? Ne félj, nem mer hozzád nyúlni a Dezső, én nem engedem, úgy is mondhatnám, megvédelek! Ezért megérdemlem tőled, hogy útban hazafelé meghívj egy pizzára és üdítőre. Én is arra lakom, és a te kedvedért ma gyalog megyek haza. Sőt, megengedem neked, hogy hazakísérj… Na?

– Hű, máris dobok egy hátast! – lökte oldalba Eszter Tímeát. – Ilyen nincs! Dia rászállt Pulira, nahát… Mit lát benne, hisz a válláig ér!

– Nem ez számít – vihogott Timi –, Puli mellett akkor is eltörpül! A fiú olyan szédítő magasan áll fölötte a társadalmi létra fokán, hogy hozzá képest Diácska csak Törpilla. Azért kapaszkodik, hogy eldicsekedhessen: a szépségébe még egy diplomata fia is beleesett! Kíváncsi vagyok, sikerül-e neki befűzni a srácot, be tudja-e sorolni őt is a hódolói közé…

Dia ügyet sem vetett a sugdolózókra. Várta a fiú válaszát, Marci azonban hallgatott. Helyette Ricsi kérdezte:

– Dia, mikor költöztetek el? Hogy lehet, hogy nem is hallottam róla? Hiszen ti arra laktok, amerre én… A város túlsó végén, épp ellenkező irányban…

Dia megrántotta a vállát, sziszegve válaszolta:

– Kopj le, nem téged kérdeztelek!

Aztán Marcit sürgette:

– Nos?

– Rendes vagy, Dia, bár az én nevem nem Puli, de ez nem érdekes. Ha meghívnálak valahová, azt nem hálából tenném. Én megvédem magam, ha szükséges! De tényleg aranyos vagy… Amint te is hallhattad, délután kémia szakkör lesz, és én itt maradok. Érdekel, hol tarthattok a kísérletekkel. A következő órán dolgozatot írunk, nem árt utánanézni, talán lemaradásom van…

A lány lebiggyesztette az ajkát, és lenézően mosolygott.

– Más fiú hajlandó lenne négy-öt karót is begyűjteni csak azért, hogy hazakísérhessen. Hát, te tudod…

Fölvetett fejjel vonult el a padjáig, mint egy sértett hercegnő. Csak Ricsi hallotta, ahogy az orra alatt maga elé mormolja: „Ezt még megbánod, te kis mitugrász puli. Még hogy meg tudod védeni magadat! Hát erre kíváncsi vagyok! Te még nem ismered a Dezsőt…”

*

– Hogy megy az idő, Anna! Lassan három hónapja járunk együtt a gimnáziumba, koptatjuk ugyanazt a padot. Szeretek melletted ülni, sok nehézségen átsegítettél. Ideje, hogy megünnepeljük!

– Mire gondolsz, Marci?

– A közelgő születésnapomra. Áprilisban születtem. Rendezünk egy jó kis bulit, és szeretném, ha ott lennél te, meg még néhányan az osztályból…

– Ricsire, Gergőre és Tamásra gondolsz, igaz?

– Másokat is szívesen meghívnék, de hát nem vagyok a szívük csücske…

Útban hazafelé beszélgettek, angolul. Ha tehették, reggel is megvárták egymást, és együtt vágtak neki az iskolába vezető útnak.

– Anna, nekem annyira jólesik, hogy te mindig a nevemen szólítasz, nem pulizol soha, ahogy a többiek.

– Azért nem mindenki… Az előbb említett srácok közül senki…

– A rosszemlékű első napok után nem reméltem, hogy rátalálok akár csak egyetlen barátra is az osztályban… Ricsi nagyhangú, de igen jóindulatú fiú. Amióta együtt járunk kézilabdázni, nagyon összebarátkoztunk.

– És amióta együtt tanulod vele a kémiát, biológiát, egészen jól halad – ezt se felejtsd el.

– Szívesen teszem, még élvezem is, hogy segíthetek… Gergővel meg az úszás hozott össze.

– És a fizika, történelem, amiből azóta nem áll bukásra…

– Muszáj ezt emlegetni?

– Nem, persze hogy nem… Csak szeretem, hogy ennyire szerény vagy, cseppet sem nagyképű! Mi lett volna például Tomival félévkor matekból, ha te nem kerülsz hozzánk?

– És te? Akkor most beszéljünk rólad, Anna! Eddig te voltál az, aki mindenkinek segített, akitől rendszeresen átírták a házi feladatot. Ettől függetlenül mégis strébernek tituláltak az osztályban. Te meg szó nélkül tovább segítettél!

– Rendben, te nyertél! – nevetett a lány. – Beszéljünk másról! Mit olvasol most?

– Fekete Istvánt, minden mennyiségben. Köszönöm, hogy felhívtad rá a figyelmemet! Csodálatosak az írásai! És nagyon szeretem Arany János költészetét, imádom a Toldi trilógiát, örülök, hogy éppen most tanuljuk… CD-n hallgattam meg valamelyik este. Gyönyörű volt… Megjöttem, ne haragudj, nem kísérlek tovább, edzésre kell mennem. Majd este rád csörgetek, átküldöm mobilodra az új zenét. Szia!

A lány tovább sietett. Nem firtatta, milyen edzésre megy Marci. Egyedül csak ő tudta, hogy kisiskolás korától dzsúdózik és karatézik, nemrégiben lett feketeöves. De erről Marci Annán kívül senkinek nem beszélt az osztályban. Még annak a három fiúnak sem, akikkel összebarátkozott.

Másnap az első óra osztályfőnöki volt. Zsuzsa néni a tavaszi vakációt megelőző országos angol nyelvi tanulmányi vetélkedőről beszélt és az iskolát képviselő diákot szerette volna kijelölni.

– Ebből az osztályból választottuk ki a verseny résztvevőjét. Az angoltanárnővel való egyeztetést követően úgy határoztunk… – kezdett a mondókájába, amit nem tudott folytatni, mert Diána gúnyos hangon közbevágott:

– Ó, csakis a kis diplomatacsemete, a perfekt angol kis Puli jöhet számításba, majd ő learatja a babérokat az iskola számára!

– Ki is lehetne más? – kiáltotta Tímea igazsága tudatában.

– Ő tud a legtökéletesebben angolul! – fűzte hozzá Viki és Eszter egyszerre.

– Talán hallgassuk végig Zsuzsa nénit – intette le őket a ritkán szóló Kata.

– Igen, én is arra kérek mindenkit, hogy hallgasson meg figyelemmel. Tehát folytatom – mondta az osztályfőnök. – Valóban Pouli Marcira gondoltunk. Bizonyára emlékeztek rá, még a tavalyi megyei vetélkedőn Szabó Anna képviselte az iskolát. Az iskola valamennyi tanulója közül az ő tudása volt a legkiemelkedőbb. Ámde be kell ismernem: most valóban igaza van a kérdezés nélkül megszólaló tanulóknak: Marci tudása sokkal megalapozottabb, hiszen ő eddig kizárólag angol nyelvű iskolákban tanult…

– Csakhogy – Zsuzsa néni magasra emelte a mutatóujját, hogy elejét vegye a közbeszólásoknak –, még nem kérdeztük meg Marcit, vállalja-e, elmenne-e a tanulmányi versenyre. Tudnotok kell, hogy idén a nemzetközi mezőnyben való megmérettetésnek – először a tanulmányi versenyek történelmében! – komoly tétje van. Az első helyezettnek a nemzetközileg is előkelő elismerés mellé jelentős pénzösszeg jár, amit letétbe helyeznek a nyertes számára, s amelynek segítségével megalapozhatja majdani továbbtanulását. Nos, Pouli, várom a válaszodat!

Marci elgondolkodva pillantott Annára, aki lehajtott fejjel, reménytelenül ült mellette; aztán határozottan felállt:

– Zsuzsa néni, én úgy gondolom, hogy erre a vetélkedőre nem nekem kell elmenni. Nem volna igazságos a többi résztvevővel szemben, de ami számomra még fontosabb, Annával szemben nem! Ő egy éve komolyan készül erre a versenyre, és tudom, hogy nagyon jó esélye van a győzelemre. Kérem, Zsuzsa néni, nem szeretném, ha visszautasításnak venné a szavaimat, és remélem, Andi angoltanárnőnek sem okozok csalódást, de én úgy érzem, ez így helyes! Megígérem, hogy az elkövetkező két hétben segítek Szabónak a további felkészülésben, számíthat rám…

– Szeretném, Marci, ha a szünetben bejönnél az igazgató úrhoz, és az ő, valamint az angoltanárnő jelenlétében beszélnénk át ezt a dolgot – válaszolta a tanárnő meglepetéssel a hangjában.

Az osztályban szokatlan csend volt, mindenki néma elismeréssel hallgatta a fiút. A mindenbe belekotyogó Dani is csak nagy sokára szólalt meg:

– Ez a Puli…, izé, Marci… Tényleg jó fej!

– Köszönöm, Marci, csak te tudod, mit jelent nekem ez a lehetőség. Igazi jó barát vagy! – hálálkodott Anna a fiúnak aznap, ahogy hazafelé mentek a gimnáziumból. – Nagy kő esett le a szívemről, mikor az angoltanárnő közölte velem, hogy mégis én megyek a tanulmányi versenyre, de bevallom, most már nagyon…

– Ki ne mondd, hogy félsz! Hidd el, nem lesz baj! Én úgy felkészítelek, hogy ihaj! Anna, ma még szebb vagy az örömtől, mint máskor!

Marci őszinte bámulattal csodálkozott rá a lányra. Anna megállt, és a fiú szemébe nézve komolyan mondta:

– Én is szeretlek, Marci! Úgy látom, kettőnk közül én vagyok a bátrabb, és ki merem mondani azt, amit mind a ketten azonnal éreztünk, amikor először egymásra néztünk…

A fiú átölelte a lány vállát, és ügyetlenül megcsókolta:

– Thank you, Ann, I love you! – súgta halkan a fülébe.

Aztán kézen fogva, szótlanul ballagtak tovább a cirógató, csodát ígérő tavaszi napsütésben.

*

Az osztályban a szokásos zsivajtól alig értették egymás szavát. A délutáni kézilabda-mérkőzés tartotta lázban a diákokat, az esélyeket vitatták meg egymás szavába vágva. Dezső az ablakpárkányon ült, onnan szónokolt nagy hangon fizikai ereje fontosságának teljes tudatában

– Apám, én úgy elkaszálok minden kapunkra támadó csávót, hogy hordágyon viszik le a pályáról! – bizonygatta az izgő-mozgó Lacinak meg a lelkesen bólogató Daninak, akik szintén a csapat legjobb játékosai voltak.

– Nyerni fogunk! Nyerni fogunk! Mi vagyunk a legjobbak! – skandálták néhányan kórusban a maguk biztatására.

Már rég becsengettek az órára, de Zsuzsa néni, aki a magyar irodalom tanára volt, ma valami okból késett. Amikor belépett az osztályba, akkor sem vették azonnal észre, mert csak a meccs ki-

menetele foglalkoztatta mindnyájukat, így meglepetten hallgattak el, amikor hangosan rájuk szólt.

– Mindenki üljön a helyére! Vegyétek elő az irodalom könyvet, jegyzetfüzetet, és csendben ismételjétek át az anyagot. Remélem, mindenki elolvasta a Toldit, és nem okoz majd gondot a mű elemzése… Nekem még van egy kis elintéznivalóm az igazgatói irodában, addig rád bízom a felügyeletet, Marci. Ellenőrzés van az iskolában, szeretném, ha csendben maradnátok!

Alig zárta be a tanárnő maga után az ajtót, a zaj elemi erővel tört ki mögötte.

– Na, Puli, engedelmeskedj a gazdinak, pitizzél szépen, őrizd a rendet, különben nem kapsz cubákot – kiáltotta Dezső durván röhögve. – Ez neked való meló, kispajtás, hiszen a pulik a legjobb terelőkutyák.

– Vágj bele, kisokos Puli, most mutasd meg, mit tudsz! – tódította gúnyolódva a fiú szavait Diána, majd az osztálynak hátat fordítva a kitárt ablakhoz lépett, és élvezettel nézegetni kezdte arcát az ablaküvegben, igazgatta a sminkjét, a haját.

Marci irodalomkönyvvel a kezében ment ki a tanári asztalhoz, aztán ügyet sem vetve a gúnyolódókra, hangosan olvasni kezdte a Toldi trilógia első énekét. Úgy belemerült kedvenc versének olvasásába, hogy észre sem vette, mikor csendesült el az osztály. Kellemes hangja tisztán csengett, jól hangsúlyozott verssorai, hibátlan felolvasása komoly színészi teljesítményről tett tanúságot, és teljesen lenyűgözte a meglepett hallgatóságot. Még Dezső is elnémult, sőt, Dia is hang nélkül csusszant vissza a padjába, és rakta el táskájába a sminkkészletét. Amikor Zsuzsa néni belépett az osztályba, mintha valamennyien mély álomból ocsúdtak volna. „Kész színész” – suttogta valaki félhangon, mintha félne, hogy a hangos szó megtöri a varázst. Anna szó nélkül szorította meg a pad alatt a fiú kezét, csak szeméből sütött az őszinte csodálat. Marci először kezdte érezni, hogy másként néznek rá, hogy az osztály befogadta – no jó, egy-két ember kivételével –, és már nem számít idegenlégiósnak.

– Te Zoli – sutyorogta padtársának Andris –, mit szólsz, hát nem kész csoda…?

– Aha – motyogta Zoli szórakozottan –, az, kész csoda.

– Gondoltad volna?

– Mit?

– Hogyhogy mit… Hát most mondtad te is, hogy csoda… Ahogy ez a Marci…

– Ja, te erről beszélsz… Igen, ő valóban… Tényleg nagyon szépen szaval…

– Ha nem rá, akkor mire mondtad, hogy kész csoda?

– Hát a számítógépre – válaszolta Zoli bűntudatosan. – Ne haragudj, de az eszem még mindig az informatika órán járt, amikor azt mondtad: csoda, hogy…

– Mire gondoltál, te számítógépek megszállott szerelmese?

– Hát, hogy csak akkor lehet kikapcsolni a komputert, ha az ember rányom a Start gombra, érted? Mert a startgombbal kapcsol ki… Hát ez nem kész csoda…?

– Neked. Nekem ez a vers volt a csoda – zárta le tömören a beszélgetést Andris.

Dezsőben oly mélyen gyökerezett a vélt, és magában tovább érlelt, minden valós alapot nélkülöző sértődöttség, hogy pillanatnyi elismerését feledve, a szünetben nekitámadt a vele minden konfliktust kerülő Marcinak. Dolgozott benne az irigység, féltette eddigi vezető szerepét, amit lehengerlő hablatyolásával, de főleg az öklével verekedett ki magának az osztályban. Itt ez a zsinegvékony gyerek, aki nem fitogtatja a tudását, nem játssza a dicsekvő nagymenőt, ha kérik, önzetlenül segít bárkinek a tanulásban, aztán meg, mintha ott sem lenne… És akkor tessék! Egy nyamvadt vers felolvasásával szempillantás alatt a figyelem középpontjába kerül, elismerést vált ki… Ezt nem hagyhatja! Fogcsikorgatva vette tudomásul a nyilvánvaló tényt, hogy a messziről jött, az osztályba alig pár hónapja bekerült és általa folyamatosan kigúnyolt vékony gyerek mindig tud szolgálni újabb meglepetéssel, egyre többen tisztelik, keresik a barátságát. És nem azért, mert félnek tőle…

Vagy mert a védelmére számítanának… Na hiszen! Ebben azért még mindig ő a nagy ász! Nála nincs erősebb, nincs jobb bunyós!

A nagyra nőtt fiú, bár magának sem ismerte volna be a világért se, mégis pontosan tudta, hogy vele csak ezért barátkoznak osztálytársai. Neki valójában nincs is igazi barátja… S most talán az eddigi tekintélye, a hatalma is veszélyben forog…

– Hé, Puli, mondták már neked, hogy színpadon lenne a helyed?! Párdon, rosszul mondom! Inkább egy cirkuszi porondon: a sivatagi oroszlán, a parádézó ló és a táncos lábú kutyasztárok között. Ollé, Pulikám, produkcióóóó! Micsoda sztár lehetnél! Csúcs! Itt most mindenki pofára esett előtted, csak én nem! Azt ugyan várhatod! Nekem hiába adod elő magad, játszod meg a jófiút, akkor sem csípem a burádat, kishaver… Veszed a lapot? Jól köpöm a rizsát, srácok? – nézett végig az osztálytársain. – Ha-ha-ha…

Senki nem nevetett. Marci kérdőn nézett Annára.

– Mit mondott, mit nem csíp? Nekem nincs is semmiféle burám…

Anna türelmét veszítve kiáltott Dezsőre:

– Tűnj innen, te bunkó! Legalább tanulnál meg értelmesen beszélni, hogy amikor megszólalsz, ne járasd le folyton a gimnáziumot. Nem veszed észre, hogy rontod az osztály levegőjét?

– Mi van, Júlia, megsértettem volna szíved Rómeóját? Oh, Rómeó! Mondd, miért vagy te Rómeó? – szavalta Dezső gúnyolódva. – Fogd csak meg, Júliácska, a te szívhez szólón szavalgató Pulirómeód mancsát, és jól vigyázz rá, el ne ereszd! Különben el találom taposni, mint egy ganajtúró galacsint. Oh, pardon, miss! – talán szebben hangzik érzékeny füledne k, ha skarabeusznak ejtem ama sz…szorgos bogarat… Ni, muti csak, milyen flancos mobilja van a Shakespeare (betű szerint ejtve a szót) nyelvét toronymagas szintről köpő Dzsuliánknak. Hadd lássam, milyen SMS-eket írogat neki az ő szerelmes Rómeója… Hoppá, ne kapkodj, kis csaj, úgy is elveszem, én vagyok az erősebb!

Dezső a félszemét Marcin tartva csúfolta, bosszantotta a lányt. Aztán megkaparintva Anna mobilját, feje fölé emelve dobálni kezdte

egyik kezéből a másikba, s hangos, nyerítő nevetéssel, gonoszul incselkedve élvezte hatalmát, a lány kétségbeesett kapkodását. Egészen addig, amíg egy rosszul kiszámított, elvétett dobástól a mobil teljes erővel neki nem csapódott az ablakkeretnek, és a nyitott ablakon kirepülve hangos csattanással le nem hullott a járda betonjára.

Marci megfehéredett arccal, a haragtól rekedten mondta:

– Most betelt a pohár! Ezt nem kellett volna!

– Begurultál, Pulikám, csak nem akarsz megharapni? Inkább kussolj!

– Nem foglak megharapni… Mert nem akarom, hogy megmérgezzen egy hitvány kaktusz tüskéje!

Dezső ökle előre lendült. Minden felgyülemlett haragos sérelmét belesűrítette abba a hatalmas ütésbe, amit Marci felé küldött, amitől ropogni kellett volna a fiú csontjainak. Csakhogy közben valami nem várt dolog történt, amit később nem tudott megmagyarázni sem ő, sem az őket körülállók közül senki. Dezső úgy került padlóra, hogy csak a saját nyekkenése térítette magához.

– Egyelőre ennyi – hallotta Marci hangját magasan a feje fölött. – Osztályban nem verekszünk, de ha akarod, másutt folytatjuk. Annának meg veszel egy új mobilt!

– Te nyamvadt kis tökmag, ezért megszívatlak, erre előre befizethetsz! Kicsinállak, úgy bepancsolok neked, hogy atomjaira hull szét a tested, akkora pöttyök maradnak belőled, mint ablaküvegen a légypiszok – fröcsköltek a gyűlölettől átitatott szavak Dezső szájából, amíg feltápászkodott a padlóról.

– Hagyd abba, Dezső, semmi értelme, hogy folytasd a fenyegetőzést, szerintem Marcit nem ijesztetted meg, különben sem értett sokat a szavaidból! – legyintett Ricsi.

– Ha az ő számára is érthető magyar nyelven mondtad volna el, akkor talán… – vigyorgott jóindulattal Gergő.

– Mi van, Ricsi boy, Pici Gergő, benneteket is hintába ültetett a csávó? Még hogy Marci… Jegyezzétek meg, ő Puli, egy korcs Puli! Az is marad mindenféle úriassága ellenére, és nekem ne mondja meg senki, hogyan beszéljek! Vili? Csak szavalgasson, olvasgas-

son a diplomata papa kicsi diplomatacsemetéje, amíg ki nem nyomtam a szemét! De én továbbra is úgy lököm a rizsát, ahogy eddig! Minden haverom úgy dumál, mint én, mert ez a normális! Meg vagyok értve?! Egyvalamit jól ugattál, Pulikám: ezt a bunyót majd másutt folytatjuk, mégpedig a kézilabda-mérkőzés után…

Az órát kezdő csengő hangja és a tanár megjelenése pontot tett a mondat végére.

– Tényleg kiállsz verekedni Dezsővel? – kérdezte szorongva a barátjától útban hazafelé Anna. – Sokkal nagyobb, mint te, és erős, mint a bivaly…. Féltelek…

– Az embernek nem mindig a fizikai ereje a legmegbízhatóbb erőssége. Nyugodj meg, nem lesz baj… Különben a sok szövegből, amit elmondott Dezső, egyvalamiben igaza volt: te, én tényleg színész szeretnék lenni… Adyt, Kosztolányit, József Attilát szavalnék… Tudod, mire vágyom? Nem nevetsz ki? Hogy egyszer egy igazi, valódi színész csak nekem, csak az én tiszteletemre mondjon el egy szép verset Ady szerelmi lírájából… Tudom, buta kívánság…

– Nem az – szorította meg Anna a fiú kezét.

*

A rég beharangozott, nagyon várt kézilabda-mérkőzés valahogy elveszítette jelentőségét. Alig foglalkoztak vele. Mindenkit a két fiú összecsapásának várható végkimenetelét latolgatta: „Dávid és Góliát… A kicsi, aki szembe mer szállni a naggyal – vajon hogy végződik? Jó, jó, Marcinak szerencséje volt a múltkor az osztályban, talán fel sem mérte ellenfele erejét. Az is biztos, hogy a nagy verekedőnek ismert Dezsőt váratlanul érte a kisebb fiú gyors hárítása, így fogott padlót. Csakhogy most más a helyzet, egészen más… Dezső sokkal nagyobb, jóval erősebb… És most már jó előre felkészül… Nagyon durva lesz ez a bunyó… Ő az iskola legkomiszabb verekedője!”

Féltették Marcit, és nemcsak azok, akikkel összebarátkozott… Ami különösen érdekessé tette a dolgot, többé senki nem Puliként

emlegette, mindenki a nevén nevezte. Már az egész gimnázium erről beszélt. A nyitott osztályajtónál mindig ott állt egy-két diák a többi osztályból, Marcit akarták látni, aki kiáll megverekedni Dezsővel. Szóval, nagy volt az izgalom, csak Marci ült nyugodtan a padjában, angol szöveget diktált Annának.

– Legalább Anna figyelmeztetné Marcit! Furcsa, hogy cseppet sem izgul a barátjáért, hiszen együtt járnak – csóválgatták többen is a fejüket.

A lány tényleg nem tűnt izgatottnak. Pontosabban: nem látszott rajta. Valójában nagyon is izgult, de nem Marci miatt. Az angol nyelvi vetélkedő aggasztotta. Félt. „Még három nap, és utazom. Jaj, Istenem, segíts, légy mellettem! Ó, bárcsak sikerülne, enyém lenne az első hely…"

A kézilabdameccs után nem ürült ki a tornaterem. Pedig így, két óra után már mindenki siet haza… Akik elindultak, azok is lassan visszaszivárogtak, és a bordásfalak mellé húzódva várták a párviadalt. A meccset elveszítették. Ami eddig szinte még soha nem fordult elő, a párhuzamos osztály győzött, de ez most senkit nem izgatott. Marcit körülvették a barátai, igyekeztek rábeszélni, hogy lépjen vissza. „Szégyen a futás, de hasznos!" – ilyeneket mondogattak neki, és valamennyien felajánlották segítségüket. Marci mosolyogva köszönte, de elhárította az ajánlatukat: „Ezt végig kell csinálnom, magam is boldogulok" – válaszolta, majd kiballagott a terem közepére. Elgondolkozva nézegette a padlózatot, és halkan megkérdezte Ricsitől:

– Nincs olyan terem, ahol matracok vannak a padlón?

A fiú sajnálkozva csóválta a fejét.

– Tatamira gondolsz? Az nincs…

„Fél – gondolta magában. – Fél, hogy az a nagydarab állat odacsapja a földhöz… Csak csontja ne törjön szegénynek! Mégse kéne, hogy megverekedjen vele…"

A tornaterem túlsó sarkában Dezsőt fogta körül pár felsős. Egyik sem volt osztálytársa, a fiúnak mind csak a nagyverekedős

hírét ismerte. Veregették a vállát, és sajnálkozó, csúfos pillantásokat küldözgettek a másik fél felé.

A bíráskodást Gergő vállalta. Hangosan, mindenki számára jól hallhatóan kihirdette a szabályokat:

– Nincs durváskodás, csak becsületesen lehet verekedni. Aki a földre kerül, és úgy érzi, nem bírja tovább, fogytán az ereje, az a padlót ütögetve jelezze, hogy feladja, és azonnal vége a küzdelemnek; hátba támadni, rúgni, fejre ütni, lábbal elkaszálni az ellenfelet tilos. A vesztesnek el kell ismerni a vereségét! Megértettétek?

Marci némán bólintott. Dezső cinikus mosollyal válaszolta:

– Yes, góré!

– Álljatok egymással szembe, várjátok meg az intésemet.

A két fiú terem közepén állva méregette egymást. Marci fegyelmezetten, jóindulattal mondta:

– Figyelj, Dezső, hagyjuk a fenébe ezt a verekedést, hisz annyira esélytelen…

– Halljátok ezt a kis nyeszlett Pulit? Máris összecsinálta magát – harsogta öntelten Dezső. – Juhé! Pedig még hozzá se nyúltam, hát akkor hadd mutatom meg neki, tanuljon mórest!

A küzdelem kezdetét jelző intést meg sem várva, mint egy elszabadult mozdony, lesunyt fejjel rontott rá Marcira, aki követhetetlen mozdulattal, könnyedén fölemelte a hatalmas kéz-láb fiút a feje fölé, majd szinte óvatos mozdulattal ejtette le a háta mögé, arccal a padlóra.

A nézők előbb megdermedtek a látványtól, aztán akkora éljenzésbe törtek ki, hogy a tornaterem ablakai beleremegtek. Dezső dühödten ugrott talpra és hátulról támadta le Marcit. Ökle a fejét célozta meg, de a fiú résen volt. Pillanatig sem hitte, hogy Dezső becsületesen fog küzdeni, Most a feléje lendített karját markolta meg acélos fogással, könnyedén a csípőjéhez rántotta a fiú testét, aztán földobta a levegőbe úgy, hogy az átzúgott fölötte, és tehetetlen zsákként puffant a lábai elé. Dezső szemét elhomályosította a vak gyűlölet, s labdaként felpattanva a padlóról, a fejével célozta meg Marci gyomrát, de a támadás elől a fiú könnyedén eltáncolt. Dezsőt

nem lehetett leállítani – pedig Gergő többször is fütyült, figyelmeztette –, de ő egyre durvábban, egyre alattomosabban vetődött az ellenfelére, amit Marci minden esetben időben hárított. Dezső minden próbálkozása sikertelen volt, nehéznek induló ütéseiből egy sem talált célba. Már nem gondolkodott, csak ütni akart. Ütni, hogy nagyon fájjon! Hogy magának bizonyítson. Meg akarta mutatni az iskola minden diákjának, hogy ő az erősebb, előttük akarta megalázni ezt a vékony, tőle kisebb fiút. Vad, kaszáló mozdulatokkal közelítette meg Marcit, tenyere élével készült lesújtani a fiú nyakára. Marci arcán látszott, hogy elege van a verekedésből, és egy cseppet sem élvezi a saját fölényét. Magához méltatlannak tartotta az eldurvult, Dezső számára szemmel láthatóan esélytelen küzdelmet és minél előbb pontot akart tenni a végére.

Összehúzta vékony, hajlékony testét olyan gömbölyűre, amennyire bírta, aztán egy félfordulatot téve könnyedén felröppent a levegőbe, majd kinyújtotta a lábait, és szétterpesztve beletalpalt a szemben álló fiú vállába. Bár a lökés nem volt túlméretezett, a hosszú gyerek mégis egyensúlyát veszítve került azonnal a padlóra. Marci könnyedén rátelepedett a harcképtelenné vált Dezső mellére, s leszorítva annak mindkét kezét, a szemébe nézve kérdezte: „Feladod?" Dezső zihálva, fájdalomtól könnyes gyűlölettel sziszegte: „Soha, te felfújt hólyag, te… te… diplomatacsemete, addig nem, amíg ki nem nyuvasztlak!"

A nézőtábor vadul dobogva, fütyülve, tapsolva leste a fejleményt, éltette a győztest.

A hatalmas kavalkádban senki nem figyelt az ajtónál álldogáló három felnőtt férfira. Még a verekedés kezdetekor jött be a tornatanárral az igazgató és egy ismeretlen, magas, testes férfi, aki társait otthagyva már vagy fél perce ott állt a földre került fiúk mellett, s így tisztán hallotta Dezső szavait.

– Állj fel, Dezső – mondta fenyegető, zord hangon –, ne várd, hogy én segítselek talpra! Mozdulj, te nagyhangú, szégyenletes gyáva!

Marci ruganyosan talpra szökkent és várakozva nézett az ismeretlen férfira. Apja hangját hallva a bosszúszomjas Dezsőből egyszeriben riadt, szelíd bárány lett. Vonakodva feltápászkodott és fejét mélyen lehajtva az apja mellé állt. Nem mert a szemébe nézni.

– Ez a durva, nagyszájú verekedő, akit itt láttok, az én fiam. Talán én is hibás vagyok abban, hogy ilyen lett, többet kellett volna törődnöm vele… Amióta gimnazista, csak szégyent hozott rám! Akárhányszor behívatott magához az igazgató úr, jót soha, csak rosszat hallottam róla: verekedett, szemtelen, durva, zavarja az órát, nem tanul. Most meg… bukásra áll! Ma ezért hívattak be az iskolába… De hogy valójában milyen, most a saját szememmel is meggyőződhettem róla. Sajnos…

Szembe fordította magával a fiát, és kényszerítette, hogy a szemébe nézzen. Majd nagyon szomorúan megkérdezte tőle:

– Hát ennyire rossz apád vagyok, hogy ezt érdemlem? Alig látsz itthon, a kamion az otthonom, az országutakat járom éjjel-nappal, hogy a családomnak, az egyetlen fiamnak mindene meglegyen… Azért adtalak gimnáziumba, mert szerettem volna, hogy jobb sorsod legyen, tanult ember légy… Meglenne hozzá az eszed, hiszen az általános iskolában még a legjobb tanulók közé tartoztál… Mára mi lett belőled? Egyre-másra hozod a rossz jegyeket, bukásra állsz, közönségesen beszélsz és a verekedésen kívül semmi nem érdekel. Miféle ember lesz belőled, Urbán Dezső? ! Hogy diplomás, tanult ember nem, az már biztos! Kiveszlek a gimnáziumból. Abból ítélve, amit láttam és megtudtam rólad, semmi helyed itt… Én még soha nem emeltem rád kezet, édes fiam, de most nagyon rászolgálnál egy apai pofonra… És meg is kapnád, ha helyettem ez a hozzád mérten jóval kisebb gyerek el nem náspángolt volna, ahogy azt megérdemelted! Legalább okulnál valamit belőle! De te csak a bosszúra gondolsz most is… Pedig ő becsületesen verekedett mindvégig, amit rólad nem állíthatok… Neki sportszerű volt minden mozdulata, a hozzád intézett kérdése is… És a te válaszod? Itt álltam, mindent hallottam, és szégyenemben legszívesebben elsüllyedtem volna! Kérj bocsánatot tőle, jól hallhatóan, hogy mindenki hal-

lja… Meg a kislánytól, akinek összetörted a mobilját. Annak az árát a te zsebpénzed bánja! Beszélj, hallani akarom, mit mondasz!

A sok kíváncsi szempár kereszttüzében Dezső zavartan, vérvörös fejjel állt a tornaterem közepén. A diákok visszafojtott lélegzettel hallgatták Dezső apját, akinek nem túl hangos szavai eljutottak a legtávolabbi sarokba is. Sajnálták a mélyen elkeseredett embert, aki nem takargatta a fia bűneit, rossz tulajdonságait, és valamennyien várakozva tekintettek a megszégyenülten álldogáló Dezsőre.

– Kérem, Urbán bácsi, ez a verekedés csak kettőnkre tartozott, egymás között kellett volna elintéznünk, nem is tudom, hogy kapott ilyen nagy nyilvánosságot… Talán nem is érdemes ekkora jelentőséget tulajdonítani az egésznek… – mondta Marci tiszteletteljes hangon. – Én szívesen kezet nyújtok Dezsőnek, ha ő is úgy gondolja…

– Rendes srác vagy, bár te lennél a fiam… De én mégis a Dezső hangját szeretném hallani, aztán már megyünk is… Holnaptól a szakközépiskola tanulója lesz... Majd csak tanul valamilyen szakmát… Mert ő inkább oda való…

Dezső sírástól remegő hangon fordult az apjához:

– Apa, csak ezt ne, kérlek… Itt vannak a barátaim… Vagyis az osztálytársaim, akikkel együtt tanulok évek óta… Ezt nem teheted, apa… Szeretnék itt maradni! Itt, mindenki előtt bocsánatot kérek a Pu… szóval Marcitól és Annától is… Amit most mondok, azt komolyan gondolom: megváltozom! Bízzál bennem, kérlek! Ígérem, nem lesz rám panasz, higgy nekem, apa!? Engedd, hogy gimnazista maradhassak! Ne akard, hogy elmenjek, büntess másként… Kérlek, apa… – Dezső kétségbeesetten, könyörögve nézett az apjára.

Az apját kérlelő, megszeppent Dezső mindenki számára új volt, és valahogy sokkal emberibb. Senkinek nem jutott eszébe nevetni vagy gúnyolódni rajta, inkább szánták és szurkoltak neki. Szerették volna, ha az apja meggondolja magát.

A férfi zavartan nézett a fiára:

– Azt hiszem, késő. A legtöbb tantárgyból bukásra állsz… Még ha tényleg megváltoznál is, a jegyeiddel már nincs mit kezdeni… Két hónap maradt a tanévből…

– Én tudnék segíteni, Urbán bácsi, most lesz több szabadidőm… Eddig Annával gyakoroltuk az angolt… Már bátran indulhat a vetélkedőn, szerintem jól felkészült… Még két nap és elutazik… Szóval…

Dezső apja elismeréssel nézett Marcira, torkát megköszörülve kereste a szavakat, de a fia megelőzte:

– Te? Izé, Marci, tényleg segítenél? – hitetlenkedett Dezső.

– Egy feltétellel – emelte fel a mutatóujját Marci szigorúan.

– Mi lenne az? – kérdezte Dezső ijedten.

– Csak magyarul beszélhetsz, ennyi.

– Ezt nem értem – mondta Urbán bácsi.

– Én igen – mormolta Dezső az orra alatt.

Marci kezet nyújtott a sután álldogáló laklinak:

– Holnap találkozunk!

*

Hétvégén az osztály valamennyi diákja Marci születésnapi partijára készült. Zsongott a terem, az üdítők, a hidegtálak hatalmas ládákban várták, hogy az asztalra kerüljenek. A lányok az asztalokat terítették meg, a fiúk hangfalakat szereltek. Jókedvű nevetés, beszélgetés zaja töltötte be a termet.

– Nem leszünk túl sokan? – aggodalmaskodott Anna. – Egy egész osztály… Miért rendezel ekkora bulit, van rá valamilyen különleges okod? Nem is értem…

– Nem érted? – nevetett Marci. – Akkor elmagyarázom. Először: itt vagyok én, akit ugye meg kell ünnepelni, ha már sok évvel ezelőtt ezen a napon méltóztattam világra jönni; másodszor: itt vagy te, a nemzetközi angol nyelvi vetélkedő győztese, akire büszke az egész gimi, s aki véletlenül éppen az én barátnőm; harmadszor: itt van Dezső! Ne csodálkozz! Igen, ő is! A nemrég még bukásra álló, nagyképű verekedős, rocker srác mára semmivel sem lóg ki osztályunk közösségéből. Közös erővel elértük, hogy ne csak a mobilján találkozzon a betűkkel, amíg az SMS-eket böngészi… Siker a köbön: az olvasás többé nem „ciki” az ő számára

se… És látod a kinézetét, egészen jóképű srác lett belőle, s tud szépen beszélni…

– Hála neked – nevetett Anna.

– Azért nekem sem ártott a barátsága! Én is átvettem tőle pár vidám, diákok között használatos rövidített szót, persze nem a durvábbakat. Színesíti a beszédemet, de ezt már te is észrevetted, ugye? Bízom benne, hogy minden tantárgyból átmegy az év végi vizsgán, nagyon igyekszik… És megígértem az apjának… Ősztől majd együtt járunk karate oktatásra is… Ennyit Dezsőről. Negyedszer: Ricsi, Gergő, Tomi… Ők már akkor befogadtak engem, amikor a többieknek még Puli voltam, emlékszel? Na és a többiek, mindnyájan… Valahogy összekovácsolódott az egész osztály, nem is tudom, hogyan történt… Örülök, hogy befogadtak! Ugyan, mondd meg, kit hagyhattam volna ki közülük?... Jó itt lenni veletek, köztetek… Nézd, Dia milyen érdeklődéssel hallgatja Dezsőt, hitted volna? Dezső meg Diána… jól megvannak… együtt… Ja, és végül a szüleim… Ők találták ki a helyszínt, hogy mi se zavarjunk senkinek, minket se zavarjanak a bulinkon… Klassz, hogy a mai napra átengedték nekünk a cserkészotthon nagytermét…Remélem, nem hoztok majd zavarba, meghallgattátok a kérésemet az ajándékkal kapcsolatban: csak olyan lehet, ami nem került sokba, de mindig rátok emlékeztet, amikor majd innen elmegyek. Ilyen a diplomatacsaládok élete – szokta mondogatni apám. Ne keseredj el, ez nem a közeljövőben lesz, addig még rengeteg időnk van, és a diplomatacsemeték is lehetnek hűségesek…! Szóval, visszatérve az ajándékra…

– Azonnal meglátod – mosolygott Anna titokzatosan –, csak türelem! Már nem sokáig kell várnod. Nem, nem vertük magunkat nagy költségbe, együtt készítettük az ajándékot. Úgy, ahogy kérted!

Valami történt a terem végében, minden arc a színpad felé fordult. A hangfalak felerősítették az addig halkan szóló zenét, az apró színpadon felgördült a függöny, kigyúltak a fények. Marci a meghatottságtól elhomályosult szemmel bámulta az egyetlen

díszletet, a hatalmas plakátot, amely betöltötte az egész színpadot. Fehér alapon, hatalmas színes betűk hirdették:

Marci, nagyon szeretünk! Közénk tartozol örökre, te mindenki barátja, te kedves diplomatacsemete, élj nagyon sokáig!

A betűket aprócska piros szívek övezték, és minden egyes szívbe egy-egy osztálytárs saját kezűleg írta bele a nevét.

– Gyönyörű, köszönöm nektek – ölelte Marci Anna vállát…

– Várj, még nincs vége – súgta a lány titokzatosan.

A színpadon fiatal férfi jelent meg. Marci ismerte látásból, a helyi színház művésze volt. Csak azt nem értette, hogy került most ide.

– Engedjétek meg – mondta a színész –, hogy mindnyájatok nevében köszöntsem az ünnepeltet. Ma az ő tiszteletére szeretném elszavalni Ady Endre egyik legszebb költeményét. Fogadja szeretettel!

A vers elhangzása után, a szűnni nem akaró tapsot követően Marci sokáig nem tudott megszólalni. Amikor végre erőt vett magán, hangja a meghatottságtól, az őszinte örömtől kicsit fátyolos, rekedt volt.

– Erre a csodálatos meglepetésre igazán nem számítottam. Eddig életemben nagyon sok drága ajándékot kaptam, s talán kapok ezután is, de ezt a szeretetből szőtt, szívből jövő ajándékot, amit ma ti adtatok nekem, soha semmi nem múlhatja felül! Köszönöm, hogy a barátságotokba fogadtatok. Amíg élek, megőrzöm ennek a napnak és mindnyájatoknak az emlékét! És tudjátok meg, ez nem lesz nehéz, mert a plakát örökre rátok emlékeztet majd. Ünnepélyesen megígérem nektek, hogy a diplomatacsemete ezt a plakátot még akkor is őrizgetni fogja, amikor már rég nem csemetének, hanem bácsinak fogják szólítani! És most mindenki érezze jól magát, kezdődjön a buli! Anna, felkérhetlek? Táncolsz velem?

ITT A SZÉL SOSE PIHEN

A CSUD-TÓ

Habzó tajték a tó háta,
hajó ejtett sebet rajta:
szilánkosra törte tükrét,
csillámport szórt a magasba.

Hullám taraján lovagló
felhők lába a tóba ért,
és a mélyben, Csud-tó alján
felvillant egy sisak, egy vért;

lovak vágtattak dobogva,
acél-zajjal víz labdázott,
túl mindenen, át az időn
üzentek a svéd harcosok:

öles hullámokra bízták,
rójanak homokra jelet,
hullámkölykök a fövenyről
lenyalták az üzenetet…

…Közel a part, hajónk kiköt,
csend hull a tó felszínére,
de a mélyben, tófenéken
áll egy csapat reménykedve:

lovak hátán talpig vértben
várnak harci kürt hangjára,
hogy a csatát a tó jegén
svédek vigyék diadalra.

ÉSZAK ARCA

Itt a zord, sziklás földet
dús fű borítja,
smaragdzöld rét iramlik
dombról az útra;
itt a fenyők lábait
féltőn takarja
észak puha szőttese:
hófehér moha.

Itt a szél sose pihen,
illatot szitál,
hársak ágán hintázik,
szirmok közt bujkál;
itt a csendnek hangja van,
üveghangon szól,
crescendóba csapva át,
ha madár dalol.

Itt a fenyves orgonál
szent énekeket,
nem harangszó hívogat
imára embert;
itt még őrzik a múltat,
nyelvet, hagyományt…
nem engedik elveszni
az ősök jussát.

Itt az ember s természet
egymásért van, él,
erdők ölén, rét testén
nincs szemét-fekély;
itt a nép a holnapért
teszi a dolgát,
tenyérnyi hazájáért
századokon át.

ÚTBAN HELSINKIBE

Szomorkás mosollyal ébred a nap,
borzongó tengervíz ezüstfényt kap,
a tükrén száz pille:
vitorlások,
hullámot lovagló
albatroszok.
Jeltelen útjain a tengernek,
hajóóriások jönnek-mennek:
hófehér paloták, úszó házak,
kis játékszere mind
vad viharnak…
Tajtékos úton, hol hajónk halad,
gyöngyözve sistergő fátyol a hab,
s a nagy, végtelen víz
morajlása
tenger istenének
intő szava.
Szél markol hajamba, mar arcomba,
majd lágyan megcsókol:
sós a csókja.
Torony a tengerben: magányos őr,
mögötte ezernyi apró öböl;
útjelző bóják közt sziklaszirtek,
sirályok tanyája:
odaintek.
Horizont csipkéje földet sejtet:
Ezer Tó Országa
felém siet;
alattam zord mélység,
fenn a kék ég,
a parton Helsinki,
engem vár
rég.

HATÁRFOLYÓ

Suhan a part, folyó ringat,
észt partnak szalad a csónak:
ős fenyvesek üdvözölnek,
gyökérlábon elém jönnek.
Gerendából ácsolt viskó
tárt ajtaja hívogató,
oldalánál ölfa-halom,
kismadár énekét hallom;
megleshetem, mert a moha
lépteimet jól titkolja.
Part mentén hat ház összefut:
– Tere! – köszöntjük a falut
s a vén halászt, ki hálót köt
zsúpfedeles háza előtt.

Szent Iván-éj tüze kihunyt,
NEKEMISZ! – intettünk búcsút
szélmalomnak faluszélen
– vitorlája aludt éppen –…
Domb púpjára kapaszkodva
leltünk rá a kilátóra.
Tündöklő táj látványa vár,
lábunk alatt ott a határ:
ezüstfolyó szalag csíkja
– másik partját lett nép lakja.
Gőgös, vöröslő fenyvesek
gyanakodva méregetnek,
őrt állnak, mint hű katonák,
őrzik innen s túl a határt.

TANYAVILÁG

Ezerarcú Észtország
éke, dísze vadvirág:
szellő karján táncot jár,
lilában ég, forr a nyár.
Álmos szemű faházak
lapulnak a fák alatt:
karcsú nyírfák csoportja
lesi őket nyújtózva.
Kémény füstje földig ér:
lángos sülhet vagy kenyér…
Szertegurult gyöngytavak
ég kékjétől ragyognak:
tanyák mögé húzódnak,
tükröt tartva a háznak.
Suttogó ős fenyvesek
fehér mohát rejtenek,
epret, vörös áfonyát,
játszadozó kis rókát.
Utak futnak sietve,
előtoppan egy medve,
átcammog a málnásba,
szüretelget magába'.
Béke, nyugalom és csend.
Egy rénszarvas rám böffent,
s neveti, hogy megugrom…
Teheti: ő van itthon.

FEHÉR ÉJBEN

Mezők, erdők, rétek, tanyák,
észak gyöngye: Észtország;
szelíd dombok ölén tavak,
mesének is szép világ.

Elengedem tekintetem:
útját semmi nem állja,
kerítésnek vetett háttal
földre guggol a málna…

Füst tekereg lustán, szürkén,
szaunában tűz ropog,
szellő játszik a tó hátán,
bukfencezve ér partot.

Rám rikkant az útpadkáról,
köszön egy búbos banka,
fészkét őrzi, s fiókáit,
fején harci bóbita.

Párát sóhajtó tengerről
gomolygó felhők nyáját
szél ostora riogatja:
sietve futnak tovább.

Szemhatár szélén a Nap s Föld
izzó csókban egyesül,
csillagtalan fehér éjben
madár szárnyal egyedül.

GŐZFÜRDŐ

Testem gőzöl, fejem füstöl,
végem van, ma
meghalok,
s a köd miatt nem lelnek rám,
itt hagynak az
angyalok.
Gőzben főve pőre bőre
az embernek
szénné ég,
pórusaim mély kútjából
patakzik a
veríték.
Sistergő köd, izzó pára,
tüzes kövek
sóhaja,
illatozó nyírfaággal
csapkodnak a
hátamra.
Megadóan tűröm csendben,
vörös minden
porcikám,
menekülnék, de nem hagyják,
s kinevetnek:
tűrjek ám!
Kóválygyogva, rongylábakon
botlok ki
az udvarra,
bokámra hullik a leplem,

s belebukok
a tóba.
Vérem pezseg, könnyű vagyok,
s oly szabad, mint
a madár,
értem végre, észak népe
szaunába
miért jár.

SZIVÁRVÁNYKAPU

Záporeső ezüst szálát
korbácsnak fonja a szél,
durcás kedvvel suhogtatja,
sivít, száguld, nem henyél.

Rózsák feje földig hajtva,
rejtekében kismadár
a felhőket félve lesi:
csak elhúznak végre már!

Kéken kacag fel az égbolt,
a hullámok csitulnak,
Csud-tó vize lustán moccan:
vége van a viharnak.

Sötét felhő zord kárpitján
szivárványkapu nyílik,
ki átmegy a hétszín alatt,
vágya valóra válik.

Gondolatban azt kívánom
– nem szabad kimondanom –,
Észak szépsége, míg élek,
mindig enyém maradjon!

TARTALOM

KÖLDÖKZSINÓR

A szülőföld sóhaja ……..6
Álmomban ……8
Anyanyelv ……..9

ESTI CSILLAG

Csicsíja, babája ……... 12
Unokaaltató ……..13
Aludj, kincsem… ……..14
Bababeszéd……...16
Altató……18
Szeptemberi babák ……..19
Szétszedős ég ……..21
Tegnap, ma… ……..23
Su-su séta ……25
Anna-Panna ……..27
Mosatlan ……..28
Pici Pele pótmamája ……..30
Nyári befőzés ……..33

INCE, PINCE, KEMENCE

Mondókák ……39
Kajlafül ……41
Ruha-tár……43
Áprilisi beugató ……..48
Bohó nap ……..49
Peches barátság ……..51
Röfi mama ……..52
Vak vakondok ……..53
Farkas-barkas ……...54
Időjós ……...56
Repülő zacskók ……..58
Egérút ……...59
Hónapnevek másként ……..61
A hét napjai ……..63

Languszta ……64
Találós kérdések ……65
Incifinci ……69

CICA A JÁRDÁN

Kormi cica ……88
Tejföl ……89
Ismerkedés ……90
Fázós cica ……92
Kicsi kutyánk ……95
Kutyaugatás ……97
Irigy Fifi és a fagyi ……98
Mackógyerek ……100
Baromfidal ……101
Madárkák ……103
Gólya az országúton ……104
Gerlefészek ……106
Sétálóholló ……108
Brekidal ……110
Békák ……112
Barikák ……114
Farkaskölykök ……116
Balga nyuszi ……117
Süni család ……119
Vándorcirkusz ……120

TAVASZT ÉBRESZT

Tavaszlesen ……126
Cinkedal ……128
Böjti szelek ……129
Morcos március ……131
Rügyfakadás ……133
Tavaszvárás ……134
Üzenet a tavasznak ……135
Gerledal ……136
Barátkozás ……138
Május ……139
Alvó kút ……140
Kócos szél ……141
Haragszik a Tisza ……143

Esős táj 145
Vihar 147
Nyári köd 149
Nyárutó.....150
Ejtőernyők.....151
Bárányfelhők.....152
Sírós nyár, 2008 154
Esős nap 155
Hajnali fényjelek 156
Lombsátorban 157
Felhőbölcső.....159
Vénülő nyár 160
Ősz a nyárban 162
Kora ősz 163
Egy őszi napon 164
Kötéltáncos pókocska 166
Tücsökdal.....167
Levéltánc.....168
Aranypénz 169
Búcsúbál 170
Naplemente 171
Táj 172
Este 173
Madártánc.....174
Ősz aranylik 176
Mulatság.....178
Őszidő 179
Őszutó 181
Munkál az ősz 182
Vadrucák az Ungon 184
Hajnali ébredés 186
Télgyerek 188
Téli világ.....189
Január 191
Mese a boldog Télről 193

FÉNY SURRAN

November.....196
Advent ajándéka 198

Égi utas 199
Karácsonyváró 201
Karácsonyi ajándék 202
Betlehemezés 203
Ünnep után 205
Szilveszter 207
Vízkereszt 208
Farsang 209
Farsangfarka 211
Hozsanna 213
Ez a… Mi is? 214
Álom 218
Neves napok 219
Nagyapaköszöntő 223
Családnap 224
Irka-buli 226
Ki kap ajándékot a Mikulástól? 228

MEGCIBÁLOM VARKOCSÁT
Andi és Zoli 234
Kamasz Éva és Ádám 237
Diplomatacsemete 239

ITT A SZÉL SOSE PIHEN
A Csud-tó 268
Észak arca 269
Útban Helsinkibe 270
Határfolyó 271
Tanyavilág 272
Fehér éjben 273
Gőzfürdő 274
Szivárványkapu 276

Tartalom 277